

OVERSIGT
OVER
DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKABS
FORHANDLINGER
JUNI 1924—MAJ 1925

MED 3 PORTRÆTER

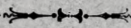
BULLETIN
DE
L'ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES

DE DANEMARK. COPENHAGUE

JUIN 1924—MAI 1925

AVEC 3 PORTRAITS

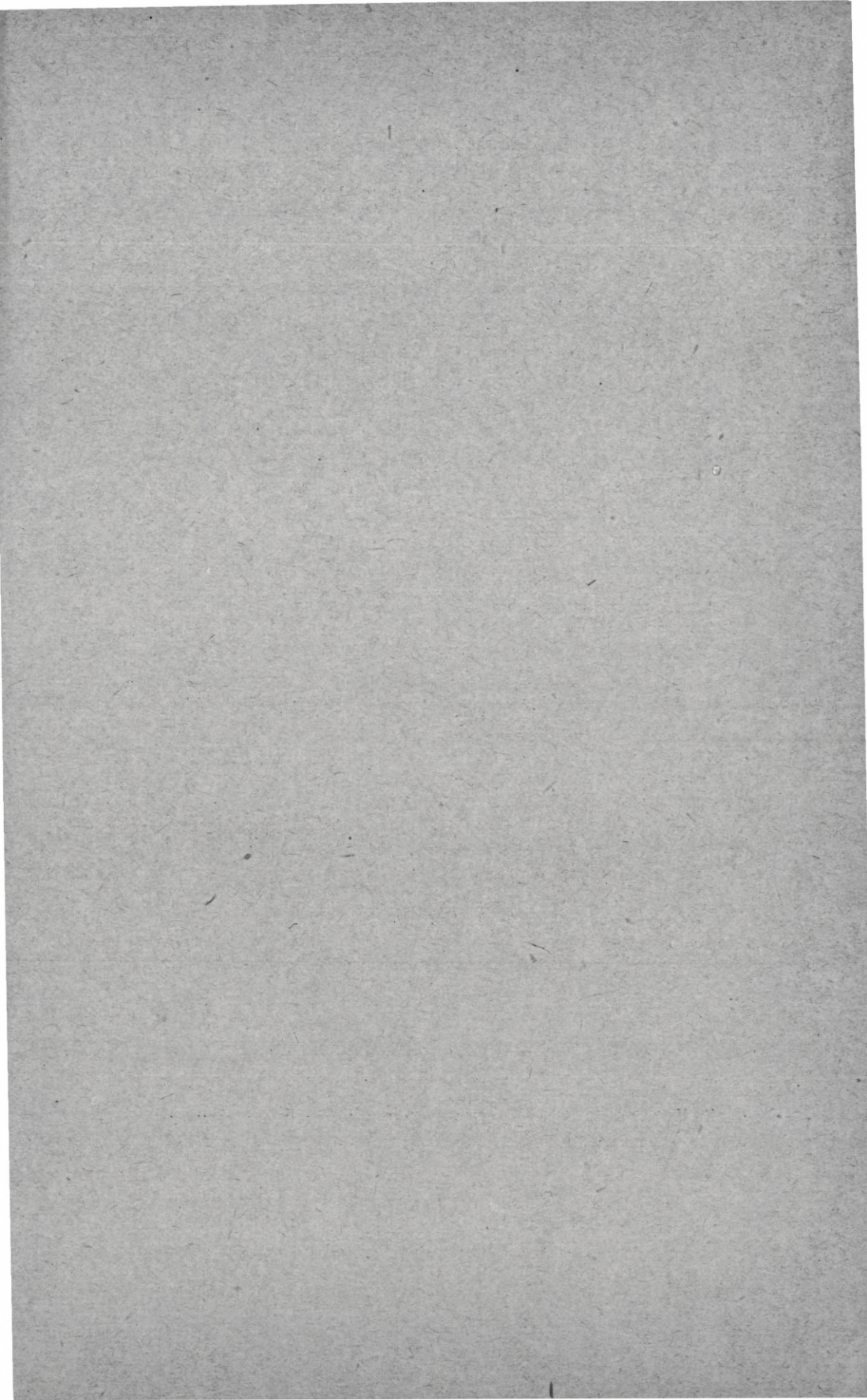
KØBENHAVN

HOVEDKOMMISSIONÆR: **ANDR. FRED. HØST & SØN**, KGL. HOF-BOGHANDEL

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1925

3 Kr. 50 Øre.

OVERSIGT
OVER
DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKABS
FORHANDLINGER

JUNI 1924—MAJ 1925

MED 3 PORTRÆTER

BULLETIN
DE
L'ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK. COPENHAGUE
JUIN 1924—MAI 1925

AVEC 3 PORTRAITS

KØBENHAVN
HOVEDKOMMISSIONÆR: **ANDR. FRED. HØST & SØN**, KGL. HOF-BOGHANDEL
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1925

Færdig fra Trykkeriet den 31. Juli 1925.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Fortegnelse over Selskabets Medlemmer Maj 1925	1— 16
Selskabets Tillidshverv og Indehavernes Funktionstider	17— 21
Beretning om Møderne	23— 38
Mindeord over afdøde Medlemmer:	
VILHELM ELLERMANN: Af JOHANNES FIBIGER	39— 57
CARL JULIUS SALOMONSEN: Af TH. MADSEN	59— 75
RUDOLPH BERGH: Af J. E. V. BOAS	77— 85
Regnskab for 1924	87— 90
Budget for 1925	91— 93
Prisopgaver:	
Opgaver for 1925	94—100
Fundats for Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand	101—104
Beretninger og Betænkninger:	
1. Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie. Beretning for 1924	105—106
2. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Pri- vateje bevarede Kilder til dansk Historie. Beret- ning om Virksomheden i 1924	107—111
3. Carlsbergfondets Direktions Beretning for 1923—24	112—159
4. Udvalget for Forsendelse af videnskabelig Littera- tur til fremmede Biblioteker. Beretning for 1924—25	160—163
5. Nationalkomitéen for Geodæsi og Geofysik	164—169
Loftsmaleri til Mødesalen	170—173
Fortegnelse over Publikationer udgivne af Selskabet fra Juli 1924 til Juni 1925	174—175

EXTRAITS DE PROCÈS-VERBAUX DES SÉANCES

Aperçu des travaux de l'Académie	179—184
Questions mises au concours	185—191

Sag- og Navnefortegnelse	192—198
--------------------------------	---------

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

SELSKABETS MEDLEMMER

MAJ 1925

Præsident: VILH. THOMSEN.

Formand for den hist.-filos. Kl.: FR. BUHL.

Formand for den naturv.-mathem. Kl.: S. P. L. SØRENSEN.

Sekretær: MARTIN KNUDSEN.

Redaktør: DINES ANDERSEN.

Kasserer: W. L. JOHANSEN.

A. INDENLANDSKE MEDLEMMER

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

THOMSEN, VILH. L. P., (f. ²⁵/₁ 42), Hans Excellence, Dr. phil. fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, R. af E., Stk. af Dbg., Dbmd., Fortjenst-Med. 1. — Selskabets Præsident. — Bjerregaardsvej 5, Kbh. Valby. (⁸/₁₂ 76.)

STEENSTRUP, JOH. C. H. R., (f. ⁵/₁₂ 44), Dr. juris & phil., fh. Professor Rostgardianus i Historie ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Svanemosegaardsvej 12, Kbh. V. (⁸/₁₂ 82.)

GERTZ, M. CL., (f. ¹⁴/₁₂ 44), Dr. phil., fh. Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Maglekildevej 14¹, Kbh. V. (¹³/₄ 83.)

- HEIBERG, J. L., (f. $27/11$ 54), Dr. phil., litt., sc. & med., fh. Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Classensgade 13², Kbh. Ø. ($7/12$ 83.)
- HØFFDING, H., (f. $11/3$ 43), Dr. phil., jur., sc. & litt., fh. Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, Stk. af Dbg., Dbmd. Carlsberg, Kbh. Valby. ($12/12$ 84.)
- KROMAN, K. F. V., (f. $29/3$ 46), Dr. phil., fh. Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Holsteinsgade 7³, Kbh. Ø. ($12/12$ 84.)
- ERSLEV, KR. S. A., (f. $28/12$ 52), Dr. phil., fh. Rigsarkivar, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Dantes Plads 35, Kbh. B. ($18/5$ 88.)
- JÓNSSON, FINNUR, (f. $29/5$ 58), Dr. phil. & litt. isl., Professor i nordisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd., I. F. 2. Nyvej 4², Kbh. V. ($15/4$ 98.)
- MÜLLER, SOPHUS O., (f. $24/5$ 46), Dr. phil., fh. Direktør for Nationalmuseets første Afdeling, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Frederiksberg Allé 23, St., Kbh. V. ($15/4$ 98.)
- JESPERSEN, J. OTTO H., (f. $16/7$ 60), Dr. phil. & litt., Professor i engelsk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Ermelundsvej 119, Gentofte. ($21/4$ 99.)
- NYROP, KRISTOFFER, (f. $11/1$ 58), Dr. phil., Professor i romansk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. St. Kannikestræde 11¹, Kbh. K. ($21/4$ 99.)
- BUHL, FRANTS P. W., (f. $6/9$ 50), Dr. phil. & theol., fh. Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Formand for den hist.-filos. Klasse. — Holmegaardsvej, Hillerød. ($6/4$ 00.)
- DRACHMANN, A. B., (f. $27/2$ 60), Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Dbmd. Ellinorsvej 38, Charlottenlund. ($3/4$ 03.)
- HUDE, KARL, (f. $22/8$ 60), Dr. phil., Rektor ved Metropolitan-skolen, R. af Dbg. Rosenvængets Sidealle 3², Kbh. Ø. ($3/4$ 03.)
- PEDERSEN, HOLGER, (f. $7/4$ 67), Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Ellinorsvej 8, Charlottenlund. ($7/4$ 05.)

- LANGE, H. O., (f. $^{13}/_{10}$ 63), Dr. phil., fh. Overbibliotekar ved det kongelige Bibliotek i København, Lektor i Ægyptologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Jahnsensvej 11, Gentofte. ($^{6}/_{4}$ 06.)
- ANDERSEN, DINES, (f. $^{26}/_{12}$ 61), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. — Selskabets Redaktør. — Strandvej 3³, Kbh. Str. ($^{3}/_{4}$ 08.)
- BLINKENBERG, CHR. S., (f. $^{15}/_{2}$ 63), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kathrinevej 29, Hellerup. ($^{11}/_{4}$ 13.)
- VEDEL, VALDEMAR, (f. $^{9}/_{11}$ 65), Dr. phil., Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. Nøjsomhedsvej 17⁴, Kbh. Ø. ($^{11}/_{4}$ 13.)
- SANDBELD, KR., (f. $^{17}/_{1}$ 73), Dr. phil., Professor extraord. i romanske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Villa Vatra, Holte. ($^{17}/_{4}$ 14.)
- SARAUW, CHRISTIAN P. E., (f. $^{19}/_{9}$ 65), Dr. phil., Professor i tysk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet. Jagtvej 201⁴, Kbh. Str. ($^{17}/_{4}$ 14.)
- CHRISTENSEN, ARTHUR, (f. $^{9}/_{1}$ 75), Dr. phil., Professor extraord. i iransk Filologi. Raadhusvej 51, Charlottenlund. ($^{3}/_{5}$ 18.)
- GRØNBECH, VILHELM P., (f. $^{14}/_{6}$ 73), Dr. phil. & theol., Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. Brogaardsvej 6, Gentofte. ($^{3}/_{5}$ 18.)
- FRIIS, AAGE, (f. $^{16}/_{8}$ 70), Dr. phil., Professor Rostgardianus i nordisk Historie ved Københavns Universitet. Sol-sortvej 62, Kbh. F. ($^{9}/_{4}$ 20.)
- POULSEN, FREDERIK, (f. $^{7}/_{3}$ 76), Dr. phil., Inspektør ved Ny Carlsberg Glyptotek. Paludan Müllersvej 1², Kbh. V. ($^{9}/_{4}$ 20.)
- ANDERSEN, VILHELM, (f. $^{16}/_{10}$ 64) Dr. phil., Professor i nordisk Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. St. Annæ Plads 19. ($^{6}/_{4}$ 23.)

- THALBITZER, WILLIAM, (f. $\frac{5}{2}$ 73) Docent i grønlandsk (eski-
moisk) Sprog og Kultur ved Københavns Universitet.
Birkerød. ($\frac{6}{4}$ 23.)
- BECKETT, FRANCIS, (f. $\frac{26}{3}$ 68), Dr. phil., Docent i Kunst-
historie ved Københavns Universitet, Direktør for den
kgl. Afstøbningssamling, R. af Dbg. Ræveskovsvej 8,
Gentofte. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- PEDERSEN, JOHS. P. E., (f. $\frac{7}{11}$ 83), Dr. phil., & theol., Pro-
fessor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns
Universitet. Strandboulevard 112, Kbh. Ø. ($\frac{11}{4}$ 24.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE
KLASSE

- TOPSØE, HALDOR F. A., (f. $\frac{29}{4}$ 42), Dr. phil., fh. Direktør
for Arbejds- og Fabrikstilsynet, Kmd. af Dbg.², Dbmd.,
Fortjenst-Med. 1. Frederiksberg Allé 12¹, Kbh. V.
($\frac{21}{12}$ 77.)
- MÜLLER, P. E., (f. $\frac{25}{10}$ 40), Dr. phil. & oec. publ., Kammer-
herre, Hofjægermester, fh. Overførster, Stk. af Dbg.,
Dbmd., Guldb. Erindr. Tegn, Fr. VIII Minde Tegn, Minde
Med. 8. April ¹⁸¹⁸/₁₉₁₈. Vestervoldgade 109², Kbh. B.
($\frac{12}{12}$ 84.)
- BOAS, J. E. V., (f. $\frac{2}{7}$ 55), Dr. phil., Professor i Zoologi ved
den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg.²,
Dbmd. Øverød, Holte. ($\frac{3}{4}$ 91.)
- PETERSEN, O. G., (f. $\frac{26}{8}$ 47), Dr. phil., fh. Professor i Botanik
ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg.,
Dbmd. Martensens Allé 3², Kbh. V. ($\frac{3}{4}$ 91.)
- PRYTZ, P. K., (f. $\frac{26}{2}$ 51), fh. Professor i Fysik ved den Poly-
tekniske Lærestalt, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Hejlsminde-
vej 1, Charlottenlund. ($\frac{3}{4}$ 91.)
- JOHANSEN, WILHELM LUDV., (f. $\frac{3}{2}$ 57), Dr. med., phil. &
bot. et zool., Professor i Plantefysiologi ved Københavns
Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Selskabets Kas-
serer. — Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{15}{4}$ 98.)

- BANG, BERNHARD L. F., (f. $\frac{7}{6}$ 48), Dr. med., fh. Veterinær-fysikus, fh. Professor ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Stk. af Dbg., Dbmd. Ceresvej 12, Kbh. V. ($\frac{21}{4}$ 99.)
- JUEL, CHRISTIAN S., (f. $\frac{25}{1}$ 55), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Lærestanstalt, R. af Dbg., Dbmd. Willemoesgade 54¹, Kbh. Ø. ($\frac{21}{4}$ 99.)
- ROSENVINGE, J. LAURITZ A. KOLDERUP, (f. $\frac{7}{11}$ 58), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Odensegade 11⁴, Kbh. Ø. ($\frac{6}{4}$ 00.)
- DREYER, J. L. E., (f. $\frac{13}{2}$ 52), Dr. phil., & sc., fh. Director of the Armagh Observatory, R. af Dbg. Oxford. ($\frac{12}{4}$ 01.)
- RAUNKJÆR, CHRISTEN, (f. $\frac{29}{3}$ 60), fh. Professor i Botanik ved Københavns Universitet. Joakim Larsens Vej 8, Kbh. F. ($\frac{4}{4}$ 02.)
- HENRIQUES, VALD., (f. $\frac{19}{4}$ 64), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet. Bredgade 62, Kbh. K. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- JENSEN, CARL O., (f. $\frac{18}{3}$ 64), Dr. med. & med. vet., Professor, Forstander for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium, Veterinær-fysikus, Kmd. af Dbg.², Dbmd., I. F. 2. Bülowvej 27¹, Kbh. V. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- SØRENSEN, S. P. L., (f. $\frac{9}{1}$ 68), Dr. phil. & med., Professor, Direktør for Carlsberglaboratoriets kemiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd. — Formand for den naturv.-math. Klasse. — Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($\frac{6}{4}$ 06.)
- KNUDSEN, MARTIN, (f. $\frac{15}{2}$ 71), Dr. phil., Professor i Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. — Selskabets Sekretær. — Polyteknisk Lærestanstalt, Kbh. K. ($\frac{14}{5}$ 09.)
- MADSEN, TH., (f. $\frac{18}{2}$ 70), Dr. med., Direktør for Statens Serum-institut, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Statens Serum-institut, Kbh. C. ($\frac{15}{4}$ 10.)

- BOCK, JOHANNES C., (f. $\frac{2}{10}$ 67), Dr. med., Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Juliane Maries Vej 20, Kbh. Ø. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- BRØNSTED, JOHANNES N., (f. $\frac{22}{2}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Willemoesgade 46¹, Kbh. Ø. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- HJELMSLEV, JOHANNES T., (f. $\frac{7}{4}$ 73), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Sigridsvej 11, Hellerup. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- NIELSEN, NIELS, (f. $\frac{2}{12}$ 65), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. St. Hans Torv 32³, Kbh. N. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- PETERSEN, C. G. JOHANNES, (f. $\frac{24}{10}$ 60), Dr. phil. & jur & sc., Direktør for Dansk biologisk Station, R. af Dbg., Dbmd. Strandagervej 27, Hellerup. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- POULSEN, VALDEMAR, (f. $\frac{23}{11}$ 69), Dr. phil., Ingeniør, Fortjenst-Med. 1. m. Kr., Kmd. af Dbg.². Maltegaardsvej 6, Gentofte. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- BJERRUM, NIELS, (f. $\frac{11}{3}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved den kgl. Veterinær og Landbohøjskole, R. af Dbg. Vendersgade 28², Kbh. K. ($\frac{28}{4}$ 16.)
- FIBIGER, JOHANNES, (f. $\frac{23}{4}$ 67), Dr. med., Professor i pathologisk Anatomi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Frederik V.s Vej 11, Kbh. Ø. ($\frac{28}{4}$ 16.)
- KROGH, AUGUST, (f. $\frac{15}{11}$ 74), Dr. phil. & jur., Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Ny Vestergade 11¹, Kbh. B. ($\frac{28}{4}$ 16.)
- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $\frac{26}{10}$ 85), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, Direktør for Gradmaalingen. Strandvejen 201, Hellerup. ($\frac{28}{4}$ 16.)
- OSTENFELD, CARL E. HANSEN, (f. $\frac{3}{8}$ 73), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{28}{4}$ 16.)

- BOHR, NIELS, (f. $\frac{7}{10}$ 85), Dr. phil. & sc., Professor i theoretisk Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Blegdamsvej 15¹, Kbh. Ø. ($\frac{27}{4}$ 17.)
- PEDERSEN, P. O., (f. $\frac{19}{6}$ 74), Professor i Elektroteknik ved og Direktør for den Polytekniske Læreanstalt, R. af Dbg., Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Amalievej 1, Kbh. V. ($\frac{27}{4}$ 17.)
- BOHR, HARALD, (f. $\frac{22}{4}$ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Læreanstalt. St. Hans Torv 32³, Kbh. N. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- SCHMIDT, JOHANNES, (f. $\frac{2}{7}$ 77), Dr. phil. & sc., Direktør for Carlsberglaboratoriets fysiologiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd., I. F. 2. Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- WESENBERG-LUND, CARL, (f. $\frac{22}{12}$ 67), Dr. phil., Professor extraord. i Ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, Leder af Universitetets ferskvandsbiologiske Laboratorium., R. af Dbg. Villa Alba, Hillerød. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- BØGGILD, O. B., (f. $\frac{16}{5}$ 72), Professor i Mineralogi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($\frac{25}{4}$ 19.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $\frac{8}{10}$ 73), Dr. math. et phys., Professor, Underdirektør ved Observatoriet i Leiden. ($\frac{25}{4}$ 19.)
- MORTENSEN, THEODOR, (f. $\frac{22}{2}$ 68), Dr. phil., Inspektør ved Universitetets Zoologiske Museum. Sortedamsdossering 65 A², Kbh. Ø. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- KRAMERS, H. A., (f. $\frac{17}{12}$ 94), Dr. phil., Lektor i theoretisk Fysik ved Københavns Universitet. Lundegaardsvej 16, Hellerup. ($\frac{3}{4}$ 25.)
- LINDHARD, JOHANNES, (f. $\frac{25}{4}$ 70), Dr. med., Professor extraord. i Gymnastiktheori ved Københavns Universitet, Fortjenst. Med. 2. Boyesgade 8, Kbh. V. ($\frac{3}{4}$ 25.)
-

B. UDENLANDSKE MEDLEMMER

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- SIEVERS, E., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Leipzig. ($1/6$ 88.)
- TEGNÉR, ESAIAS H. V., Dr. phil. & theol., fh. Professor i østerlandske Sprog ved Universitetet i Lund. ($8/4$ 92.)
- COMPARETTI, DOMENICO, fh. Professor i Græsk. Firenze. ($7/4$ 93.)
- DÖRPFELD, WILH., Professor, Dr. phil., fh. første Sekretær ved det tyske arkæologiske Institut i Athen. Jena. ($13/4$ 94.)
- WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, U. v., Dr. phil., fh. Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin. ($9/4$ 97.)
- KOCK, AXEL, Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Universitetet i Lund, Kmd. af Dbg.². ($3/4$ 03.)
- NOREEN, ADOLF G., Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($3/4$ 03.)
- MEYER, EDUARD, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($8/4$ 04.)
- AMIRA, KARL K. F. M. v., Dr. phil., fh. Professor i tysk Ret og Retshistorie ved Universitetet i München. ($5/4$ 07.)
- OMONT, HENRI-AUGUSTE, Konservator ved Manuskript-Departementet i Bibliothèque Nationale i Paris. ($3/4$ 08.)
- SCHÜCK, J. HENRIK E., Dr. phil., fh. Professor i Æsthetik samt Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Uppsala. ($14/5$ 09.)
- TARANGER, ABSALON, Dr. jur., Professor i Retsvidenskab ved Universitetet i Oslo ($14/5$ 09.)
- VINOGRADOV, PAUL, Corpus Professor i Retsvidenskab ved Universitetet i Oxford. ($14/5$ 09.)
- CEDERSCHIÖLD, G., Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Göteborgs Højskole. ($15/4$ 10.)

- ERMAN, A., Dr. phil., Professor i Ægyptologi og Direktør for det Ægyptiske Museum i Berlin. (¹⁵/₄ 10.)
- GRIFFITH, FRANCIS LL., Reader i Ægyptologi ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 12.)
- HUNT, ARTHUR S., Professor i Papyrologi ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 12.)
- BÉDIER, JOSEPH, Professor i fransk Sprog og Litteratur ved Collège de France i Paris. (¹¹/₄ 13.)
- BERGSON, HENRI, Professor i Filosofi ved Collège de France i Paris, Medlem af det franske Akademi. (¹¹/₄ 13.)
- CUMONT, FRANZ, Dr. phil., Religionshistoriker. Rom. (¹¹/₄ 13.)
- SCHÄFER, DIETRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin, Kmd. af Dbg.². (¹¹/₄ 13.)
- WARD, JAMES, Professor i Filosofi ved Universitetet i Cambridge (England). (¹¹/₄ 13.)
- MACDONELL, A. A., Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oxford. (¹⁷/₄ 14.)
- SCHUCHARDT, H., Dr. phil., fh. Professor i romanske Sprog ved Universitetet i Graz. (¹⁷/₄ 14.)
- SCHWARTZ, E., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i München. (¹⁷/₄ 14.)
- SETÄLÄ, E. N., Dr. phil., Undervisningsminister, Professor i finsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Helsingfors. (¹⁷/₄ 14.)
- HÆGSTAD, MARIUS, Professor i det norske Landsmaal og dets Dialekter ved Universitetet i Oslo. (²⁸/₄ 16.)
- NILSSON, MARTIN P., Dr. phil., Professor i klassisk forn-kunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund. (²⁸/₄ 16.)
- OLSEN, MAGNUS B., Dr. phil., Professor i oldnorsk og islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Oslo. (²⁸/₄ 16.)
- FALK, HJALMAR S., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Oslo. (²⁷/₄ 17.)

- LUNDELL, J. A., fh. Professor i de slaviske Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($^{27/4}$ 17.)
- DANIELSSON, OLOF AUGUST, Dr. phil., fh. Professor i græsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Uppsala. ($^{3/5}$ 18.)
- ANDREAS, FR. C., Dr. phil., Professor i orientalsk Filologi ved Universitetet i Göttingen. ($^{9/4}$ 20.)
- ARNIM, HANS v., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Wien ($^{9/4}$ 20.)
- BRUNOT, FERDINAND-EUGÈNE, Professor i fransk Sprog ved Sorbonne i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- GRIERSON, SIR GEORGE A., Dr. phil., Orientalist. Rathfornham, Camberley, Surrey. ($^{9/4}$ 20.)
- HANOTAUX, GABRIEL, fh. fransk Udenrigsminister, Medlem af det franske Akademi, Historiker. Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- JANET, PIERRE, Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- LINDSAY, WALLACE M., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i St. Andrews. ($^{9/4}$ 20.)
- MAIER, HEINRICH, Dr. phil., Professor i Filosofi ved Universitetet i Heidelberg. ($^{9/4}$ 20.)
- MEILLET, ANTOINE, Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Collège de France i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- PIRENNE, HENRI, Professor i Historie ved Universitetet i Gand. ($^{9/4}$ 20.)
- RAJNA, PIO, Professor i romansk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($^{9/4}$ 20.)
- THOMAS, ANTOINE, Professor i romansk Filologi ved Sorbonne og Directeur d'études ved École pratique des Hautes Études i Paris, Medlem af det franske Institut. ($^{9/4}$ 20.)
- VITELLI, GIROLAMO, Professor i klassisk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($^{9/4}$ 20.)
- CUNY, ALBERT, Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. ($^{15/4}$ 21.)

- EVANS, SIR ARTHUR J., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oxford. (¹⁵/₄ 21.)
- MEINECKE, FRIEDRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. (¹⁵/₄ 21.)
- MÜLLER, F. W. K., Professor, Dr. phil., Afdelingsdirektør ved Museum für Völkerkunde, Berlin. (¹⁵/₄ 21.)
- POTTIER, EDMOND, Konservator ved Musée du Louvre, Paris. (¹⁵/₄ 21.)
- HEUSLER, ANDREAS, Dr. phil. & jur., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Basel. (⁷/₄ 22.)
- KOHT, HALVDAN, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Oslo. (⁷/₄ 22.)
- SNOUCK HURGRONJE, CHRISTIAAN, Dr., Professor i arabisk Sprog og Islam ved Universitetet i Leiden. (⁷/₄ 22.)
- V. LE COQ, ALBERT, Professor, Dr. phil., Kustos ved Museum für Völkerkunde, Berlin. (⁸/₄ 23.)
- BROWNE, EDWARD G., Professor i Arabisk ved Universitetet i Cambridge. (¹¹/₄ 24.)
- GARDINER, ALAN H., Dr., Ægyptolog. London. (¹¹/₄ 24.)
- JAEGER, W. W., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin. (¹¹/₄ 24.)
- STERN, ALFRED, Professor i almindelig Historie ved Eidgenössische Technische Hochschule i Zürich. (¹¹/₄ 24.)
- LÖFSTEDT, EINAR, Dr. phil., Professor i romersk Veltalenhed og Poesi ved Universitetet i Lund. (⁸/₄ 25.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE
KLASSE

- LEFFLER, G. MITTAG-, Dr. phil., fh. Professor i Mathematik ved Højskolen i Stockholm, Kmd. af Dbg.¹, Fortjenst-Med. 1. m. Kr. Djursholm, Stockholm. (⁵/₄ 89.)
- SARS, GEORG OSS., Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Oslo. (¹¹/₄ 90.)
- BRØGGER, W. C., Professor i Mineralogi og Geologi ved Universitetet i Oslo, R. af Dbg. (⁸/₄ 92.)
- HAMMARSTEN, OLOF, Dr. med. & phil., fh. Professor i medicinsk og fysiologisk Kemi ved Universitetet i Uppsala. (⁸/₄ 92.)
- KLEIN, FELIX, Dr. phil., Professor i Mathematik ved Universitetet i Göttingen. (⁸/₄ 92.)
- PICARD, CH.-ÉMILE, Medlem af det franske Institut, Professor i højere Algebra ved Faculté des Sciences, Paris. (²¹/₄ 99.)
- VRIES, HUGO DE, Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Amsterdam. (⁶/₄ 00.)
- PETTERSSON, OTTO, Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Stockholms Højskole, Kmd. af Dbg.². (¹²/₄ 01.)
- ENGLER, ADOLPH, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Berlin. (¹²/₄ 01.)
- GOEBEL, KARL, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i München. (¹²/₄ 01.)
- PAVLOV, IVAN PETROVIČ, Professor, Forstander for Institut for experimental Medicin i Leningrad. (⁴/₄ 02.)
- ARRHENIUS, SVANTE, Dr. phil., fh. Professor i Fysik ved Stockholms Högskola, Direktør for Nobelinstitutets Afdeling for fysikalsk Kemi, Kmd. af Dbg.². (³/₄ 03.)
- HILDEBRANDSSON, H. H., fh. Professor i Meteorologi og Geografi ved Universitetet i Uppsala, Kmd. af Dbg.¹. (⁸/₄ 04.)
- VOGT, J. H. L., Professor i Mineralogi og Geologi ved Norges Tekniske Højskole i Trondhjem. (⁷/₄ 05.)

- THÉEL, HJALMAR, Dr. phil., fh. Professor og Intendant ved Rigmuseets Evertebratafdeling i Stockholm. ($\frac{6}{4}$ 06.)
- HILBERT, DAVID, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($\frac{6}{4}$ 06.)
- OSTWALD, FR. WILH., Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Leipzig. Grossbothen, Sachsen. ($\frac{6}{4}$ 06.)
- WIDMAN, OSKAR, Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{5}{4}$ 07.)
- PENCK, ALBRECHT, Dr. phil., Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{5}{4}$ 07.)
- ERIKSSON, JAKOB, Dr. phil., Professor, fh. Forstander ved Landbruks-Akademiens Experimentalfelt ved Stockholm. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- HIORTDAHL, THORSTEIN HALLAGER, Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i Oslo. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- LANGLEY, J. N., Dr., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge (England). ($\frac{3}{4}$ 08.)
- DREYER, GEORGES, Dr. med., Professor i Pathologi ved Universitetet i Oxford. ($\frac{14}{5}$ 09.)
- KOSSEL, ALBRECHT, Dr. med., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Heidelberg. ($\frac{14}{5}$ 09.)
- BERTRAND, GABRIEL, Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($\frac{7}{4}$ 11.)
- HALLER, ALBIN, Medlem af det franske Institut, Professor i organisk Kemi ved Sorbonne i Paris. ($\frac{7}{4}$ 11.)
- NERNST, WALTER, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi og Direktør for det fysiske Institut ved Universitetet i Berlin. ($\frac{7}{4}$ 11.)
- SCOTT, DUNKINFIELD H., fh. Præsident for Linnean Society of London og for Microscopical Society of London. East Oakley House, Oakley, Hants. ($\frac{12}{4}$ 12.)
- WARBURG, EMIL, Dr. phil., Professor, Præsident for den fysisk-tekniske Rigsanstalt, Charlottenburg, Berlin. ($\frac{12}{4}$ 12.)

- HADAMARD, JACQUES, Dr. phil., Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Collège de France i Paris. ($^{11/4}$ 13.)
- LORENTZ, H. A., Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Leiden og Kurator for det fysiske Laboratorium ved Teylers Stiftelse i Haarlem. ($^{17/4}$ 14.)
- SHERRINGTON, CHARLES S., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. ($^{17/4}$ 14.)
- DE GEER, GERARD JAKOB, Friherre, Dr. phil., Professor i Geologi ved Stockholms Högskola. ($^{25/4}$ 19.)
- BIRKHOFF, GEORGE A., Professor i Matematik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{9/4}$ 20.)
- BORDET, JULES, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($^{9/4}$ 20.)
- CURIE, MARIE, f. SKLODOWSKA, Dr. phil., Professor i Fysik ved Sorbonne i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- EINSTEIN, ALBERT, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Kaiser-Wilhelm-Institutet i Berlin. ($^{9/4}$ 20.)
- KAMERLINGH ONNES, HEIKE, Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Leiden. ($^{9/4}$ 20.)
- LACROIX, ALFRED, Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- LEBESGUE, HENRI, Professor i Matematik ved Collège de France i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- MEYER, HANS, Dr. med., Professor i Farmakologi ved Universitetet i Wien. ($^{9/4}$ 20.)
- PLANCK, MAX, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. ($^{9/4}$ 20.)
- RICHARDS, THEODORE WILL., Professor i Kemi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{9/4}$ 20.)
- ROUX, ÉMILE, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Paris, Stk. af Dbg. ($^{9/4}$ 20.)
- RUTHERFORD, SIR ERNEST, Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{9/4}$ 20.)
- THOMSON, SIR JOSEPH JOHN, fh. Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge. London. ($^{9/4}$ 20.)

- WIEDEMANN, E., Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Erlangen. ($9/4$ 20.)
- WILLSTÄTTER, RICHARD M., Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i München. ($9/4$ 20.)
- LINDELÖF, ERNST, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors. ($15/4$ 21.)
- NILSSON-EHLE, HERMAN, Dr. phil. & med., Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund. ($15/4$ 21.)
- ALLEN, EDGAR JOHNSON, Dr., Direktør for »Marine Biological Association«s Laboratorium i Plymouth. ($15/4$ 21.)
- BARCROFT, JOSEPH, Reader i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, England. ($15/4$ 21.)
- BATESON, WILLIAM, Professor, Direktør for »John Innes Horticultural Institution«, Merton Park, London. ($15/4$ 21.)
- BEIJERINCK, MARTINUS WILLEM, Dr., fh. Professor i Mikrobiologi ved Technische Hoogeschool i Delft. ($15/4$ 21.)
- BRAGG, SIR WILLIAM HENRY, Fullerton Professor of Chemistry at the Royal Institution and Director of the Davy-Faraday Research Laboratory, London. ($15/4$ 21.)
- DAVIS, WILLIAM MORRIS, Dr., Professor i Geologi og Geografi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($15/4$ 21.)
- LANDAU, EDMUND, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($15/4$ 21.)
- MORGAN, THOMAS HUNT, Dr., Professor i Zoologi ved Columbia University i New York. ($15/4$ 21.)
- SMITH, THEOBALD, Dr., Chef for Department of Animal Pathology ved Rockefeller Institute for Medical Research i Princeton, U. S. A. ($15/4$ 21.)
- THAXTER, ROLAND, Dr., fh. Professor i Botanik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($15/4$ 21.)
- VOLTERRA, VITO, Senator, Professor i theoretisk Astronomi og matematisk Fysik ved Universitetet i Rom. ($15/4$ 21.)

- WEBER, MAX, Professor, Direktør for Zoologisk Museum i Amsterdam. (¹⁵/₄ 21.)
- WINKLER, HANS, Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. (¹⁵/₄ 21.)
- APPELL, PAUL, Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Sorbonne i Paris. (⁷/₄ 22.)
- HERTWIG, RICHARD, Dr., Professor i Zoologi ved Universitetet i München. (⁷/₄ 22.)
- CHARLIER, C. V. L., Professor i Astronomi ved Universitetet i Lund. (⁶/₄ 23.)
- FORSSMAN, JOHN, Dr. med., Professor i almindelig Pathologi ved Universitetet i Lund. (⁶/₄ 23.)
- FÜRST, CARL M., fh. Professor i Anatomi ved Universitetet i Lund. (⁶/₄ 23.)
- BATHER, F. A., Dr., British Museum of Natural History, London. (⁶/₄ 23.)
- BOWER, FREDERICK ORPEN, Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow. (⁶/₄ 23.)
- HARDY, G. H., Professor i Matematik ved Universitetet i Oxford. (¹¹/₄ 24.)
- CALMETTE, ALBERT, Professor, Dr., Underdirektør ved Institut Pasteur i Paris. (³/₄ 25.)
- HEVESY, GEORG, Professor, Dr. phil., p. t. København. (³/₄ 25.)
- HOLST, AXEL, Professor i Hygieine og Bakteriologi ved Universitetet i Oslo. (³/₄ 25.)
- ROSENBERG, OTTO, Professor i Botanik ved Stockholms Högskola. (³/₄ 25.)
- STARLING, ERNEST H., Professor i Fysiologi i London. (³/₄ 25.)
-

SELSKABETS TILLIDSHVERV
OG
INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER

Præsident:

VILH. THOMSEN, valgt 19. Marts 1909, genvalgt 1914,
1919 og 1924, Valget gælder til April . . . 1929

Klasseformænd:

FR. BUHL, for den historisk-filosofiske Klasse, valgt 27.
April 1917, genvalgt 1920 og 1923,
Valget gælder til April 1926

S. P. L. SØRENSEN, for den naturvidenskabelig-mathe-
matiske Klasse, valgt 14. Nov. 1913,
genvalgt 1917, 1920 og 1923, Valget
gælder til April 1926

Sekretær:

MARTIN KNUDSEN, valgt 11. Maj 1917, genvalgt 1922,
Valget gælder til April 1927

Redaktør:

DINES ANDERSEN, valgt 28. Nov. 1913, genvalgt 1919
og 1924, Valget gælder til April 1929

Kasserer:

W. L. JOHANNSEN, valgt 24. Marts 1905, genvalgt 1910,
1915, 1920 og 1925, Valget gælder til
April 1930

Kassekommissionen:

H. HØFFDING, indvalgt 1. Dec. 1905, genvalgt 1910,
1914, 1918 og 1922, Valget gælder til
April 1926

- KR. ERSLEV, indvalgt 3. Dec. 1915, genvalgt 1916,
1920 og 1924, Valget gælder til April 1928
- J. HJELMSLEV, (Formand) indvalgt 2. Nov. 1917, gen-
valgt 1919 og 1923, Valget gælder til
April 1927
- N. E. NØRLUND, indvalgt 14. November 1924, genvalgt
1925, Valget gælder til April 1929

Revisorer:

- C. HANSEN OSTENFELD, valgt 16. Nov. 1917, genvalgt
1919, 1921, 1923, og 1925 Valget, gæl-
der til April 1925
- P. K. PRYTZ, valgt 25. April 1924, Valget gælder til
April 1926

*Kommissionen for Registrering af litterære Kilder
til dansk Historie:*

- H. O. LANGE (Formand), indvalgt 18. Maj 1906.
- J. STEENSTRUP, indvalgt 18. Maj 1906.
- KR. ERSLEV, indvalgt 7. Febr. 1913.

*Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje
bevarede Kilder til dansk Historie:*

- KR. ERSLEV, indvalgt 1. Dec. 1922.
- AAGE FRIIS (Formand), indvalgt 1. Dec. 1922.
- H. O. LANGE, indvalgt 1. Dec. 1922.
- J. STEENSTRUP, indvalgt 1. Dec. 1922.

Union Académique Internationale Udvalget:

- CHR. BLINKENBERG, indvalgt 9. Febr. 1923.
- J. L. HEIBERG (Formand), indvalgt 9. Febr. 1923.
- OTTO JESPERSEN, indvalgt 9. Febr. 1923.

Komitéer for de af Selskabet tiltraadte Unioner
under Conseil International de Recherches:

Union Astronomique Internationale.

J. L. E. DREYER	}	Valgte 9. Maj 1924.
EJNAR HERTZSPRUNG		
N. E. NØRLUND (Sekretær)		
E. STRØMGREN, Professor i Astronomi ved Univer- sitetet. (Formand)		

Union Internationale de Physique pure et appliquée.

MARTIN KNUDSEN (Form.)	}	Valgte 9. Maj 1924.
P. O. PEDERSEN (Sekretær)		
VALD. POULSEN		
P. K. PRYTZ		

Union Géodésique et Géophysique Internationale.

D. LA COUR, Direktør for Meteorologisk Institut	}	Valgte 11. April 1924.
MARTIN KNUDSEN (Sekretær)		
N. E. NØRLUND (Formand)		
C. H. OSTENFELD		
JOHS. SCHMIDT	}	Valgt 17. April 1925.
N. P. JOHANSEN, Oberst, Chef for Generalstabens topografiske Afdeling		

Udvalget for »Zoological Record«:

MARTIN KNUDSEN, indvalgt 6. Februar 1925.

TH. MORTENSEN, indvalgt 6. Februar 1925.

Vulkanologisk Udvalg:

MARTIN KNUDSEN, indvalgt 28. Nov. 1913.

P. K. PRYTZ, indvalgt 28. Nov. 1913.

S. P. L. SØRENSEN, indvalgt 28. Nov. 1913.

O. B. BØGGILD, indvalgt 17. Nov. 1922.

Carlsbergfondets Direktion:

- KR. ERSLEV (Formand), valgt 30. April 1909, genvalgt 1918, Valget gælder til 25. September 1928
- A. B. DRACHMANN, valgt 31. Okt. 1913, genvalgt 1922, Valget gælder til 25. September 1932
- V. HENRIQUES, valgt 13. April 1917, genvalgt 1924, Valget gælder til 25. September 1934
- J. HJELMSLEV, valgt 11. Jan. 1918, genvalgt 1920, Valget gælder til 25. September 1930
- C. H. OSTENFELD, valgt 18. Februar 1921, Valget gælder til 25. September 1926

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

- KR. ERSLEV, valgt 31. Oktober 1913, genvalgt 1918, Valget gælder til 25. September 1928

Tilforordnede til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:

- POUL C. POULSEN, administrerende Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, valgt 6. Februar 1925, Valget gælder til 25. September 1930
- A. C. ANDERSEN, cand. polyt., Forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske Afdeling, valgt 6. Februar 1925, Valget gælder til 25. September 1930

Medlemmer af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse,
valgte af Selskabet:

- N. BJERRUM }
O. JESPERSEN } valgte 31. Okt. 1919, genvalgt 1923.

*Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk
Videnskabsmand«:*

VAGN AAGESEN, Kammeradvokat.

RUD. COLLSTROP, Attaché ved Gesandtskabet i Berlin.

AAGE FRIIS.

MARTIN KNUDSEN.

BERETNING OM MØDERNE 1924—25

1. Mødet den 17de Oktober.

(Tilstede var 32 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Jónsson, Johannsen, Bang, Juel, Buhl, Hude, Henriques, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Krogh, Arthur Christensen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, Rosenvinge.)

Præsidenten bød Medlemmerne Velkommen.

Sekretæren meddelte, at Selskabet i Sommerens Løb havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. med. VILH. ELLERMANN, Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{9}{4}$ 1920, død den 25. September 1924. Der vilde i et senere Møde blive talt Mindeord over den Afdøde.

Desuden havde Selskabet mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. K. F. SÖDERWALL, fh. Professor i nordiske Sprog ved Universitet i Lund, optaget i den historisk-filosofiske Klasse $\frac{13}{4}$ 1894, død den 30. Maj 1924.

C. WESENBERG-LUND forelagde en Afhandling: *Contributions to the Biology of Zoothamnium geniculatum* Ayrton.

(*Z. geniculatum*s Levevis er blevet studeret gennem to Aar. Der er særlig lagt Vægt paa at udrede Kendskabet til de saakaldte Makrogonidiers Opkomst og Betydning for Kolonidannelsen.)

(Trykt i Skrifter, naturv.-math. Afd. 8. R. X, 1.)

Samme forelagde en Afhandling af Professor H. Micoletzky: *Beiträge zur Kenntnis der dänischen Nematoden*.

CHR. BLINKENBERG forelagde 1. Del af *Corpus Vasorum Antiquorum*, Copenhagen, Musée National.

WILLIAM THALBITZER aflagde Beretning om den 21. internationale Amerikanistkongres i Haag og Gøteborg d. 12.—16. og 20.—26. August 1924, i hvilken han havde deltaget som Selskabets Delegerede.

Efter en af *Redaktøren*, *Sekretæren* og *Kassekommissionen* tiltraadt Indstilling fra det nedsatte Bedømmelsesudvalg (BUHL (Affatter) og GRØNBECH) havde *Præsidenten* bestemt, at den af Dr. phil. S. A. PALLIS indsendte Afhandling: *Den babyloniske akitu Fest* skulde optages paa Engelsk i »Hist.-filol. Medd.«, naar Forfatteren indsendte engelsk Manuskript.

Ligeledes havde *Præsidenten* efter en af *Redaktøren*, *Sekretæren* og *Kassekommissionen* tiltraadt Indstilling fra det nedsatte Bedømmelsesudvalg (BØGGILD (Affatter) og MØRTENSEN) bestemt, at den af Realskolelærer GUÐMUNDUR BÁRÐARSON, Akureyri, indsendte Afhandling: *Om de stratigrafiske Forhold af Pliocenaflejringerne i Tjörnes, Nord-Island* skulde optages paa Engelsk i »Biol. Medd.«, naar Forfatteren indsendte engelsk Manuskript. (Trykt i Bd. IV, Nr. 5.)

2. Mødet den 31te Oktober.

(Tilstede var 34 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Jónsson, Johannsen, Juel, Buhl, Drachmann, Hude, Henriques, C. O. Jensen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Fibiger, Nør-lund, N. Bohr, P. O. Pedersen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, Arthur Christensen.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig W. M. BAYLISS, Professor i alm. Fysiologi ved University College, London, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse ²⁵/₄ 21, død i September 1924.

JOHS. FIBIGER talte Mindeord over VILHELM ELLERMANN. De er trykte S. 39—57.

NIELS NIELSEN forelagde en Afhandling: *Note sur la Série de Lagrange*.

(Det paavises, at Bürmanns navn med urette er knyttet til Lagranges række, fordi den afhandling, man tillægger Bürmann, ikke eksisterer. Undersøgelse af en Lagranges række, hvis koefficienter er nøje forbundet med fakultetkoefficienterne.)

N. E. NØRLUND forelagde: *Vorlesungen über Differenzenrechnung. Berlin 1924*.

Det vedtoges at sende Skrifter, naturv.-math. Afd. til *Naturhistorisk Museum*, Aarhus, der allerede faar »Biol. Medd.«, og at indgaa Bytteforbindelse med *Kunql. Tekniska Högskolan* i Stockholm.

---

3. Mødet den 14de November.

(Tilstede var 34 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, Erslev, Prytz, Jónsson, Johannsen, Juel, Buhl, Drachmann, Hude, H. Pedersen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sarauw, Bock, Hjelmslev, Nielsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Nørlund, Arthur Christensen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, Jespersen, Lange.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet siden sidste Møde havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. med. & sc. CARL JULIUS SALOMONSEN, fhv. Professor i alm. Pathologi ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{3}{4}$ 91, død den 14. November 1924, samt, at Selskabet siden sidste Møde havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Geologen Sir ARCHIBALD GEIKIE, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{13}{4}$ 10, død den 10. November 1924.

CHR. SARAUW forelagde en Afhandling: *Zur Faustchronologie*.

(Ved Forelæggelsen blev der eksempelvis gjort Rede for Valentinscens Historie.)

(Trykt i »Hist.-filol. Medd.« Bd. X, Nr. 1.)

ARTHUR CHRISTENSEN forelagde en Afhandling: *Le règne du roi Kawādh I et le communisme mazdakite.*

(Afhandlingen søger gennem Studiet af det eksisterende Kildemateriale at skaffe Klarhed over de Problemer, der knytter sig til Sasanidekongen Kawādh I's Regering (488—531 e. Chr.) og hans Forbindelse med den af Mazdak ledede religiøs-kommunistiske Bevægelse og samtidig at levere et kildekritisk Bidrag til den sen-sasanidiske Hofkroniks Overleverings-historic.)

(Trykt i »Hist.-filol. Medd.« Bd. IX, Nr. 6.)

N. E. NØRLUND aflagde Beretning om *Union Géodésique et Géophysique Internationale's* Møde i Madrid 22. September—8. Oktober 1924, i hvilket han og Direktør D. LA COUR havde deltaget som Selskabets Delegerede. Beretningen er trykt S. 164—169.

Da Overingeniør Dr. phil. J. L. W. V. JENSEN havde ønsket af Helbredshensyn at udtræde af Kassekommissionen valgte N. E. NØRLUND til nyt Medlem af denne.

Det vedtoges at optage en af Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN indsendt Afhandling: *Nokkur blöð úr Hauksbók. Et færøsk Haandskrift fra c. 1300. Sprogligt undersøgt og bestemt*, i Selskabets »Hist.-filol. Medd.« (Trykt i Bd. IX, Nr. 5.)

4. Mødet den 28de November.

Festligt Møde med Damer.

(Tilstede var 45 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Topsøe, Steenstrup, Gertz, Heiberg. Høffding, P. E. Müller, Prytz, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Buhl, Rosenvinge, Hude, Henriques, C. O. Jensen, H. Pedersen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sarauw, Bock, Brønsted, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Krøgh, Nørlund, N. Bohr, Arthur Christensen, Grønbech, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Friis, Mortensen, Vilh. Andersen, Thalbitzer, Beckett, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, Fr. Poulsen, alle med Damer. — Desuden som Gæster: Direktør G. SOMMERFELDT, Generalkonsul ADOLPH og Professor, Dr. med. OSCAR BLOCH, alle med Damer.)

H. O. LANGE forelagde et i Forening med Professor Dr. AD. ERMAN i Berlin udført Arbejde: *Papyrus Lansing. Eine ägyptische Schulhandschrift der 20. Dynastie herausgegeben und erklärt.*

(Papyrus Lansing i British Museum udgivet i fotografisk Facsimile af Dr. Budge 1923 i »Egyptian Hieratic Papyri in the British Museum, 2. Series«, der i palæografisk Henseende frembyder betydelige Vanskeligheder og ogsaa fra Indholdets Side er værdifuldt, gengives i hieroglyfisk Omskrift og i tysk Oversættelse med den nødvendige Kommentar.)

(Trykt i »Hist.-filol. Medd.« Bd. X, Nr. 3.)

Efter Aftensbordet fremvistes en Række af Hr. Direktør G. SOMMERFELDT optagne levende Billeder fra Orienten. Professor FR. BUHL ledsagede disse med de fornødne orienterende Bemærkninger.

5. Mødet den 12te December.

(Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Jónsson, Johansen, Rosenvinge, Hude, Henriques, H. Pedersen, Lange, Dines Andersen, Madsen, Vedel, Sandfeld, Bock, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, Krogh, Nørlund, N. Bohr, Arthur Christensen, H. Bohr, Schmidt, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, *Sekretæren*, Juel, Friis.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet siden sidste Møde havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. RUDOLPH S. BERGH, fh. Docent i Histologi og Embryologi ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse ^{15/4} 98, død den 8. December 1924.

J. L. HEIBERG gav en Meddelelse: Om Overleveringen af nogle Hippokratiske Skrifter.

FINNUR JÓNSSON forelagde en Tolkning af *Hávamál*.

N. E. NØRLUND forelagde en blandt Selskabets afdøde Medlem J. P. GRAM's Papirer forefunden Tabel over den Riemannske Zetafunktion.

(Vil blive trykt i Skrifter, naturv.-math. Afd.)

H. BOHR forelagde en Afhandling: *Neuer Beweis eines*

allgemeinen Kronecker'schen Approximationsatzes. (Trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. VI, Nr. 8.).

Det af *Kassekommissionen* forelagte Budget for 1925 vedtoges. Det er trykt S. 91—93.

Det vedtoges i Selskabets »Biol. Medd.« at optage en Afhandling af Underbibliothekar, cand. mag. JEAN ANKER: *Die Vererbung der Haarfarbe beim Dachshunde nebst Bemerkungen über die Vererbung der Haarform* (trykt i Bd. IV, Nr. 6) samt i Skrifter, naturv.-math. Afd. den i Mødet den 17. Oktober af C. WESENBERG-LUND forelagte Afhandling af Prof. H. MICOLETZKY: *Beiträge zur Kenntniss der Dänischen Nematoden.*

Det vedtoges at træde i Bytteforbindelse med *The Library of Mc. Gill University*, Montreal, Canada, og med *Antiquarische Gesellschaft*, Zürich.

6. Mødet den 9de Januar.

(Tilstede var 45 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Juul, Buhl, Rosenvinge, Drachmann, Hude, Henriques, C. O. Jensen, H. Pedersen, Lange, Dines Andersen, Madsen, Blinkenberg, Sarauw, Hjelmlev, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Bjerrum, Fibiger, Ostfeld, Krogh, Nørlund, N. Bohr, P. O. Pedersen, Grønbech, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, Arthur Christensen, Fr. Poulsen. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem, Professor J. FORSSMAN, Lund.)

TH. MADSEN talte Mindeord over CARL JULIUS SALOMONSEN. De er trykte S. 59—75.

N. BJERRUM forelagde et af ham i Forening med L. EBERT udført Arbejde: *On some recent investigations concerning Mixtures of Strong Electrolytes (Transference Numbers and Amalgam Equilibria).*

(Forskellige nyere Experimentalundersøgelser, der er blevet opfattede som stridende mod Hypotesen om de stærke Elektrolyters fuldstændige Ionisation, diskuteres og forklares ud fra denne Hypothese.)

(Trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. VI, Nr. 9.)

VILH. GRØNBECH forelagde 1. Hefte af det nye svenske humanistiske Tidsskrift *Litteris*.

Der førtes Forhandling i Anledning af en fra *Koninklijke Akademie van Wetenschappen* i Amsterdam indkommet Skrivelse, hvori Akademiet opfordrer Selskabet til sammen med det selv og *Société Helvétique des Sciences naturelles* i Genève at stille Forslag til Ændringer i Statutterne for *Conseil International de Recherches (International Research Council)*.

Selskabet tiltraadte det hollandske Forslag.

Den danske »*Comité national*« for »*Union Astronomique Internationale*« havde meddelt, at den havde konstitueret sig med Professor E. STRÖMGREN som Formand og Professor N. E. NØRLUND som Sekretær.

Der foretoges anden Behandling af Forslag til Ændring af Vedtægternes § 4 (om Indvalg af indenlandske Medlemmer). Fra det den 28. Marts 1924 nedsatte Udvalg forelaa et Flertals- og et Mindretalsforslag, af hvilke intet ved Afstemningen i Selskabet fik kvalificeret Majoritet.

Et fra en Kreds af Medlemmer indkommet Forslag om Nedsættelse af et Udvalg til Drøftelse af en eventuel Ændring af Vedtægternes § 8 (om Valg af Præsident) blev ved den stedfundne Afstemning forkastet.

---

7. Mødet den 23de Januar.

(Tilstede var 36 Medlemmer, nemlig: BUHL, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Gertz, P. E. Müller, Prytz, Jónsson, Johannsen, Bang, Juel, Raunkiær, Hude, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Vedel,

Sandfeld, Sarauw, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Krogh, Nørlund, N. Bohr, Arthur Christensen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Friis, Mortensen, Beckett, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, Rosenvinge, Madsen.)

C. G. JOH. PETERSEN gav en Meddelelse: *Hvorledes Hvalerne bærer sig ad med at svømme.*

(Hvalerne svømmer ved at bevæge Halefinnen op og ned; dette besørger Halen med dens stærke Muskler, medens Halefinnens egne Muskler giver Finnen den til Farten passende Stivhed. Naar Farten er stor, gøres kun smaa Bevægelser, hvorfor Dyret da kun synes at sitre; Bevægelserne er derfor vanskelige at iagttage.)

(Trykt i »Biol. Medd.« Bd. V, Nr. 2).

FRANCIS BECKETT forelagde: *Danmarks Kunst. Første Del. Oldtiden og den ældre Middelalder*, samt gav en Meddelelse om Methode og Resultater.

Til Selskabets Delegerede ved *Union Académique Internationale's* Møde i Bruxelles i Maj 1925 valgtes J. L. HEIBERG og OTTO JESPERSEN.

Det vedtoges i Selskabets »Math.-fys. Medd.« at optage en Afhandling af Selskabets udenlandske Medlem, Professor Dr. EDM. LANDAU: *Die Ungleichungen für zweimal differentiierbare Funktionen.* (Trykt i Bd. VI, Nr. 10.)

8. Mødet den 6te Februar.

(Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, P. E. Müller, Erslev, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Juel, Buhl, Rosenvinge, Drachmann, Hude, Henriques, H. Pedersen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, Krogh, Nørlund, N. Bohr, Arthur Christensen, H. Bohr, Schmidt, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, C. O. Jensen. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem, Professor H. NILSSON-EHLE, Lund.)

Th. Mortensen gav en Meddelelse: *Antarktisk-zoogeografiske Studier.*

(Studiet af den marine Fauna, særlig Echinodermerne, støtter Antagelsen af en tidligere Landforbindelse mellem Antarctica og S. Amerika (den magellanske Region). Ogsaa Kerguelen-Gruppen maa have staaet i Forbindelse med denne Region. Derimod har New Zealand's saakaldte »subantarktiske« Øer (Auckland-Campbell Øerne) intet med den subantarktiske Region at gøre; de udgør en integrerende Del af den New Zealandske Region.

Overensstemmelsen mellem den New Zealandske og den australske Echinoderm-Fauna synes bedst at kunne forklares gennem Wegener's Theori om Continental-Forskydninger.)

De af Klasserne stillede Forslag til nye *Prisopgaver* for 1925 vedtoges. De er trykte S. 94—100.

Det vedtoges at opløse »Udvalget for det internationale Katalog« og at nedsætte et nyt Udvalg (»Udvalget for Zoological Record«), bestaaende af TH. MORTENSEN og MARTIN KNUDSEN, til at fortsætte Virksomheden for Zoologiens Vedkommende.

Efter Forslag fra *Carlsbergfondets Direktion* valgtes til Tilforordnede ved *Carlsberglaboratoriet* administrerende Direktør ved Carlsberg Bryggerierne POUL C. POULSEN og Forstander ved Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske Afdeling, cand. polyt. A. C. ANDERSEN.

Det vedtoges i Selskabets »Math.-fys. Medd.« at optage en Afhandling af Dr. techn. JUL. HARTMANN (i Forening med BIRGIT TROLLE): *On Beat-phenomena in Cylindrical Tubes exposed to Sound-waves.* (Trykt i Bd. VII, Nr. 2).

---

9. Mødet den 20de Februar.

(Tilstede var 39 Medlemmer, nemlig: BUHL, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Heiberg, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Jónsson, Johannsen, Bang, Rosenvinge, Raunkiær, Drachmann, Hude, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Sandfeld, Hjelmlev, Nielsen, Vald. Poulsen,

Bjerrum, Ostenfeld, Krogh, Nørlund, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arthur Christensen, H. Bohr, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Beckett, *Sekretæren*, Jespersen, Madsen, Grønbech.)

N. BOHR gav en Meddelelse: Om Energisætningen.

(Forsøgene paa at udarbejde en atomistisk Fortolkning af de for Iagttagelsen direkte tilgængelige Fænomener har ført til Erkendelsen af Nødvendigheden af en Revision af de Synspunkter, hvorpaa Beskrivelsen af Naturfænomenerne hidtil har været baseret. Blandt andet synes vore hidtidige Begreber ikke at tillade os i Enkeltheder at gennemføre en Beskrivelse af Atomprocesser med Bibeholdelse af Sætningen om Energiens Bevarelse, som i den klassiske Naturbeskrivelse indtager en saa central Stilling.)

H. BOHR forelagde en Afhandling: *Unendlich viele lineare Kongruenzen mit unendlich vielen Unbekanntten*.

(Et Bidrag til Læren om Opgaver, som afhænger af uendelig mange Variable.)

(Trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. VII, Nr. 1).

Fra *Union Académique Internationale* var indgaaet Forespørgsel om Selskabets Stilling til Spørgsmaalet om Ønskeligheden og Muligheden af et internationalt Kunstsprog til videnskabelige Formaale.

Det vedtoges at svare, at Selskabet ikke for Tiden finder Anledning til at tage Stilling til Spørgsmaalet.

Sekretæren gav en foreløbig Meddelelse, gaaende ud paa, at i Følge Meddelelse fra Kammeradvokat VAGN AAGESEN agtede Grosserer A. COLLSTROP at oprette et Legat til Fordeel for en dansk Videnskabsmand.

10. Mødet den 6te Marts.

(Tilstede var 40 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Heiberg, P. E. Müller, Erslev, Boas, Prytz, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Juul, Rosenvinge, Raunkiær, Drachmann, Hude, Henriques, H. Pedersen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Nørlund, N. Bohr, Arthur Christensen, Wesenberglund, Friis, Mortensen, Beckett, *Sekretæren*, C. O. Jensen.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet siden sidste Møde havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig fhv. Overingeniør, Dr. phil. J. L. W. V. JENSEN, indvalgt i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{3}{4}$ 03, død den 5. Marts 1925.

J. V. E. BOAS talte Mindeord over RUDOLPH S. BERGH. De er trykte S. 77—85.

NIELS NIELSEN forelagde en Afhandling: *Recherches nouvelles sur les fonctions cylindriques*.

(Afhandlingen drejer sig om lineære differentilligninger og bestemte integraler, der er nøje forbundet med cylinderfunktionerne, og som findes behandlet i forfatterens Handbuch der Theorie der Zylinderfunktion, Leipzig 1904.)

Carlsbergfondets Direktion forelagde Beretning om Fondets Virksomhed i Regnskabsaaret 1923—24. Den er trykt S. 112—159.

Efter at Sekretæren havde givet nærmere Meddelelse om det af Grosserer A. COLLSTROP paatænkte Legat nedsattes et Udvalg, bestaaende af ERSLEV, MARTIN KNUDSEN og FRIIS til at assistere ved Udarbejdelsen af Fundatsen for Legatet.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til Dansk Historie afgav Beretning om Virksomheden i 1924. Beretningen ledsagedes af Aarsregnskab og er trykt S. 105—6.

Efter Forslag af den danske *Comité national* for *Union Astronomique Internationale* valgtes til Selskabets Delegerede til Unionens Møde i Cambridge den 14.—22. Juli 1925 Professorerne E. STRÖMGREN og N. E. NØRLUND.

Det vedtoges at træde i Bytteforbindelse med *Imperial Department of Agriculture in India*, Pusa.

Det vedtoges i Selskabets »Biol. Medd.« at optage en Afhandling af Bibliothekar, Dr. phil. F. BØRGESEN: *Marine Algae from the Canary Islands, especially from Teneriffe and Gran Canaria. I. Chlorophyceae*.

II. Mødet den 20de Marts.

(Tilstede var 38 Medlemmer, nemlig: BUHL, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Gertz, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Drachmann, Hude, C. O. Jensen, H. Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Vedel, Sandfeld, Sarauw, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Nørlund, N. Bohr, Arthur Christensen, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Vilh. Andersen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, Rosenvinge, Brønsted, Krogh. — Desuden som Gæster Selskabets udenlandske Medlem Professor MAGNUS B. OLSEN, Oslo, samt Professorerne WOLFGANG PAULI, Wien og C. CARATHEODORY, München.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet to udenlandske Medlemmer, nemlig Dr. phil. OSCAR BREFELD, fh. Professor i Botanik i Breslau, indvalgt i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{3}{4}$ 91, død d. 7. Januar 1925 og Professor Dr. AUGUST v. WASSERMANN, Leder af Kaiser Wilhelm Institut für experimentelle Therapie ved Berlin, indvalgt i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{15}{4}$ 21, død den 16. Marts 1925.

Kr. SANDFELD gav en Meddelelse: Græske Elementer i Balkansprogene.

(Efter en orienterende oversigt over græsk indflydelse paa albanesisk, bulgarsk og rumænsk paavises forskellige hidtil ikke fremdragne tilfælde af græsk indflydelse paa ordforraad og syntax i disse sprog gennem en undersøgelse af nogle oversættelseslaan og af possessivpronominerne i bulgarsk og aromunisk.)

JOHS. SCHMIDT gav en Meddelelse: C. TATE REGANS Opdagelse af hanlig Parasitisme hos visse Dybvandsfisk.

(Hos Dybvandsfisk af Gruppen Pediculati Ceratoidea er Hannerne Dværge, der snylter paa Hunnerne. REGAN har hidtil fundet tre Exempler: et fra Island og to blandt Dana-Ekspeditionens Materiale fra de tropiske Dele af Atlanterhavet og Stillehavet.)

Kassekommissionen forelagde det reviderede Regnskab for 1924. En Oversigt over dette er trykt S. 87—90.

Det vedtoges at sende Oversigten og »Biol. Medd.« til *Statens Gymnastikinstitut*.

12. Mødet den 3^{die} April.

Selskabets Protektor Hs. MAJESTÆT KONGEN overværede Mødet.

(Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Rosenvinge, Raunkiær, Drachmann, Hude, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Th. Madsen, Brønsted, Hjelmslev, Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, Krogh, Nørlund, N. Bohr, Arthur Christensen, H. Bohr, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, *Sekretæren*, Wesenberg-Lund.)

ARTHUR CHRISTENSEN gav en Meddelelse: Om Muligheden for at tilvejebringe et Leksikon over Eventyr-, Sagn- og Fabelmotiver.

(Folkemindeforskere og Dyrkere af andre Videnskaber, som lejlighedsvis føres ind paa folkloristiske Emner, savner i høj Grad en Haandbog, der skulde give Oplysning om de i Æventyr, Sagn og Fabler forekommende Motiver og Temaer og om eventuelt eksisterende Undersøgelser over disse. Et saadant Registreringsarbejdes Principer og Metode undersøges.)

Efter Forslag af det den 1. Februar 1924 nedsatte Udvalg vedtoges det at indskrænke Udsættelsen af Prisopgaver for Selskabets Guldmedaille noget og at søge Hjemmel for den Fremgangsmaade at opspare Legatmidlerne, saa at Præmierne kunde faa en passende Størrelse.

Et Udkast til Fundats for »*Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand*« oplæstes og toges til Efterretning. Selskabet besluttede eenstemmigt at paatage sig de det i Fundatsen tildelte Forpligtelser samt at bringe Hr. COLLSTROP en Tak for hans smukke Gave til dansk Videnskab. Fundatsen har i en lidt ændret Skikkelse under 13. Maj 1925 erholdt kgl. Konfirmation og er aftrykt S. 101—104.

Der foretoges Afstemning over de fra *Klasserne* indbragte Forslag til Optagelse af nye Medlemmer. Valgte blev:

I den *historisk-filosofiske Klasse* som udenlandsk Medlem, EINAR LÖFSTEDT, Dr. phil., Professor i romersk Veltalenhed og Poesi ved Universitetet i Lund.

I den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* som indenlandske Medlemmer: H. A. KRAMERS, Dr. phil., Lektor i theoretisk Fysik ved Universitetet i København, JOHS. LINDHARD, Dr. med., Professor extraord. i Gymnastiktheori ved Universitetet i København, og som udenlandske Medlemmer: ALBERT CALMETTE, Prof., Underdirektør ved Institut Pasteur i Paris, G. HEVESY, Prof., Dr. phil., p. t. København, AXEL HOLST, Dr. med., Professor i Hygiejne ved Universitetet i Oslo, OTTO ROSENBERG, Dr. phil., Professor i Botanik ved Stockholms Högskola, E. H. STARLING, Professor i Fysiologi ved University College, London.

13. Mødet den 17de April.

(Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *President*, Steenstrup, Gertz, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Buhl, Raunkiær, Drachmann, Hude, Henriques, H. Pedersen, Sørensen, Dines Andersen, Blinkenberg, Sarauw, Bock, Brønsted, Hjelmølev, Nielsen, Ostenfeld, Nørlund, N. Bohr, Arthur Christensen, H. Bohr, Friis, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, *Sekretæren*, Juel, Rosenvinge, Krogh, Beckett.)

CHR. SARAUW gav en Meddelelse: Om Accent og Stavelsebygning i de ældre semitiske Sprog, navnlig Hebraisk.

(Vil blive trykt i »Hist.-filol. Medd.«)

Til Selskabets Delegerede ved *Conseil International de Recherches (International Research Council)*'s Møde i Bruxelles d. 7. Juli 1925 og flg. Dage valgtes: N. BJERRUM, W. JOHANNSEN, MARTIN KNUDSEN og N. E. NØRLUND.

Til Selskabets Delegerede ved Arkæologmødet i Tripolis d. 1. Maj 1925 og flg. Dage valgtes CHR. BLINKENBERG.

Efter Forslag fra den danske *Comité national for Union*

Géodésique et Géophysique Internationale valgtes Oberst N. P. JOHANSEN, Chef for Generalstabens topografiske Afdeling til Medlem af Komitéen. I Skrivelse af 22. April har Obersten meddelt, at han modtager Valget.

Fra *Undervisningsministeriet* var der kommet Meddelelse om, at der paa Finansloven for 1925—26 under § 20, VII, C: Til Understøttelse af Kunstnere og Videnskabsmænd, samt til Fremme af kunstneriske og videnskabelige Formaal, var bevilget Selskabet et overordentligt Tilskud paa 36000 Kr. foruden det faste Tilskud paa 3000 Kr.

Der foretoges følgende Valg:

1. Som Selskabets Kasserer genvalgtes W. JOHANNSEN for de kommende 5 Aar.
2. Som Medlem af *Kassekommissionen* genvalgtes N. E. NØRLUND for de kommende 4 Aar.
3. Som Revisor genvalgtes C. H. OSTENFELD for de kommende 2 Aar.

14. Mødet den 1ste Maj.

(Tilstede var 45 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Nyrop, Bang, Rosenvinge, Raunkiær, Drachmann, Hude, Henriques, Lange, Sørensen, Dines Andersen, Vedel, Sarauw, Bock, Brønsted, Hjelmslev, Nielsen, Bjerrum, Ostensfeld, Krogh, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arthur Christensen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, Vilh. Andersen, Thalbitzer, Beckett, Johs. Pedersen, Kramers, *Sekretæren*, Juel. — Desuden som Gæster Grosserer A. COLLSTROP og Kammeradvokat VAGN AAGESEN samt Selskabets udenlandske Medlem Professor G. HEVESY og Professor W. BLASCHKE, Hamburg.)

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Professor Dr. JULIUS MORGENROTH, Afdelingsdirektør ved Institut »Robert Koch« i Berlin, indvalgt i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse ^{15/4} 21, død den 20. December 1924.

AAGE FRIIS forelagde 2. Bind af »*Det nordslesvigske Spørgsmaal 1864—79*«, indeholdende Aktstykker og Breve til Belysning af den danske Regerings Politik fra 1. August 1868 til 31. December 1870.

JOHS. PEDERSEN forelagde en engelsk Udgave af sin Bog: *Israel*.

(Udblik over Opfattelsen af Israel i ældre og nyere Tid samt Redegørelse for nogle Hovedsynspunkter ved Fremstillingen af dets Kulturhistorie.)

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie havde indsendt Beretning om sin Virksomhed i Aaret 1924. Den er trykt S. 107—111.

Til Selskabets Delegerede ved Mødet i *Union Internationale de Physique pure et appliquée* i Bruxelles i Juli 1925 valgtes MARTIN KNUDSEN.

Det vedtoges at sende samtlige Serier af »Meddelelserne« og Oversigten til *Stiftsbibliotheket i Maribo*.

Det vedtoges under Forudsætning af Kassekommissionens Billigelse at optage i Skrifter, naturvidenskabelig-mathematisk Afd., en Afhandling af Docent, Dr. techn. JUL. HARTMANN:

A Comparison of the Flow of Water and Mercury with a View to testing the Osborne Reynolds Law of Similarity.

I et tidligere Møde havde Selskabet modtaget et Tilbud fra *Carlsbergfondets Direktion* om et Loftsmaleri i Mødesalen. Herom havde Direktionen med Bistand af en sagkyndig Komité ladet afholde en bunden Konkurrence. Direktionen fremviste de indsendte Skitser og forespurgte, om Selskabet vilde modtage et af KRÆSTEN IVERSEN udført Loftsmaleri. Selskabet besluttede at modtage dette Tilbud med Tak.

Direktionens Skrivelse af 22. April 1925 er trykt S. 170—173.

LAURBERG & GAD FOT.

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

V. Ellermann

MINDEORD

over afdøde Medlemmer.

I.

Vilhelm Ellermann.

(28. December 1871—24. September 1924.)

Af **Johannes Fibiger.**

(Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 31. Oktober 1924.)

Prof. Ellermann's bratte, sørgelige Død er et saa meget større Tab for dansk Lægevidenskab og Biologi, som den ramte ham paa et Tidspunkt, hvor han stod i sin højeste Arbejdskraft og gav rige Løfter om endnu i en lang Aarrække at kunne fortsætte og lede det værdifulde videnskabelige Arbejde, der paa Universitetets retsmedicinske Institut udførtes af ham, hans Medarbejdere og Elever.

Dette Institut er som bekendt et af de fire nye lægevidenskabelige Universitetsinstituter, som opførtes samtidig med Rigshospitalet og fuldendtes i 1910. Læreren i Retsmedicin havde tidligere lige saa lidt raadet over Undervisningsmateriel som over Lokaler til Musæumssamlinger eller over Laboratorier udstyrede til retslægevidenskabelige Undersøgelser. Alt, hvad der forud kunde benyttes, var et Par ganske smaa Beboelsesrum i det gamle kirurgiske Akademi. Retslige Obduktioner foretoges paa et af Kommunens Hospitaler.

Nu var der skabt en fuldt moderne Institution, som bød

Retsmedicinen herhjemme alle Betingelser for en Udvikling, som den i lange Tider havde maattet savne.

Som det vil huskes, var Knud Pontoppidan paa dette Tidspunkt Professor i Retsmedicin. Han var i 1901, 48 Aar gammel, bleven ansat i dette Professorat, der fra 1905, efter Hygiejnens Henlæggelse til et særligt Docentur, kom til at omfatte Retslægevidenskaben alene. Hans forudgaaende Løbebane og Produktion havde som bekendt saa godt som udelukkende været helliget Psychiatrien, og han var her en Mester. Men selvom hans overordentlige Begavelse hurtig gjorde ham det muligt ogsaa at beherske Retslægevidenskabens andre betydningsfulde Afsnit, saaledes som hans værdifulde Lærebog i Retsmedicin bærer Vidne om, er det dog let forstaaeligt, at Fagets saa overordentlig vigtige pathologisk-anatomiske Del, de retslige Obduktioner ligesom de retsmedicinske Laboratoriearbejder, stadig maatte staa ham fjernere. Her blev Ellermann, som i 1909 var blevet udnævnt til hans Assistent, ham en udmærket Støtte.

Det Arbejde, som Pontoppidan med Ellermann som Hjælper, og Ellermann senere, da han selv var blevet Bestyrer af Retsmedicinsk Institut, nedlagde i dettes Organisation, dets praktiske Arbejdsmetoder, Forretningsgang og videnskabelige Virksomhed, blev Grundlaget for en ny og betydningsfuld Æra for Retslægevidenskaben i Danmark.

Da Pontoppidan i 1914, tvunget af Helbredshensyn, trak sig tilbage, udnævntes Ellermann til Professor i Retsmedicin og Bestyrer af Retsmedicinsk Institut. I 1917 blev han Formand for Retslægeraadet. At Ellermann i sjælden Grad var veludrustet til at overtage en Retsmediciners yderst ansvarsfulde Post og de dermed forbundne talrige og vanskelige Embedspligter, der kræver indsigtfuld Forstaaelse paa de fleste af Lægevidenskabens Omraader, belyses ikke blot af

den overordentlig fyldige og flersidige Uddannelse, han havde gennemgaaet, men ogsaa af den lange Række videnskabelige Arbejder, der allerede paa dette Tidspunkt forelaa fra hans Haand.

Efter at han i 1898 havde taget medicinsk Embedsexamen, havde han i 3^{1/2} Aar været Kandidat paa forskellige Hospitaler, derefter i 3 Aar Reservelæge ved Epidemihospitalet (Blegdamshospitalet), og endelig i lige saa langt et Tidsrum medicinsk Reservelæge ved det Kgl. Frederiks Hospital. Og denne omfangsrige Uddannelse i Klinik var fortsat med en tilsvarende i pathologisk Anatomi og Retsmedicin. Han havde fra 1909 til 1912 været Assistent hos Prosektoren paa Kommunehospitalet, samtidig med at han som nævnt beklædte Assistentstillingen ved retsmedicinsk Institut. September 1913 blev han Prosektor ved Bispebjerg Hospital.

Han havde yderligere søgt Uddannelse ved gentagne Ophold paa udenlandske Instituter. Foraarssemestret 1897 tilbragte han saaledes i Heidelberg, hvor han bl. a. studerede pathologisk Anatomi hos Arnold; normal Histologi og Klinik studerede han under et længere Ophold i Paris og Nancy, pathologisk Anatomi og Retsmedicin i Berlin.

I 1909 var Ellermann blevet Censor ved medicinsk Embedseksamen, og endelig havde han 1911 fungeret som Eksaminator i Retsmedicin.

Ellermann's videnskabelige Produktion er meget indholdsrig og indbefatter værdifulde Afhandlinger over Emner fra talrige af Lægevidenskabens Omraader.

Intet af hans Arbejder naar dog op i Højde med den Række Afhandlinger, der omhandler Hønseleukosen og de leukæmiske Sygdomme hos Mennesket. Men allerede forud for disse fortrinlige Undersøgelser, der udgør hans Livs

Hovedværk, var fremkommet talrige Arbejder, af hvilke jeg her skal omtale nogle af de mest betydningsfulde.

Ellermann's tidligste videnskabelige Arbejde var en Besvarelse af Universitetets medicinske Prisopgave for 1897—1898. Afhandlingen omhandlede Kystomernes Bygning i Lever og Nyre; den var et dygtigt Arbejde, der af Censorerne karakteriseredes som omhyggeligt, grundigt og udført med særlig elegant Teknik. Den belønnedes med Guldmedaillen. Efter Offentliggørelse af et Par mindre histologiske Arbejder (Om Tarmepitheliet hos Helix. Om Slimsekretionen i Amfibiernes Ovidukt) fremkom dernæst en Række Undersøgelser, han sammen med nuværende Overlæge ved Kommunehospitalet, Dr. med. H. J. Bing havde anstillet over Nervernes Marvskeders Mikrokemi. Ellermann ledes her ved ind paa et nærmere Studium af de Stoffer, der i Marvskederne betinger disses specifikke mikrokemiske Reaktioner, og anstillede paa Landbohøjskolens fysiologiske Laboratorium, hvis Forstander dengang var nuværende Professor V. Henriques, en større Række Undersøgelser, hvis Resultater samledes i en Afhandling (Undersøgelser over Marvskedefarvningernes Kemi), som Ellermann i 1902 forsvarede for den medicinske Doktorgrad. Det var i dette fortjenstfulde Arbejde lykkedes ham dels at korrigere forskellige tidligere Angivelser og at give nye Oplysninger om Opløseligheden af en Del af Nervesystemets Stoffer, dels at godtgøre, at den mikrokemiske Reaktion ved en Række specifikke Marvskedefarvninger, deriblandt den Weigert'ske, skyldes Tilstedeværelsen i Skederne af et hidtil ukendt Stof, sandsynligvis et Spaltningsprodukt af Protagon.

En Række senere Afhandlinger omhandler bakteriologiske og epidemiologiske Emner. Af særlig Interesse er Studier over den tenformede (fusiforme) Bacil der optræder

ved en ulcerøs Form af Halsbetændelse (Vincent's Angina) og almindelig er blevet opfattet som Aarsag til denne Sygdom. Det lykkedes Ellermann at isolere og rendyrke denne Mikrob, hvis Kultivering, der tidligere kun var lykkedes en enkelt Bakteriolog, frembød saa store Vanskeligheder, at det endogsaa var draget i Tvivl, om den fusiforme Bacil overhovedet var en Bakterie og ikke en Trypanosom. Ved Ellermann's Undersøgelser blev dette Problem ligesom Spørgsmaalet om Bacillens Dyrkning definitivt løst.

Af overordentlig Interesse er endvidere en Gruppe Arbejder, som Ellermann udførte sammen med A. Erlandsen, der senere blev Professor i Hygiejne og, som det vil erindres, døde i 1918. De første af disse Arbejder, der fuldendtes under Ellermann's og Erlandsen's samtidige Ansættelse som Reservelæger ved Frederiks Hospital, fremkom i 1908 og omhandlede Undersøgelser, ved hvilke det paa Grundlag af indgaaende Studier over de fysikalske Forhold ved Homogeniserings- og Sedimenteringsmetoder til Efterøgning af Tuberkelbaciller i Expectorat og Urin var lykkedes at finde nye Fremgangsmaader, der med større Sikkerhed end de tidligere benyttede tillod Paavisning af Bacillerne.

Andre Arbejder indeholder kritiske Vurderinger af Metoderne til Bestemmelse af Leukocytmængden i Blodet samt nærmere Studier over disses Antal og Fordeling i Blodmassen. Det lykkedes Ellermann og Erlandsen at udarbejde en ny Tællingsmetode, der i Nøjagtighed overgik de almindeligt anvendte, og som sikkert maa betegnes som den mest paalidelige, der overhovedet foreligger. Ved denne Fremgangsmaade blev bl. a. klarlagt, at Blodets Indhold af Leukocyter hos Kvinder, i Modsætning til hvad der var blevet antaget, ikke paa samme Tidspunkt er forskelligt i forskellige Dele af Karsystemet, og at Aarsagen til de som

Inhomogenitet betegnede Differenser i Leukocytaltallet bør søges i forbigaaende Ændringer af Blodets Strømningsforhold i perifere Karomraader.

En tredje Gruppe Arbejder, ogsaa udførte i Samarbejde med Erlandsen, angaar Tuberkulinet (Koch's Alt-Tuberkulin) og Benyttelsen af den lokale Reaktion (Pirquet's Reaktion), der følger dette Stofs Anbringelse i overfladiske Hudrids, til Erkendelse af, at Organismen er ramt af tuberkuløs Infektion. Det viste sig bl. a. ved disse Undersøgelser, at Arealet af Hudens Reaktionsfænomener vokser i aritmetisk Progression, naar Tuberkulinets Dosis vokser i geometrisk, ligesom det blev sandsynliggjort, at den samlede Virkning paa Huden (Dybdevirkningen indbefattet) ogsaa følger den Fechner'ske Lov. Forsøgene godtgjorde yderligere, at den kutane Reaktion hos Mennesker lod sig anvende til Standardisering af Tuberkulin.

Arbejderne over Tuberkulinet, der indtager en fremragende Plads i den paagældende Faglitteratur, omfatter iøvrigt dels en Afhandling, i hvilken blev godtgjort, at den ved kutan Tuberkulinreaktion fremkaldte Sensibilisering mod en paafølgende Tuberkulinprøve ikke er lokal, men rammer hele Organismen, dels to senere Afhandlinger, i hvilke Ellermann atter i Samarbejde med H. J. Bing, bl. a. kunde godtgøre, at Tuberkulinets Virkning hæmmes ved Blodserum fra normale Mennesker, og at denne Hæmning sandsynligvis er knyttet til Serumets Albuminstoffer. Forstærkelse af Tuberkulinvirkningen fremkaldes derimod af et Diaminofosfatid, Albin, som Ellermann og Bing kunde udvinde af Æggeblomme.

Ellermann's overordentlige Interesse for Immunstofferne og deres praktiske Anvendelse gav sig ikke alene Udslag paa dette Omraade. Ogsaa til den kritiske Vurdering og Udformningen af de diagnostiske Syfilisreaktioner ydede han

værdifulde Bidrag, dels ved sammenlignende Undersøgelser over Værdien af Wassermann's, Bordet's, Gengou's og Herman-Perutz' Reaktioner, dels ved Forsøg paa at modificere denne sidste Fremgangsmaade og derved øge dens Paalidelighed.

De hidtil omtalte Arbejder udgør, trods deres betydelige Antal, kun en mindre Del af Ellermann's hele Produktion. Denne indbefatter iøvrigt, foruden talrige kortere Afhandlinger og Oversigter (om Difteristatistik, Poliomyelitis, Influenza, Paratyfus, o. a.), en Række Arbejder over retsmedicinske Emner, deriblandt Undersøgelser over Svangerskabs-tidens Svingninger, over den saakaldte »Mosegarvning« af Lig, over Vægtfyldebestemmelse af Organer, over retsmedicinsk Bedømmelse af Hermafroditer, og flere andre. Fremdeles, blandt Afhandlingerne fra de sidste Aar, Studier over de hos Høns forekommende Peyton Rous'ske Svulster, for hvis ægte sarkomatøse Natur hans Forsøg ydede værdifulde Argumenter. Og endelig Ellermann's Hovedværk: Undersøgelserne over Hønseleukosen og de leukæmiske og anæmiske Tilstande hos Mennesket.

Ellermann havde paabegyndt sine Arbejder over disse Sygdomme i 1907. Det var hans Haab, at det ved experimentelle Undersøgelser over Dyr, lidende af samme eller en lignende Sygdom som Menneskets Leukæmi, skulde lykkes at kaste Lys over denne Sygdoms gaadefulde Oprindelse, og navnlig at udrede, hvorvidt Leukæmien kan anses for at være en Infektionssygdom eller skyldes andre Aarsager. Ellermann's Forhaabninger blev fuldt ud opfyldte. Intet af hans talrige Arbejder har givet et Udfald, der i saa høj Grad belyser hans videnskabelige Klarsyn som den Række nye og betydningsfulde Kendsgerninger, der blev Resultatet af disse Eksperimenter.

De første indledende Undersøgelser, ved hvilke nuværende Prof. ved Landbohøjskolen Oluf Bang var Ellermanns Medarbejder, offentliggjordes i Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i 1908 og 1909 og godtgjorde, at den som Leukæmi betegnede Sygdom, der forekommer hos Høns, experimentelt kan overføres til sunde Høns ved intravenøs eller intraperitoneal Indpodning af Emulsioner af de leukæmiske Fugles Organer eller Blod.

Undersøgelserne viste endvidere, at Hønseleukæmien, hvad enten den optræder spontant eller fremkaldes experimentelt, med Hensyn baade til Blodets Tilstand og til Organernes pathologisk-anatomiske Forandringer svarede til den hos Mennesker og Pattedyr forekommede Leukæmi. Og Overensstemmelsen var saa meget større, som der hos Hønsene ofte kunde iagttages Tilfælde, ved hvilke Blodet ligesom i atypiske saakaldte pseudoleukæmiske eller aleukæmiske Tilfælde af Leukæmi hos Mennesket — ikke indeholdt hvide Blodlegemer i forøget Mængde, medens det anatomiske Fund i Organerne iøvrigt var væsentlig det samme som i de fuldtud typiske Tilfælde, hvor Blodlegemernes Antal var forhøjet.

Saadanne Tilfælde uden Blodforandring lod sig nu ligesom de typiske overføre paa sunde Høns, og i begge Tilfælde udvikledes ganske samme experimentelle Sygdom. De pseudoleukæmiske og leukæmiske Affektioner hos Høns er altsaa ætiologisk ensartede, og som Fællesbetegnelse foreslog Ellermann og Bang Ordet Leukose.

Fremdeles blev godtgjort, at den experimentelle Overførelse af Leukosen lykkes ved Indpodning ikke blot af Organemulsioner, men ogsaa af cellefri Filtrater af disse. Overførelsen maa saaledes skyldes et usynligt Virus, sandsynligvis ultraviolette Organismer, og det maa da betragtes som godtgjort, at Leukosen er en Infektionssygdom.

Disse første Afhandlinger blev Indledning til en lang Række Arbejder, som Ellermann stadigt fortsatte, og som endnu ikke var afsluttede, da hans sidste Sygdom ramte ham. Her kan jeg selvfølgelig kun gengive Hovedresultaterne af disse overordentlig udstrakte Undersøgelser, som repræsenterer mere end et Decenniums uafbrudte Studier og baseres paa et enormt Materiale af Iagttagelser, der bl. a. omfatter flere end 100 experimentelt fremkaldte Tilfælde af Hønsleukose.

Ellermann havde oprindelig været tilbøjelig til at betragte denne Sygdom som en velafgrænset Lidelse med nogenlunde ensartet typisk Billede, hvis Varianter sandsynligvis burde tydes som forskellige Stadier af samme Proces. De fortsatte Undersøgelser viste imidlertid, at Leukosen optræder i 3 grundforskellige Former, der atter rummer Afvigelser.

Den første Hovedform, den myeloiske, faar sit Særpræg ved, at Blodet som Regel indeholder uhyre Mængder af hvide Blodlegemer, af hvilke det langt overvejende Flertal er umodne Former af Leukocyter (Myelocyter eller Myeloblaster), der har deres Oprindelse i Benmarven. Blodforandringen svarer ganske til Fundet ved den saakaldte myeloiske Leukæmi hos Mennesket, ligesom der i Organerne findes tilsvarende Forandringer.

Den anden Hovedform, den lymfatiske Leukose, karakteriseres ved voldsom Forøgelse af Mængden af de som Lymfocyter betegnede hvide Blodlegemer, der udvikles i de lymfoide Væv. Ogsaa denne Form har sit Analogon i en hos Mennesket almindelig Form af Leukæmi, nemlig den lymfatiske Leukæmi eller Lymfadenosen.

Fra Menneskets lymfatiske Leukæmi's mest udtalte, fuldtud typiske Form, hvor ogsaa Blodet er overfyldt af Lymfocyter, afviger dog Hønsenes lymfatiske Leukose ved overhovedet ikke at frembyde saadanne Blodforandringer.

Det bliver da med de saakaldte pseudoleukæmiske eller aleukæmiske Tilfælde af lymfatisk Leukæmi hos Mennesket, at den lymfatiske Hønsleukose bør sidestilles.

Hønsleukosens 3die Hovedform, den anæmiske, frembyder endnu større Interesse.

De røde Blodlegemers Antal og Hæmoglobinmængde er nedsat til omtrent $\frac{1}{3}$ af det normale. Det stærkt anæmiske Blod indeholder yderst talrige Celler, der ligner større Lymfocytter (Lymfoïdocyter), og lignende Celler udfylder Kapillærerne i forskellige Organer navnlig i Lever og Milt.

Ellermann underkastede nu Lymfoïdocyterne yderst indgaaende Studier, og det lykkedes ham ved overordentlig smukke, sammenlignende Undersøgelser af disse og andre Blodelementers Mitoser og Mitosetenes Topvinkler at fastslaa, hvad tidligere kun en enkelt Hæmatolog (Helly) havde formodet, at Lymfoïdocyterne ikke henhører til Lymfocytterne, men er Erythrogonier, hæmoglobinfri Forstadier til Erythroblaster, Modercellerne for de røde Blodlegemer.

Hønsleukosens anæmiske Form er da ikke som de to andre Hovedformer karakteriseret ved abnorm Hyperplasi af hvide Blodlegemer, hidrørende fra henholdsvis Benmarv eller lymfoïdt Væv. Den anæmiske Form er tværtimod en destruerende Proces, som rammer de røde Blodlegemer og saaledes fremkalder Anæmi, der følges af usædvanlig og atypisk Regeneration af disse Blodlegemers Modererlementer.

Ellermann fandt yderligere, at Erythrogonier ikke blot optræder ved denne anæmiske Form af Leukosen, men desuden ofte kan paavises ved myeloisk Leukose, og at Overgange mellem denne Form og den anæmiske hyppigt iagttages. Som disse Overgangsformer godtgør, forekommer der altsaa hos Høns Tilfælde af Leukose, hvor samtidigt udvikles Anæmi (Destruktion af røde Blodlegemer, Mangel

paa Hæmoglobin), Ophobning af Erythrogonier i Blodet, og Aflejring i Organerne af hvide Blodlegemer af samme Type som de, der udvikles i Benmarven, og ganske tilsvarende Hovedfænomener kan iagttages ved den hos Mennesket optrædende voldsomme Anæmi, den saakaldte perniciøse Anæmi.

Der kan med andre Ord paavises Analogi ikke blot mellem Hønsenes lymfatiske og myeloiske Leukose og Menneskets lymfatiske og myeloiske Leukæmi, men ogsaa mellem visse Former af Hønsleukose og Menneskets perniciøse Anæmi. Ellermann's fortsatte Undersøgelser godtgjorde yderligere i Overensstemmelse med hans og Bång's tidligere Fund, at Hønsleukosens Hovedformer kan optræde indenfor samme experimentelle Stamme. Podes en Række Høns med samme Materiale, faar nogle Anæmi, andre myeloisk, andre lymfatisk Leukose. Alle tre Sygdomsbilleder og deres Varianter fremkaldes altsaa af ét og samme Virus.

Sammenholdes nu dette Resultat med Udfaldet af de anatomiske Undersøgelser, bliver den naturlige Konsekvens at formode, at ogsaa Menneskets forskellige Former af Leukæmi ligesom den perniciøse Anæmi alle kunde være ætiologisk identiske Sygdomme, fremkaldte af ét og samme Virus. Og den ætiologiske Enhed kan formodes at være endnu mere omfattende, da det af Ellermann's Undersøgelser fremgaar, at der ved visse Tilfælde af Hønsleukose kan iagttages svulstagtige Processer, der synes at vise god Overensstemmelse med tilsvarende Dannelser, der iagttages hos Mennesker (Leukosarkomatose, Chlorom, Myelom), og som af en Række Pathologer anses for at være af leukæmisk Oprindelse, uden at dette dog endnu kan siges at være godtgjort.

Betydningen af hele denne store Række Arbejder træder først frem i fuld Belysning, naar man overvejer, hvor store

Mangler vort Kendskab til Sygdomsbegrebet Leukæmi i Virkeligheden frembyder.

De leukæmiske Affektioner er snart blevne opfattede som Resultat af Traumer, snart som fremkaldte ved Bortfald af Korrelation mellem blodlegemedannende Væv eller ved Forstyrrelser i endokrine Kirtlers Sømmenspil. Man har henført disse Sygdomme til Svulsterne, og Formodninger om, at de skyldes Infektion, er gentagne Gange fremkomne uden at vinde almindelig Godkendelse. Men alle disse Hypoteser savne dog ganske tilstrækkeligt Grundlag, og det er først Analogislutninger paa Basis af Ellermann's Undersøgelser, der giver virkelig Berettigelse til Formodningen om, at Menneskets leukæmiske Tilstande er Infektions-sygdomme. Henførelsen af den perniciøse Anæmi til Leukæmiernes Gruppe er endvidere en Hypotese, der lader dette Sygdomsbegreb og dets gaadefulde Aarsagsforhold fremtræde i et ganske nyt Lys. Ellermann's histologiske Undersøgelser, særligt hans Udnyttelse af Mitosernes Forskellighed til Klassifikation af Blodets cellulære Elementer, har endelig skabt et nyt og banebrydende Grundlag for fremtidige Studier.

Det er da let forstaaeligt, at Ellermann's Arbejder over disse Sygdomme — Arbejder, der hører til det bedste, der er ydet i dansk Pathologi — gjorde hans højt ansete Navn verdenskendt og sikrede Universitetets retsmedicinske Institut en Plads mellem Hæmatologiens ledende Centrere.

Han modtog i 1920 Dr. med. Martin Salomonsen's Præmielegat og blev i samme Aar optaget i Videnskabernes Selskab. Han var, som De vil erindre det, en flittig og interesseret Deltager i vore Møder, han meddelte her sit Arbejde om Mitosetenenes Vinkler i Blodlegemernes Moder-celler, ligesom ogsaa en Række af hans tidligere Arbejder fremkom i Selskabets Forhandlinger.

Ellermann var Videnskabsmand i Ordets fuldeste og smukkeste Betydning. Hans Arbejder er alle prægede af sjælden Iderigdom, alsidig Kundskabsfylde og fortrinlig lagttagelsesevne. Han var en glimrende Tekniker, hans Undersøgelser blev udførte med minutøs Præcision og hyppig med nye Metoder, der i Exakthed overgik de tidligere anvendte.

I sine klare, ofte korte, men altid let læselige Afhandlinger belyste han omhyggelig Problemerne fra alle Sider og slap dem ikke, før han ved aarvaagen og skarp Kritik havde klarlagt for Læseren, at alle Muligheder var diskuteret, og at yderligere Slutninger ikke var berettigede.

Den samme knappe, noget kølige Form, der navnlig i hans tidligere Arbejder karakteriserede hans Stil, prægede ogsaa i nogen Grad hans ejendommelige, fine og yderst beskedne Personlighed.

Men alle, der kom i blot lidt nærmere Berøring med ham, lærte hurtigt at forstaa, at der bag hans stilfærdige, tilbageholdende og alvorlige Ydre var gemt ikke alene en ideel Begejstring for videnskabelig Forskning, men ogsaa en sjælden elskværdig, nobel og retlinet Karakter, en forstaaende og overbærende Opfattelse af Mennesker og en Overbevisningens Glød, der umuliggjorde enhver Afvigelse fra det, som for ham var det rigtige og sande. Og hans Venner kan fortælle om hans Livsglæde og Lune, der oftest kun gav sig til Kende med et lille Smil og en dæmpet Latter, men i en fortrolig Kreds gjorde ham oprømt og glad som faa.

Hans Assistenters og Elevers var knyttede til ham med oprigtig og taknemmelig Hengivenhed. De beundrede hans uhyre Arbejdskraft, der gjorde ham det muligt ikke blot paa den mest pligtopfyldende og fuldkomne Maade at lede

Retsmedicinsk Institut, Retslægeraadet, Embedslægernes og Studenternes Undervisning og Examinere og selv at udføre den væsentlige Del af Arbejderne i denne store og ansvarsfulde Virksomhed, men samtidig at føre de videnskabelige Undersøgelser paa Institutet frem med ubøjelig Energi. Han besad i udpræget Grad den sjældne Egenskab at kunne finde sine Hjælperes specielle Evner og vække deres videnskabelige Interesse, og talrige og dygtige Arbejder er under hans Ledelse udførte af hans Medarbejdere og Elever.

Ellermann vil blive erindret som en overordentlig fremragende Forsker, som en af Danmarks betydeligste Biologer og medicinske Videnskabsmænd og som et udmærket Menneske. Ære være hans Minde!

Fortegnelse over Vilhelm Ellermann's litterære Arbejder.

- Histologische Untersuchungen von Leber- und Nierencysten. Nordiskt medicinskt Arkiv. 1899.
- Forkortet Gengivelse af Afhandling belønnet med Universitetets Guldmedaille.
- Ueber die Struktur der Darmepithelzellen von Helix. Anatomischer Anzeiger. 1899.
- Ueber die Schleimsekretion im Eileiter der Amphibien. Anatomischer Anzeiger. 1900.
- Sammen med H. J. BING: Zur Mikrochemie der Markscheiden. Archiv für Anatomie und Physiologie. 1901.
- Undersøgelser over Marvskedefarvningernes Kemi. Doktordisputats. København. 1902.
- (Untersuchungen über die Markscheidenfärbungen mit Beiträgen zur Chemie der Myelinstoffe. Skandinavisches Archiv für Physiologie. 1903.)
- Tekniske Notitser. Bibliotek for Læger. 1903.
- Sammen med H. J. BING: Om Difteristatistik. Hospitalstidende. 1904.
- (Ueber Diphtheriestatistik. Therapeutische Monatshefte. 1904.)
- Ueber die Kultur der fusiformen Bacillen. Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde u. Infektionskrankheiten. 1904.
- Nogle Tilfælde af bakteriel Nekrose hos Mennesket. Bibliotek for Læger. 1905.

(Einige Fälle von bakterieller Nekrose beim Menschen. Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde u. Infektionskrankheiten. 1905.)

Sammen med A. BRØNNUM: Spirochæte pallida i Milten af et syfilitisk Foster. Hospitalstidende. 1905.

(Spirochaete pallida in den inneren Organen bei Syphilis hereditaria. Deutsche Medizinische Wochenschrift 1905.)

Om Vincent's Angina. Hospitalstidende 1906.

Ejendommelige Celler i Spinalvædsken ved et Tilfælde af Poliomyelitis acuta. Hospitalstidende 1905.

(Ueber den Befund von Rhizopoden bei zwei Fällen von Poliomyelitis acuta. Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde u. Infektionskrankheiten. 1906.)

Kasuistiske Meddelelser fra Blegdamshospitalet. (Influenza, Paratyfus). Hospitalstidende 1906.

Bidrag til Kendskaben om de tenformede Baciller. Bibliothek for Læger. 1906.

(Zur Kenntniss der Spindelbazillen. Zeitschrift für Hygiene und Infektionskrankheiten. 1907.)

Om Forekomsten af meget smaa, bevægelige Mikroorganismer i menneskeligt Spyt. Hospitalstidende 1907.

(Ueber kleinste Mikroorganismen im menschlichen Speichel. Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde u. Infektionskrankheiten 1907.)

Sammen med O. BANG: Experimentel Leukæmi hos Høns I. Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandling 1908.

(Experimentelle Leukæmie bei Hühnern. Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde u. Infektionskrankheiten. 1908.)

Opsoniner. Ugeskrift for Læger. 1908.

Sammen med A. ERLANDSEN: Paavisning af Tuberkelbaciller i Expektorat. Hospitalstidende. 1908.

(Nachweis von Tuberkelbazillen im Sputum. Zeitschrift f. Hygiene u. Infektionskrankheiten. 1908.)

Sammen med A. ERLANDSEN: Om en rationel Fremgangsmaade til Paavisning af Tuberkelbaciller i Urinen. Hospitalstidende 1908.

(Ueber ein rationelles Verfahren zum Nachweis von Tuberkelbazillen im Harn. Zeitschrift für Urologie. 1908.)

Experimentelle Leukæmie bei Hühnern. Verhandlungen der Deutschen Pathologischen Gesellschaft. 1908.

Sammen med O. BANG: Experimentel Leukæmi hos Høns. II. Oversigt over Det kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandling. 1909.

(Experimentelle Leukæmie bei Hühnern. II. Zeitschrift f. Hygiene und Infektionskrankheiten. 1909.)

Sammen med A. ERLANDSEN: Om kvantitativ Udførelse af den kutane Tuberkulinreaktion og om Tuberkulintiterens kliniske Betydning. Ugeskrift for Læger. 1909.

(Ueber quantitative Ausführung der kutanen Tuberkulinreaktion und über die klinische Bedeutung des Tuberkulintiters. Deutsche Medizinische Wochenschrift. 1909.)

Sammen med A. ERLANDSEN: Psykiske Forhold som Aarsag til Svingninger i Leukocyttallet. Hospitalstidende 1909.

Sammen med A. ERLANDSEN: Ueber Sensibilisering bei der kutanen Tuberkulinreaktion. Beiträge zur Klinik der Tuberkulose. (Brauer). 1909.

Sammen med A. ERLANDSEN: En ny Leukocyttællingsteknik. Hospitalstidende. 1909.

(Eine neue Technik der Leukocytenzählung. Deutsches Archiv für klinische Medizin. 1909.)

Om Vurderingen af den Wassermann'ske Reaktions Styrke. Hospitalstidende. 1909.

Den Bordet-Gengou'ske Reaktion ved Syfilis. (Wassermann's Reaktion). Ugeskrift for Læger 1909.

Sammen med A. ERLANDSEN: Om Loven for den kutane Tuberkulinreaktion og dens Anvendelse til Standardisering af Tuberkulin. Oversigt over det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. 1909.

(Das Gesetz der kutanen Tuberkulinreaktion und ihre Anwendung bei der Standardisierung von Tuberkulin. Beiträge zur Klinik der Tuberkulose. (Brauer). 1910.)

Et Tilfælde af malignt Granulom (Granulomatose). Ugeskrift for Læger. 1910.

Therapia sterilisans. Ugeskrift for Læger. 1910.

Sammen med A. ERLANDSEN: Om Leukocyttælling og Inhomogenitet. Ugeskrift for Læger. 1910.

(Ueber Leukozytenzählung und Inhomogenität. Deutsches Archiv für klinische Medizin. 1910.)

Sammen med A. ERLANDSEN: Bidrag til Studiet af de fysiologiske Svingninger i Leukocyttallet. Hospitalstidende. 1910.

(Beitrag zum Studium der physiologischen Schwankungen in der Leukocytenzahl. Archiv für experimentelle Pathologie und Pharmakologie. 1910.)

Robert Koch. Nekrolog. Ugeskrift for Læger. 1910.

Poliomyelitis anterior acuta (Heine-Medin's Sygdom). Ugeskrift for Læger. 1911.

Bidrag til den forensiske Metodik. Hospitalstidende. 1911.

(Beiträge zur forensischen Methodik. Vierteljahrsschrift f. gerichtliche Medizin und öffentliches Sanitätswesen. 1911.)

Anæmia gravis. Ugeskrift for Læger. 1911.

- (Ueber das Wesen der essentiellen perniziösen Anämie. Deutsche medizinische Wochenschrift. 1912.)
- Sammen med H. J. BING: Om Antituberkulin i Serum hos Tuberkulose. Kongres for intern Medicin. 1911.
- Sammen med H. J. BING: Et Fosfatid som Aktivator for Tuberkulin. Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. 1912.
(Ein Phosphatid als Aktivator für Tuberkulin. Biochemische Zeitschrift. 1912.)
- Erfaringer med Herman-Perutz's Syfilisreaktion. Ugeskrift for Læger. 1912.
- Om Anvendelse af Systemet: »Adskilte Pipetter og Blandingsglas« til almindelig klinisk Blodtælling. Ugeskrift for Læger. 1912.
(Ueber Anwendung getrennter Pipetten und Mischgefäße bei der klinischen Blutzählung. Deutsches Archiv für klinische Medizin. 1913.)
- Kvantitative Fældningsreaktioner ved Syfilis. Ugeskrift for Læger. 1912.
(Quantitative Ausflockungsreaktionen bei Syphilis. Deutsche medizinische Wochenschrift. 1913.)
- Undersøgelser over Hønsleukæmiens Virus. Ugeskrift for Læger. 1913.
(Untersuchungen über das Virus der Hühnerleukämie. Zeitschrift für klinische Medizin. 1913.)
- Den retsmedicinske Bedømmelse af Hermafroditerne. Ugeskrift for Læger. 1914.
- Om Svulst af Kubitalglandlerne ved Polyarthroitis chronica rheumatica. Ugeskrift for Læger. 1914.
(Ueber Schwellung der Cubitaldrüsen bei Polyarthroitis chronica. Medizinische Klinik. 1915.)
- Hønsleukosens histologiske Forhold. Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. 1914.
- Om Svangerskabstidens Varighed og dens Svingninger. Ugeskrift for Læger. 1915.
(Ueber die Zeitdauer der Schwangerschaft und deren Schwankungen. Monatsschrift für Geburtshilfe und Gynäkologie. 1916.)
- Undersøgelser over den overtragbare Hühnerleukose. Berliner klinische Wochenschrift. 1915.
- Paul Ehrlich. Nekrolog. Ugeskrift for Læger. 1915.
- En ejendommelig Forandring af Lig ved Henliggen i Tørvemoser (»Mosegarvning«). Ugeskrift for Læger. 1916.
(Eine eigentümliche Veränderung von Leichen in Torfmooren (»Moorgerbung«). Vierteljahrsschrift f. gerichtliche Medizin u. öffentliches Sanitätswesen. 1917.)

- Knud Børge Pontoppidan. Nekrolog. Festskrift i Anledning af Universitetets Aarsfest. 1916.
- En simpel Metode til Vægtfyldebestemmelse af Organer. Ugeskrift for Læger. 1917.
(Eine einfache Methode zur Bestimmung des spezifischen Gewichts von Organen. Centralblatt f. allgemeine Pathologie und Pathologische Anatomie. 1917.)
- Komparative Leukosestudier: Myeloid Leukose med periostale Infiltrater, a) hos Mennesket, b) hos Høns. Ugeskrift for Læger. 1917.
(Vergleichende Leukosestudien. Myeloische Leukose mit periostaler Geschwulstbildung, a) bei einem Menschen, b) bei einem Huhn. Virchow's Archiv 1918.)
- Undersøgelser over Lipæmi ved Blødningsanæmi hos Kaniner. Ugeskrift for Læger. 1917.
- Et Tilfælde af akut lymfatisk Leukæmi. Bibliotek for Læger. 1918.
- Die übertragbare Hühnerleukose. Berlin. 1918.
- Alfred Erlandsen. Nekrolog. Ugeskrift for Læger. 1918.
- Granulafarvning i Snit af de bloddannende Organer hos Mennesket. Hospitalstidende. 1919.
(Ueber Granulafärbung in Schnitten der blutbildenden Organe beim Menschen. Zeitschrift f. wissenschaftliche Mikroskopie und f. mikroskopische Technik. 1919.)
- Beretning om en Stamme af Hønsleukose (Stamme H). Ugeskrift for Læger. 1920.
(A new strain of transmissible leucemia in fowls (strain H). The Journal of Experimental Medicine. 1912.)
- Hønsleukosen i komparativ-pathologisk Belysning. Universitetets Festskrift i Anledning af Hans Majestæt Kong Christian X's 50 Aars Fødselsdag. 26. September 1920.
(The leucosis of fowls and leucemia problems. Gyldendal. London. 1921.)
- Histogenese der übertragbaren Hühnerleukose. Folia Haematologica. 1920. 1921. 1922. 1923.
- Le problème de la virulence dans la leucémie expérimentale des poules. Comptes rendus de la Société de Biologie. 1920.
- Undersøgelser over den perniciøse Anæmi Histologi. Bibliothek for Læger. 1920.
(Untersuchungen über die Histologie der perniziösen Anämie. Virchow's Archiv. 1920.)
- Sur l'érythropoïèse dans l'anémie pernicieuse. Comptes rendus de la Société de Biologie. 1921.
- Le polymorphisme de la leucose des poules. Comptes rendus de la Société de Biologie. 1920.
- Mesure des angles des mitoses pour la distinction des diverses cellules lymphoïdes. Comptes rendus de la Société de Biologie. 1921.

Mesurage des angles des mitoses. Det Kgl. Danske Videnskaber-
nes Selskabs Biologiske Meddelelser III, 5. 1921.

(Messung der Mitosenwinkel als Methode zur Unterscheidung
verschiedener »lymphoider« Zellformen. Folia Haematologica.
1923.)

Om Forekomsten af Erythrogonier ved pernicios Anæmi. Hospi-
talstidende. 1922.

(Ueber das Vorkommen von Erythrogonien bei perniziöser
Anämie. Centralblatt für allgemeine Pathologie und Patholo-
gische Anatomie. 1922.)

Bidrag til Hønsleukosens Epidemiologi. Medlemsblad for den
danske Dyr lægeforening. 1922.

(Zur Epidemiologie der Hühnerleukose. Monatshefte für prak-
tische Thierheilkunde.)

To Tilfælde af akut Leukæmi. Bibliothek for Læger. 1923.

(Zwei Fälle von akuter Leukämie. Folia Haematologica. 1924.)

Om Myeloblaster og partielt granulerede Myelocyter. Hospitals-
tidende. 1923.

(Ueber Myeloblasten und partiell granulierten Myelocyten.
Virchow's Archiv. 1923.)

Et Tilfælde af meget hurtigt udviklet Anæmi som Følge af Svulst-
metastaser til Knoglemarven. Hospitalstidende. 1923.

Et Tilfælde af Myelom med Myelose af Organer og leukæmisk
Blodforandring. Ugeskrift for Læger. 1923.

(Ein Fall von Myelom mit Myelose der Organe und leukämi-
scher Blutveränderung. Centralblatt für allgemeine Pathologie
und Pathologische Anatomie. 1923.)

Træk af Hønsleukosens Patologi. Bibliothek for Læger. 1923.

(La leucose transmissible des poules. Journal de physiologie
et de pathologie générale. 1923.)

Victor Scheel. Nekrolog. Ugeskrift for Læger. 1923.

Forsøg med Peyton Rous' infektiøse Hønsesarkom. Hospitalsti-
dende. 1924.

(Expériences sur le sarcome infectieux des poules. Comptes
rendus de la Société de Biologie. 1923.)

Et Tilfælde af Fraktur af Dens epistrophei. Ugeskrift for Læger. 1924.

Sur la nature du sarcome des poules. (Peyton Rous). Comptes
rendus de la Société de Biologie. 1924.

Sammen med V. SCHEEL og J. P. CHROM: Klinisk Mikroskopi,
Kemi og Bakteriologi. 1. Udgave 1905, 2. og 3. Udgave (sammen
med V. Scheel) henholdsvis 1912 og 1920.

LAURBERG & GAD FOT. 1918

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

Carl Julius Salomonsonsen

II. Carl Julius Salomonsen.

(6. December 1847—14. November 1924).

Af **Th. Madsen.**

(Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 9. Januar 1925).

Carl Julius Salomonsen stammer fra to gamle jødiske Familier, som i mange Aar har været bosat her i Landet. Moderen tilhørte den ansete og vidtførgrenede Henriques'ske Slægt, den samme hvorfra han senere hentede sig sin Hustru. Faderen var den kendte Læge Dr. med. Martin Salomonsen. Utvivlsomt er han under Opvæksten blevet præget stærkt af sit videnskabeligt interesserede og kultiverede Hjem, hvor en stor Del af Datidens kendte Læger færdedes, som Ole Bang, Brandes, Lehmann, Hassing, Ravn o. a. Meget af det, som blev karakteristisk for C. J. Salomonsens senere Liv, finder vi allerede Spiren til i Barn-domshjemmet. Faderen havde en stor Praksis med et velstillet Klientel, som Sønnen senere arvede, og dette har sikkert bidraget til at vedligeholde hans Interesse for praktisk Lægegerning; endnu i 1889 betegner han sig som Amanuensis hos Faderen, og først sent opgav han fuldstændig sin Praksis.

Blandt Faderens mange Interesser var særlig Epidemiologi; han havde i 1854 disputeret for den medicinske Doktorgrad med en Afhandling om »Københavns Epide-

mier i den sidste Halvdel af det attende Aarhundrede«, og hele Livet igennem syslede han med særlig Forkærlighed med epidemiologiske Emner. Saaledes har Sønnen i Medicinsk-Historisk Selskab 1917 fremdraget et Kort, tegnet af Faderen i 1853, som beskriver en Tyfusepidemi, der herskede i København i Aaret 1852, og som var velkendt af Befolkningen under Navnet »Frederiksberggade-Feberen«. Det sidste større Arbejde fra Salomonsens Haand er ogsaa af epidemiologisk Art, nemlig »Epidemiologiske Theorier i den første Halvdel af det nittende Aarhundrede«, offentliggjort i Universitetets Festskrift 1910.

Den gamle Dr. Salomonsen var stærkt optaget af den kvikke og begavede Søn, det eneste Barn. Om Søndagen foretog de i Reglen Ekskursioner eller Museumsbesøg, hvor utvivlsomt Grunden er lagt til den varme Interesse for Naturvidenskaberne, som altid har karakteriseret Salomonsen. Han fik herved Lejlighed til at komme i Berøring med adskillige af Datidens fremragende Mænd, som f. Eks. Worsaae og Panum, og hans arkæologiske Interesser blev Indledningen til et Bekendtskab med Virchow, hvem han assisterede ved dennes Undersøgelser af gamle Kranier i vore Museer, og hvis Privatsekretær han blev, da Virchow kom hertil i 1869 som Deltager i den store internationale Arkæolog-Kongres.

I Studentertiden tilhørte han sammen med Bernhard Bang og Mario Krohn en lille Gruppe ivrige Medicinere, hvis stærke Interesse for Naturvidenskaberne bl. a. gav sig Udslag i, at de hørte de zoologiske Forelæsninger hos Reinhardt, Schiødte og Steenstrup. Meget af, hvad han her havde lært, genfinder man senere i hans Lærergerning, særlig i de eksperimental-patologiske og parasitologiske Kurser.

Salomonsens store Rejselyst kan ogsaa spores tilbage

til Barndomshjemmet; hver Gang Faderen fik sit Lægehonorar betalt i Guldpenge, blev disse lagt i en særlig Skuffe og benyttede til efter Datidens Forhold lange Rejser, deriblandt en Tur til Italien, som han altid huskede med særlig Glæde. I Metropolitanskolen, hvorfra han dimitteredes 1865, stiftede han Bekendtskab med Holger Drachmann og Erik Skram; af andre Ungdomsbekendte, som kom til at staa ham nær, maa særlig fremhæves Georg og Edvard Brandes.

Da han havde afsluttet sin Lægeeksamen 1871, skildres han som en usædvanlig livfuld og indtagende ung Mand med levende Interesser paa mange forskellige Omraader, ikke alene for Lægekunst og Naturvidenskab, men ogsaa for Historie, Kunst og Poesi. Til at begynde med syntes han stærkt optaget af Gerningen paa forskellige Hospitaler, men efter at være ansat hos Valdemar Rasmussen paa Kommunehospitalet, som dyrkede den patologiske Anatomi med stor Iver, kom Salomonsen ind paa det Felt, der skulde blive hans egentlige, idet han foretog nogle Undersøgelser over Bakteriernes Forhold ved pyæmiske Processer. Dette førte til et Studium af Bakteriernes Betydning for Blodets Forraadnelse, et Spørgsmaal, som dengang var lidet opklaret, og som han fortsatte paa det fysiologiske Laboratorium. Dettets Leder, Peter Ludvig Panum, havde jo allerede selv leveret fundamentale Bidrag til Studiet af putride Stoffer i raadne Vædsker og de mikroskopiske Organismers Andel i Fermentvirkningerne og havde store Betingelser for at vejlede den unge Forsker.

Resultatet af disse Undersøgelser fremlagde Salomonsen i sin Doktordisputats: »Studier over Blodets Forraadnelse«, som fremkom 1877, det første større danske bakteriologiske Arbejde.

Han saa, at den Farveforandring, som raaddent Blod undergaar ved 5° — 10° , forløber paa en ganske karakteristisk og regelbunden Maade, idet der rundt i Vædsken viser sig smaa sorte Pletter, der efterhaanden tiltager i Mængde og Størrelse og tilsidst flyder sammen. For nærmere at kunne undersøge de Bakteriearter, der betinger disse »Forraadnelsespletter«, som han kaldte dem, fandt Salomonsen paa at suge Blodet op i lange Haarrør, hvis Ender han lukkede med et Par Draaber Lak, hvorefter Rørene opklæbedes paa lange Strimler lysegraat Karton. I disse Haarrør kunde man bekvemt iagttage de sorte Forraadnelsespletters Optræden og Udvikling og — hvis Forsøget var vellykket — paavise, at hver af dem kun indeholdt Bakterier af samme Art, saaledes at der forelaa en virkelig Rendyrkning. Ved at brække den Del af Kapillarrøret af, hvori Pletten indeholdtes, kunde man isolere Bakterierne og overføre dem i andre Næringssubstrater, m. a. O. tilvejebringe en Renkultur. Her forelaa altsaa en virkelig Rendyrkningsmetode, langt bedre end de hidtil angivne, noget som betød et meget betydeligt Fremskridt. Naar denne Metode ikke fik større praktisk Betydning, var det fordi Robert Koch faa Aar efter fremkom med sin berømte Pladespredningsmetode, der i alle Henseender var Haarrørsmetoden overlegen. At Haarrørsmetoden dog endnu kan have sit Felt, erfarede jeg for et Par Aar siden ved et Besøg hos Sir Almroth Wright i London, der anvendte den til nogle Undersøgelser over Streptokokker og blev meget forbavset ved at erfare, at denne Fremgangsmaade for ca. 45 Aar siden var angivet af Salomonsen.

Ogsaa et andet teknisk Fremskridt findes i hans Disputats, Farvning af Bakterier i fortyndet vandig Fuchsinopløsning, en fortræffelig Metode, som efterhaanden blev for-

trængt af den mere komplicerede Farvning i hærdet Præparat; denne frembyder ved Siden af utvivlsomme Fordele den store Ulempe, at Mikrobernes Form saa stærkt forandres; vi har herhjemme under Navn af den »Salomonsen'ske Farvning« holdt Hævd over hans gamle Metode, som foruden sin store Simpelhed langt bedre bevarer Mikrobernes Form, ja undertiden ogsaa tillader at iagttage dem i levende Tilstand.

Salomonsens Disputats gav et vægtigt Indlæg i den store Strid, som der dengang stod imellem to Partier, væsentlig repræsenterede paa den ene Side ved Ferd. Cohn, som hævdede, at Bakterierne var distinkte Arter, og paa den anden ved Billroth, som nærmest var af den Anskuelse, at alle Mikrober var Udviklingsformer af en og samme Art, *Coccolobacterium septica*. Salomonsens Undersøgelser støttede stærkt den første Opfattelse, der ogsaa har vist sig at være den rigtige.

I 1878 offentliggjorde Salomonsen et lille Arbejde over »Forekomsten af Bakterier i metastatiske Pusansamlinger hos Levende«, som var støttet paa Iagttagelser, han allerede i 1873 havde foretaget paa Kommunehospitalet. Det bemærkelsesværdige ved disse Undersøgelser var, at de var udført med Materiale fra levende Patienter, medens største Delen af tilsvarende Undersøgelser ellers havde haft deres Udgangspunkt i Ligmateriale. I Pus fra forskellige suppurative Lidelser kunde S. paavise Streptokokker og ved Inoculation af dette Pus paa Kaniner fremkalde en dødelig forløbende Peritonitis, hvori Streptokokker fandtes i Renkultur. I Betragtning af det tidlige Tidspunkt, da denne lille Undersøgelsesrække er gjort, er dette en meget smuk Iagttagelse.

Kort efter Disputatsen i 1877 foretog S. den Studierejse,

som fik afgørende Betydning for hele hans Liv. Han var ikke i Tvivl om, hvor han vilde hen, han vilde til Breslau for at gaa i Lære hos Cohnheim, Datidens største Eksperimentalpatolog. Sammen med denne udførte han det Arbejde, som vel har gjort hans Navn mest bekendt, en Undersøgelse over eksperimentel Iristuberkulose hos Kaniner. Paa det daværende Tidspunkt herskede der endnu stor Usikkerhed med Hensyn til Tuberkulosens Specificitet. Ganske vist havde Villemin klart paavist, at man kunde overføre Tuberkulose ved Indpodning paa Dyr. Men mange Steder fra berattedes der, at man havde kunnet frembringe Tuberkulose eller noget, der blev anset for Tuberkulose, ved Inoculation af en Mængde forskellige Stoffer; dette var ikke saa mærkeligt i Betragtning af de utrolig slette Forhold, under hvilke Forsøgene blev foretagne. Hvordan Datidens Laboratorier ofte var, fremgaar af nogle Ytringer, Salomonsen citerer: en Würzburger Professor sagde f. Eks. »at i Würzburg var Svineriet endnu værre end i Berlin« og Ranvier siger atter om Berliner Institutet, »at det i ingen Henseender staar tilbage for l'école pratique i Paris, hvad de antihygiejniske Betingelser angaar«.

Som en Metode, der frembød særlig gode Betingelser for at følge Tuberkulosens Udvikling hos det levende Dyr, foreslog Cohnheim Indpodning af tuberkuløst Materiale i Camera anterior hos Kaniner. Denne Metode har den Ulempe, at hvis man ikke arbejder aseptisk, faar man en almindelig Betændelse af Øjet, hvorved hele Forsøget ødelægges. Her mødte Salomonsen med fortrinlige Forudsætninger, idet han fra de københavnske Hospitaler var fuldt fortrolig med den Listerske Antiseptik, som endnu langt fra var trængt igennem paa Kontinentet. Det lykkedes ham herved ved Anvendelse af frisk Operationsmateriale (tuber-

kuløse Lymfeglandler tagne straks efter Operation) at fremkalde en typisk Iristuberkulose. Ved dette vigtige Arbejde, der paabegyndtes i Breslau og udvidedes ved fortsatte Undersøgelser i København, paavistes det, at Tuberkulose kun fremkom, naar tuberkuløst Væv anvendtes til Podningen, men ikke ved andet Materiale, og herved var der ført et afgørende Bevis for Tuberkulosens Specificitet.

Breslau var paa det daværende Tidspunkt Samlingssted for en Mængde fremragende unge Forskere, hvoraf adskillige blev Salomonsens Venner for Livstid, Mænd som Carl Weigert, Oscar Lassar, William Welch, Lichtheim, Albert Neisser, Senftleben, Rosenbach; her lærte han ogsaa den noget yngre Paul Ehrlich at kende, med hvem han senere sluttede et varmt Venskab.

I Breslau havde S. rig Lejlighed til at indøve alle de berømte Cohnheimske Frøforsøg over Betændelse, Stase, Emboli o. s. fr., som han senere fik rig Anvendelse for i sine Kurser over eksperimental Patologi; derimod blev der ikke drevet megen Bakteriologi; dog stiftede S. her Bekendtskab med Tysklands Fører paa dette Omraade, Robert Koch, der dengang som Kreisphysicus i Wollstein lige havde gjort sine berømte Miltbrandforsøg. Han rejste af og til til Breslau for at tale med Ferdinand Cohn, men besøgte ved disse Lejligheder ogsaa Cohnheim, og paa denne Maade kom S. i personlig Forbindelse med den ellers ikke let tilgængelige Mester, en Forbindelse som i de følgende Aar jævnlig var S. til Nytte, og som efterhaanden udstrakte sig til Kochs Assistenters Gaffky og Löffler. — Senere Besøg i Frankrig bragte ham i Berøring med Pasteur og hans Elever Roux, Fernbach, Chamberland, Nocard, Netter o. a., ligesom han ogsaa lærte Chauveau og Lyon'er-Skolens Mænd personlig at kende.

Efter sin Hjemkomst fra Breslau 1877 blev S. Prosektor ved Kommnehospitalet og begyndte som Privatdocent den Lærervirksomhed, som efterhaanden blev en saa overvejende Del af hans Livsgerning. Han indrettede først et lille bakteriologisk Laboratorium i sit Studereværelse med højst primitive Apparater, men fik derefter overladt et Kælderrum i Botanisk Haves Musæumsbygning, hvor han holdt Forelæsninger og Kursus for Læger og Studerende. Ved disse Arbejder havde han en saare værdifuld Hjælp og Støtte i sin Hustru, Ellen Salomonsen, f. Henriques.

Det lykkedes ham derefter at faa oprettet en Stilling som midlertidig Docent i medicinsk Bakteriologi. Dette betød et stort Fremskridt, Københavns Universitet blev her ved det første Sted, som havde en selvstændig Lærestol i dette Fag. Salomonsens Undervisning var i høj Grad inspirerende og frugtbringende, og i de følgende Aar samlede mange yngre og ældre Studerende og Læger om ham, ikke blot fra Danmark, men fra hele Skandinavien. Kredsen indskrænkedes ikke til Medicinere alene, men udstraktes til andre: Naturforskere og Veterinærer; hans nære Ven B. Bang var med paa det første Kursus, snart efter fandtes G. Sand og C. O. Jensen paa hans Laboratorium. Dette har næppe været uden Betydning for det store Gennembrud, som i Firserne fandt Sted i dansk Veterinærvidenskab under disse Mænds Førerskab. For O. Malm i Norge gælder det samme.

Der foreligger ogsaa talrige Vidnesbyrd om, hvor højt Forskere fra andre nordiske Lande, Sverrig, Norge og Finland har værdsat de Impulser, de fik hos Salomonsen.

For største Delen af de Medicinere, som senere blev de ledende Mænd i Danmark, har Kontakten med Salomonsen haft stor Betydning. Det var jo væsentlig ham, som

førte alle de nye Forestillinger om Infektion, Intoxication, Immunitet og Prædisposition hertil, jævnlig mødt med passiv og aktiv Modstand fra den ældre Skole, som ikke forstod den nye Tid, der brød frem. Paa hans Laboratorium op-tog en Række unge begejstrede Læger Arbejder over Bakteriologien og dens Betydning for Forstaaelsen og Udviklingen af sygelige Tilstande, Arbejder, hvoraf flere har haft blivende Værdi. Et vigtigt Hjælpemiddel i det bakteriologiske Studium var hans fortræffelige Lærebog i Bakteriologisk Teknik, som udkom i flere Oplag og oversattes til Engelsk, Spansk og Fransk, og som paa det daværende Tidspunkt, hvor man ikke drømte om de mægtige Instituter, som nu staar til Bakteriologiens Raadighed, havde sin store Betydning ved at angive simple Metoder og billige Apparater til Hjælp ved Forskningen.

Sammen med Christmas Dirckinck-Holmfeld udførte han i Firserne et Par Arbejder over Jequirityspørgsmaalet, som dengang var brændende. Det var den almindelige Anskuelse, at den saakaldte Jequiritybacil, som forekom hos Dyr, for-giftede med Jequirity, var en i og for sig uskadelig Mikrob, som havde erhvervet patogene Egenskaber. Salomon-sen og Christmas viste nu, at dette var en Fejlslutning. Det rette Forhold var, at den ved Giften fremkaldte syge-lige Prædisposition hos Forsøgsdyret gjorde det muligt for de saakaldte Jequirity-Baciller at udvikle sig i Blodet, me-dens de tidligere ikke var i Stand hertil. Bakterierne selv var derimod ikke blevet virulente; det drejede sig saaledes om en »Pseudo-Infektion«. Herved var et Spørgsmaal blevet opklaret, som jævnlig har givet Anledning til Fejltagelser i Bakteriologien.

Disse Forsøg var endvidere et værdifuldt Eksempel paa, at en Betændelse kan skyldes rent kemisk Paavirkning;

dette var af særlig Betydning paa et Tidspunkt, da der var Tendens til at mene, at al Betændelse stammer fra Bakterier.

En praktisk Foranstaltning af stor Betydning for Landets Medicinalvæsen fik han sammen med B. Bang og H. P. Ørum gennemført i 1886, nemlig Indførelsen af animal Vaccine i Danmark.

I 1893 ombyttedes Stillingen som midlertidig Docent i medicinsk Bakteriologi med et ordinært Professorat i almindelig Patologi, og samtidig rykkede Salomonsen fra de lave Kælderrum i Botanisk Have hen til de langt bedre Lokaler i det gamle kemiske Laboratorium i Ny Vestergade. I disse Omgivelser og med udvidet Assistance kunde han gøre sine bakteriologiske Kurser mere fuldstændige end før, og han var stadig ivrig beskæftiget med at udvide og forbedre Undervisningen og Arbejdsbetingelserne; han kunde nu ogsaa tage fat paa en Plan, som han længe havde haft i Tankerne, Oprettelsen af eksperimentalpatologiske Kurser. Disse, som for en ikke ringe Del var byggede paa de Cohnheim'ske Grundforsøg, vakte megen Interesse hos de Studerende og tiltrak ogsaa Deltagere udenfor Danmark.

Endnu et stort Omraade søgte han at inddrage i sin Undervisning, Parasitologien, hvis Betydning for Smittelæren og Epidemiologien har vist sig saa overordentlig. Det forekom ham nødvendigt at give de Studerende Lejlighed til at opfriske og uddybe de komparativ-anatomiske Kundskaber, som det maatte være lykkedes dem at bevare fra Skoletiden — noget, der er af særlig Vigtighed ved Københavns Universitet, hvor, som han med Beklagelse fremhæver, Zoologi ikke længere er Lære- og Eksamensfag for Medicinere. Som Grundlag for sin Undervisning har Salo-

monsen foruden den omtalte Bakteriologiske Teknik udgivet forskellige kortfattede Resuméer (»Erindringsord«) over sine Forelæsnings og Øvelsers Hovedindhold.

I 1910 skiftede S. for sidste Gang Institut, da han flyttede ind i det store, smukke, fortræffeligt indrettede Institut for almindelig Patologi ved Rigshospitalet; her virkede han i 10 Aar, indtil han i 1920 tog sin Afsked.

Ved den smukke Indvielsesfest, ved hvilken Aabningen af de nye Instituter blev fejret, kom — som ved saa mange andre Lejligheder — hans sjældne Evner som Taler til deres Ret; næppe nogen har som Salomonsen forstaaet paa en værdig og virkningsfuld Maade at repræsentere dansk Lægevidenskab overfor andre Nationer.

Salomonsen besad en glødende Interesse for al akademisk Dannelse og var en ivrig og begejstret Forkæmper for Universitetet og alle dets Anliggender. Universitetets ledende Stilling som Landets første Undervisningsanstalt var ham en Hjertesag, og hans Tanker kredsede stedse om de Unge Undervisning og Muligheden for at forbedre deres Uddannelse og Studiebetingelser. Talrige ypperlige Indlæg fra hans Haand vidner derom og har sikkert været af Betydning for Reformen af forskellig Art.

Hans Interesse for de Studerende gav sig et smukt Udslag, da han i 1917 fremsatte Tanken om Opførelsen af en Betalingsregens for mindre velstillede Studenter, en Op-gave, hvis Betydning var blevet ham klar ved Samtaler med hans Ven, afdøde Christian Bohr, der i en længere Aarrække var Medlem af Kommunitetets Stipendiebestyrelse. Denne Tanke blev som bekendt virkeliggjort i 1923, hovedsagelig ved Professor Røvsings Initiativ og energiske Arbejde.

Ogsaa de unge medicinske Videnskabsmænds vanske-

lige Stilling laa Salomonsen varmt paa Hjærte. I 1895 havde han til Minde om sin afdøde Fader stiftet »Martin Salomonsens Legat«, af hvilket hvert 5te Aar 1000 Kroner uddeles som Belønning for et udmærket Arbejde paa forskellige medicinsk-biologiske Videnskabsgrenes Omraade. Senere, 1906, oprettede han et Bog-Legat, der bærer hans Hustru, Ellen Salomonsens Navn, og endelig 1914 til Minde om sin Moder »Emma Salomonsens Legat for Medicinere«, der uddeles til medicinske Kandidater til Hjælp ved Studierejser i Udlandet.

Da Serumterapien kom frem i Begyndelsen af Halvfemserne, indsaa Salomonsen straks dens store Vigtighed, baade i videnskabelig og praktisk Henseende, og fik oprettet en lille Afdeling af sit Laboratorium i Ny Vestergade, som havde til Opgave, dels at fremstille antidifterisk Serum til Brug for danske Sygehuse og Læger, dels at anstille videnskabelige Undersøgelser over Immunitetslæren. Denne Afdeling voksede sig snart større og større og sprængte efterhaanden Laboratoriets Rammer, saa at Tanken om et selvstændigt Seruminstitut fremkom. At det lykkedes at virkeliggøre denne Tanke, skyldtes udelukkende Salomonsen. De politiske Forhold i Slutningen af Halvfemserne var saa spændte, at det næsten syntes haabløst at gennemføre noget større Forslag, og kun Salomonsens personlige Egenskaber, hans glødende Begejstring, der aldrig trættes, og hans Forbindelser med indflydelsesrige Personligheder i alle Lejre gjorde det muligt for ham at faa Statens Seruminstitut oprettet i 1902. Det var med nogen Sorg, at Salomonsen saa hele denne Virksomhed fra Universitetet gaa over til Medicinalvæsenet, fordi han var klar over de betydelige Muligheder for Forskning i større Stil, som en saadan praktisk virkende Anstalt frembyder. Han lagde

derfor Vægt paa, at de medicinske Studerendes Undervisning kunde fuldstændiggøres ved Foredrag og Demonstrationer paa Seruminstitutet. Forbindelsen mellem dette og Moderlaboratoriet blev vedligeholdt derved, at Salomonsen var Direktør for Seruminstitutet indtil 1909, da Flytningen til det nye Institut for alm. Patologi var forestaaende.

Paa den gamle Serumafdeling foretog Salomonsen sammen med mig en Række Undersøgelser over Immunitet og Prædisposition. Blandt disse skal fremhæves Studier over Antitoxindannelsens Forløb hos difteri-immuniserede Heste, 1896. Paa dette Tidspunkt forelaa dengang kun en Meddelelse af Ehrlich og Brieger om det saakaldte bølgeformede Forløb af Tetanus-antitoxin i Mælken af Tetanus-immuniserede Geder. Vi viste, at lignende Svingninger fandtes i Blodet hos difteri-immuniserede Heste. Disse Undersøgelser havde en vis praktisk Betydning som Grundlag for Serumfremstillingen og bragte os ind paa Studier over Antitoxindannelsens Væsen, som uddybedes i en Række følgende Arbejder.

Vi fremsatte den Anskuelse om Antitoxindannelsen, at Cellerne i den aktivt immuniserede Organisme under Toxinets Paavirkning havde faaet en ny Egenskab, den at producere Antitoxin, saaledes at der hos et immuniseret Dyr foregaar en stadig Produktion og Destruktion af disse Stoffer. Vi kunde vise dette ved fra Dyr, der var i antitoxisk Ligevægt $\varnothing$: hvor Antitoxinmængden i nogen Tid holdt sig omtrent uforandret, successivt at udtømme hele dets Blodmasse og erstatte den ved Transfusion af frisk Blod. Til Trods for, at næsten hele dets oprindelige Antitoxinmængde var fjærnet, viste Dyrets Blod Dagen efter omtrent den samme Antitoxinstyrke som før Aareladningen; dette kunde kun forklares som en Nydannelse af Antitoxin.

I en anden Forsøgsrække viste vi, at ved Injektion af Stoffer som Pilocarpin kan man paa ganske kort Tid bringe Blodets Antitoxinkoncentration hos aktivt immuniserede Dyr til at stige.

Senere, 1904, har Salomonsen sammen med Dreyer foretaget en Række Undersøgelser over Radiums fysiologiske Virkninger paa Amøber og Trypanosomer; samtidig paaviste de, at Radium har en udtalt hæmolytisk Virkning, forskellig hos forskellige Dyrearter.

Salomonsen blev paa Forslag af Warming og Bohr Medlem af Videnskabernes Selskab i 1891, noget, han i høj Grad værdsatte, ikke mindst, fordi han deri saa Selskabets Anerkendelse af den Videnskabsgren, han repræsenterede. Han var et meget flittigt Medlem af vort Selskab, hvori han ogsaa forelagde en Del af de ovenomtalte Arbejder; han forsømte aldrig noget Møde og interesserede sig levende for Selskabets Anliggender.

Salomonsen har haft overordentlig stor Betydning for de Mange, der i Aarenes Løb samlede sig om ham; han var fortrolig med hele Bakteriologiens Udviklingshistorie, kendte de ledende Bakteriologer fra det Tidspunkt, da der var en ganske snæver Kreds, han har set denne Videnskabsgren vokse op til det mægtige Omfang, den efterhaanden fik, har set den ene store Gren efter den anden afspaltes, som Gæringsvidenskaben og Veterinær bakteriologien, har oplevet, at den egentlige medicinske Bakteriologi og Immunitetslære efterhaanden er blevet delt i store Specialafdelinger, som Enkeltmand næppe kan overse.

Selv om Salomonsen naturligvis efterhaanden mistede Kontakten med mange af Enkelthederne, bevarede han dog

stadig Følingen med Udviklingens store Linier. Dette var netop værdifuldt for hans yngre Elever og var en af Grundene, hvorfor Samlivet med Salomonsen var saa lærerigt; ikke alene var han jo i nær Kontakt med Bakteriologiens Grundlæggere, men hans Føling med Udviklingen strakte sig gennem Barndomshjemmets epidemiologiske Interesser langt tilbage i Tiden. Han havde haft sjældne Betingelser for at blive Bakteriologiens Historieskriver, og det er saare beklageligt, at han ikke naaede at faa skrevet sine Erindringer. Han var ogsaa Medstifter af medicinsk-historisk Museum.

Ingen, der kom i Berøring med Carl Julius Salomonsen, kunde undgaa at smittes af hans stærke videnskabelige Begejstring; han fulgte ved sine Studier og sine mange Forbindelser udmærket med i alt, hvad der foregik paa Videnskabens Omraade, og drøftede derefter paa sin fængslende Maade alle nye Problemer med dem, der færdedes paa hans Laboratorium. Med denne Lydhørhed for alle Fremskridt forbandt S. en udviklet kritisk Sans. Han accepterede ikke det nye uden nøje at have vejet det, og denne kritiske Sans gjorde sig ikke alene gældende i hans egne videnskabelige Arbejder, men hans Elever skylder ham megen Tak, fordi han fremfor nogen har lært dem at forstaa Kontrollforsøgets store Betydning.

»Jeg elsker Flid«, sagde han ofte, og en sjælden Flid og Grundighed lagde han i alt, hvad han foretog sig, selv det mindste Indlæg i en Sag var i Reglen først blevet til efter talrige Forarbejder.

Ved sin Evne til ad mange Veje at optage Viden var Salomonsens Kundskabsfyldte paa de mest forskelligartede Omraader blevet særdeles stor, hans Lærdom, som hvilede paa saa bredt et Grundlag, værdsattes maaske særlig af

dem af hans yngre Elever, som ofte var nødsaget til at koncentrere sig om den eksperimentelle Bearbejdelse af begrænsede Felter — men paa Bekostning af det almindelige Overblik.

Men ikke alene paa Lægevidenskabens Omraade sad Salomonsen inde med en ualmindelig Almendannelse. Hans Interesser strakte sig langt videre, og han besad en for en Naturvidenskabsmand sjælden omfattende Viden paa Literaturens, Kunstens og andre Aandsvidenskabers Omraade. Han repræsenterede en Form af Kultur, som tidligere ofte prægede Akademikernes Elitekreds, men som Videnskabens stærke Specialisering nutildags vil gøre det yderst vanskeligt at opnaa. Man faar et levende Indtryk heraf gennem det smukke Bind »Smaaarbejder«, som han udgav 1917 i Anledning af sin 70 Aars Fødselsdag, hvori han samlede adskillige af sine mindre Afhandlinger paa forskellige Omraader, Lægevidenskab, Undervisningsvæsen, Historie, Levnedsløb, samt en Del Taler o. a. Med særlig Iver kastede han sig i sine sidste Aar ind i en Kritik af de nyeste Kunstretninger, hvilket affødte en til Tider heftig Polemik.

Selv om Salomonsen naturligvis i første Linie stræbte efter at forbedre Arbejdsbetingelserne paa de Instituter, han selv havde skabt, har hans Indflydelse og Autoritet sikkert indirekte bidraget meget til at aabne vore Myndigheders Øjne for Betydningen af, at der tilvejebringes gode Arbejdsvilkaar for den medicinske Videnskab i det hele taget, og man kan vel ogsaa her medtage Veterinær-Videnskabens; begges Kaar maa nu betegnes som efter vore Forhold særdeles tilfredsstillende.

Medens hans Liv i lang Tid i alle Henseender formede sig særdeles lykkeligt, og han, som han selv sagde, baade udadtil og indadtil havde opnaaet alt, hvad han med Bil-

lighed kunde forlange, var derimod hans sidste Aar mærkede af Sygdom og Sorger. Tabet af hans Datter og Hustru tog stærkt paa ham, og en kronisk Gigtlidelse gjorde det meget svært for ham at bevæge sig; men han bevarede sin Aandslivlighed og mangehaande Interesser til det sidste.

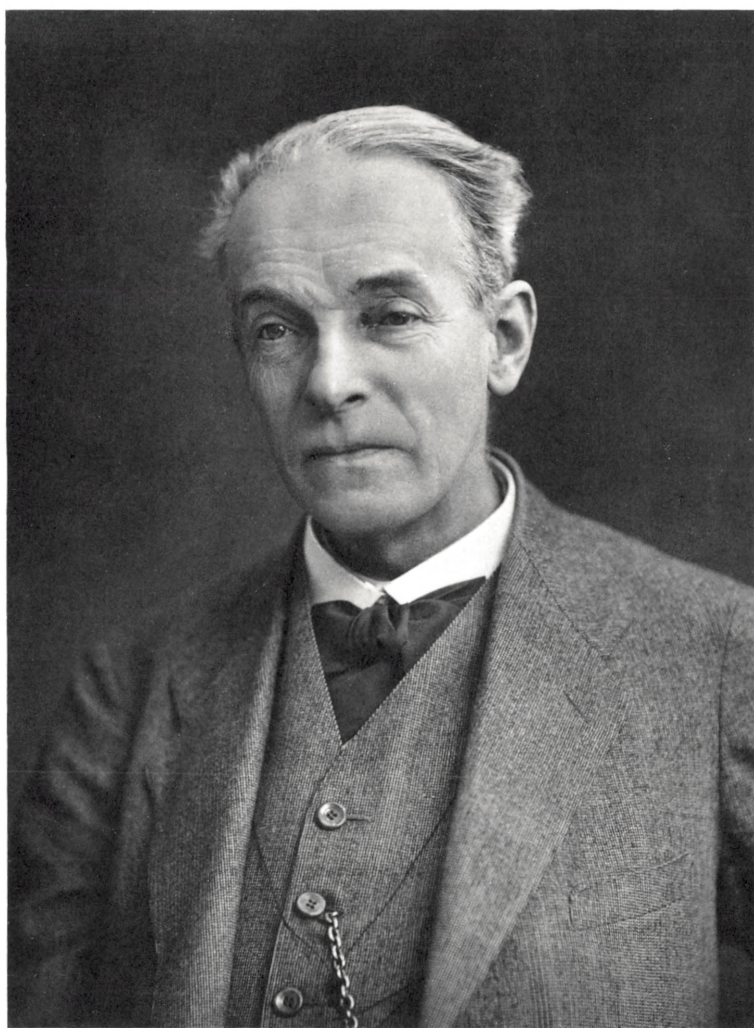
I Carl Julius Salomonsen har vi mistet den danske Bakteriologis Fader. Ved saa tidligt at bringe en ny Tids Ideer og Metoder her til Landet har han virket som Banebryder ikke alene i Danmark, men i hele Skandinavien. Naar vort Land i lang Tid var førende i Norden paa Bakteriologiens og Immunitetslærens Omraade, skyldes det Salomonsens Fremsyn og Initiativ. Han har skabt vort Universitet en ny Lærestol og har grundlagt to store veludrustede videnskabelige Instituter.

Derfor bør hans Minde stedse holdes i Ære.

LAURBERG & GAD FOT. 1918

FOTOTYPI PACT & CRONES EFTF.

Frédéric Borge

III.

Rudolph Bergh.

(22. September 1859—8. December 1924.)

Af **J. E. V. Boas.**

(Tale i Videnskabernes Selskabs Møde d. 6. Marts 1925.)

Naar jeg har paataget mig at sige nogle Ord om Rudolph Bergh her i Aften, er det fordi jeg er den af Zoologerne her i Selskabet, som har kendt ham længst og bedst. Bergh og jeg har været Venner fra vor tidlige Ungdom; han var fire Aar yngre end jeg, men Venskabet mellem os knyttedes alligevel ganske tidlig, eet eller to Aar efter at han var bleven Student, han førte mig meget snart ind i sine Forældres Hjem, hvor jeg en Aarrække kom hyppig, og vort fortrolige Venskab fortsattes gennem Aarene, indtil han i Begyndelsen af indeværende Aarhundrede forlod Videnskaben og samtidig drog til Tyskland, hvad der naturligvis til en vis Grad løsnede Baandet mellem os, selv om jeg af og til hørte fra ham eller saa ham, naar han var paa Besøg hjemme. Men da han efter Krigen vendte tilbage, saas vi igen nogle Gange og alt var som i gamle Dage; sidste Gang jeg var sammen med ham var i Sommeren 1924, da jeg besøgte ham i Davos.

Jeg har saaledes nogle Forudsætninger for at tale om ham her. Navnlig har jeg haft Lejlighed til at følge hans videnskabelige Løbebane Skridt for Skridt.

Bergh var ubetinget en ejendommelig Skikkelse indenfor Kredsen her. Han var en udpræget Kunstner-Natur. Som saa mange andre Kunstnere havde han ondt ved at slaa sig til Ro eller holde sig til noget enkelt; ved Siden af sine zoologiske Studier, som han var meget begejstret for en Tid lang, dyrkede han allerede fra Ungdommen af Musik, efterhaanden paa en mere og mere intensiv Maade, indtil han i en moden Alder, forlængst Universitetslærer og endog Medlem af vort Selskab, helt vendte sin Hu bort fra Videnskaben og kastede sig i Musikkens Arme. Han havde — hvad der vist ogsaa er karakteristisk for mange Kunstnere — Perioder, hvor han intet kunde gøre, hverken i Musikken eller i Videnskaben. Hans personlige Forhold var ogsaa til en vis Grad prægede af den samme Uro: han var saaledes ikke mindre end fire Gange gift. Men med al denne Uro var han — som saa mange Kunstnere — en god og kærlig Natur, en udmærket Ven.

Dette urolige Kunstner-Præg var en Slægtsarv. Ikke direkte fra Forældrene, der aldeles ikke havde dette Præg. Faderen var jo nok en ejendommelig Skikkelse, men han var støbt i meget faste Former og holdt sig saa trofast som nogen i det Spor han eengang havde lagt: han var en dygtig Læge, en human Hospitals-Chef og ved Siden deraf en trofast og uforanderlig zoologisk Arbejder uden Sidespring. Moderen, en højt begavet Kvinde, var heller ikke det mindste irregulær. Men hendes Forældre var begge Teaterfolk, Moderen, Madam Simonsen, f. Ryssländer, en fremragende Operasangerinde, Faderen en udmærket Kapelmusikus. Det er vistnok fra *ham*, der efter hvad jeg har hørt af en af den Generation, der var gammel da jeg var ung, førte et »rigtigt Kunstnerliv«, at Bergh havde baade sine kunstneriske Evner og sine Kunstner-Svagheder.

Det paagældende Kunstner-Par, der havde en stor Flok Børn, har arvet deres Evner ned paa en hel Række Mennesker: Niels Juel Simonsen var en af Sønerne; Sangerne Schmedes er Dattersønner; Gerda Christophersen er en Datterdatter; og ogsaa i den tredie Generation er der musikalske Evner.

Saaledes var Bergh altsaa genotypisk bestemt — det er vist saaledes det hedder i Arvelighedslærens Terminologi. Dertil kom saa det Stempel, som Opdragelse og ydre Forhold satte paa ham. Han var ene Barn i et velhavende, næsten rigt, særdeles velordnet Hjem, hvor han havde sin myreflittige Fader, Lægen og Zoologen, daglig for Øje — Forhold der ved Siden af, til Dels i Kamp med, det nedarvede Præg bliver af afgørende Betydning for hans Udvikling. Da han var bleven Student, var Bestemmelsen da først, at han skulde være Mediciner, men allerede da han var et Aars Tid Student, skrev han sit første zoologiske Arbejde og allerede i 1879 blev han og Faderen enige om, at han skulde have Lov til at gaa den mere brødløse Vej som professionel Zoolog, hvad Faderen ogsaa helst selv havde villet i sin Ungdom men af økonomiske Grunde havde opgivet. Ved Siden af sit zoologiske Studium dyrkede Bergh derefter som alt nævnt Musik — »min anden Hovedinteresse« som han kaldte det — men Zoologien var dog gennem mange Aar Hovedsagen. Han tog Konferens, rejste udenlands og udarbejdede sin Disputats hos Faderens Ven Semper i Würzburg, blev Doktor og, efter nogle Aars Tjeneste som Privatdocent, i 1890 midlertidig Docent i Histologi og Embryologi ved Universitetet. Han var en Tid lang glad for og ivrig optaget af sin Docentvirksomhed; men efterhaanden tog Musikken ham helt, og sluttelig var det kun med største Anspændelse, at han

kunde holde sine Forelæsninger; videnskabeligt Arbejde kunde han ikke mere samle sig til. I Konsekvens heraf var det saa, at han i 1903 helt sagde Zoologien Farvel og opgav sin Docentstilling¹⁾ — hvad han maatte betale bl. a. med et fuldstændigt Brud med sin Far, der betragtede det som en ren Degradation. Han slog sig ned i Tyskland, hvor han mente at have mere Sangbund for sin Musik, komponerede saa vidt jeg ved ret meget og førte en energisk Kamp for at vinde Anerkendelse som Komponist, ikke uden ret store økonomiske Ofre. Efter Krigen vendte han endelig tilbage til Danmark, hvor han efter nogen Tids Forløb fik en Lærerstilling ved Konservatoriet, af hvis Direktion han ogsaa blev Medlem — Stilling, som han satte overordentlig Pris paa. Men saa var det, at han kort Tid efter blev ramt af den Ulykke at faa en kirurgisk Tuberkulose, der først medførte Tabet af den ene Fod — Hælbenet var ganske ødelagt af den tuberkuløse Proces —; snart efter blev den venstre Underarm angreben paa samme Maade, og i en meget elendig Tilstand rejste han til Schweiz, hvor han atter kom til Kræfter; men Processen i Armen holdt sig stadig trods daglige timelange Solbade. Da jeg sidste Sommer besøgte ham i Davos, var han ved ret godt Almenbefindende og i ganske godt Humør og saa vel, at han spadserede en Tur med mig (han havde faaet en

---

¹⁾ Kort forinden var et Forslag om at han skulde være Extraordinarius blevet forkastet, hvorfor den Formodning er bleven udtalt, at dette var Aarsagen — eller en medbestemmende Aarsag — til at han opgav sin Docentplads. Efter hvad der fra en af hans nærmeste Venner, der netop dengang omgikkes ham meget, er blevet mig meddelt, var dette dog uden Betydning; det var alene det, at Musikken var bleven ham det eneste, der var det afgørende. Desuden havde den dav. Kultusminister, I. C. Christensen, lovet ham at genoptage Forslaget, saa at der var al Udsigt til, at han senere vilde være bleven Professor.

kunstig Fod). Jeg fik derefter et Par Brevkort fra ham, til sidst et hvori han meddelte mig, at han vilde vende hjem, saa at han ved Nytaarstid kunde begynde igen paa Konservatoriet — skønt den tuberkuløse Proces i Armen ingenlunde var afsluttet. Men saa kom en Lungebetændelse imellem og dræbte ham. Da Prognosen for kirurgiske Tuberkuloser i hans Alder er meget slet, kan hans Venner vistnok kun være tilfredse med, at det tog denne Udgang.

Berghs *videnskabelige Produktion* er ingenlunde ringe. Hans første Arbejde fremlagde han i Naturhistorisk Forening i Januar 1878, da han var 18 Aar gl., og hans sidste er fra 1902. I Dahls Bibliotheca Zoologica Danica 1876—1906 er han opført med 42 Numre. Hans Arbejder berører alle Hovedgrupper af Evertebrater: Protozoer, Cølaterater, Echinodermer, Orme, Arthropoder, Mollusker; ingen af dem behandler Hvirveldyr. Emnerne er i de fleste Tilfælde af embryologisk eller histologisk Art, særlig det første. Karakteristisk næsten for dem alle er det, at de er af begrænset Omfang; svarende til hans før omtalte Anlæg laa det ham fjernt at tage Opgaver op, hvis Bearbejdelse kunde trække ud gennem flere Aar, og det tiltalte ham mest at publicere sine Fund i smaa Stykker. Hans største Arbejde — bortset fra hans to smaa Lærebøger henholdsvis i Histologi og alm. Embryologi — er hans Disputats, der er paa nogle og firsindstyve smaa Sider.

Er der saaledes ofte noget brudstykkeagtigt ved hans Arbejder, saa er Forholdet ingenlunde det, at de er flygtig udført. Han var ikke for intet gamle Rudolph Berghs Søn. Han var en meget omhyggelig Arbejder og en meget flink Tekniker. Af hans Arbejder skal jeg særlig fremhæve hans Disputats om Udviklingen hos Hesteiglen, hvor han med Rette slaar fast, at de ejendommelige Udviklingsforhold

man finder her maa opfattes som en Metamorphose indeni Æggekapslen, og han sammenligner ret ingeniøst den unge Igles Forhold med Bilarvens i Vokscellen: i begge Tilfælde er det i et Hylster dannet af et Hudsecret at den unge Organisme lever efter at have sprængt Æghinden, saaledes at naar den i det ene Tilfælde betegnes som Larve, bør den ogsaa i det andet betegnes som saadan og ikke som Embryo. Af hans andre Arbejder skal jeg nævne den lille Række, der handler om den interessante Lovmæssighed i Celledelingerne i Kimstriberne hos Annelider og Krebsdyr ud fra Teloblaste, som afsnører den ene Celle efter den anden. Endvidere hans forskellige Arbejder over Excretionsorganerne hos Ormene, hvor han har præsteret et godt og præcist Arbejde. Et smukt Arbejde er ogsaa de Bidrag, han i flere Sæt henimod Slutningen af sin zoologiske Tilværelse leverede til Studiet af Karvæggene hos Evertebraerne. Et af hans første Arbejder, fra 1881, altsaa da han var ganske ung, der handler om en Gruppe Protozoer, Dinoflagellaterne, et Arbejde, der for saa vidt falder noget udenfor Kredsen af hans andre Arbejder, som det hovedsagelig er systematisk, omtales anerkendende af den udmærkede tyske Forsker Bütschli i hans store Protozoværk. I det hele indeholder Berghs Produktion meget godt og solidt Arbejde, og ved Bedømmelsen af dens Omfang maa det jo erindres, at det kun er et halvt Livsværk den repræsenterer. Og det bør fremhæves, at han ikke var, som saa mange andre i vort Fag, en zoologisk Haandværker, men at han bestandig havde Refleksionen med sig og bestandig var levende teoretisk interesseret. Og hans Arbejder er ikke uden en vis Finhed og Originalitet. Der har under Udarbejdelsen af nærværende Mindeord paatrængt sig mig en Sammenligning: jeg synes, at Bergh mellem danske Zoo-

loger indtager en lignende Plads som Kaalund mellem danske Digtere: hans Produktion er ikke særlig omfattende, vel heller ikke af særlig Styrke, men den er ganske fin og savner ikke et originalt Præg.

Et mærkeligt Træk ved Bergh var det, at han, som var Godmodigheden og Elskværdigheden selv, var en bidsk *Polemiker*, naar nogen eller noget kom ham paa tværs. Han siger saaledes i en lille polemisk Artikel fra 1890 om Prof. Rabl, at denne »wenig Jahre vorher eine »Arbeit« geleistet hat . . . . . die in Bezug auf die Reichhaltigkeit an unrichtigen Angaben eine hervorragende Stellung in der damaligen Litteratur einnahm.« Og længere henne siger han: »Wenn Herr Rabl sich veranlasst fühlt seinen Zweifel an der Häutung der Nephelis-Larve in so ironischen Worten kund zu geben, möchte ich ihm aufrichtig wünschen, dass er eben sowohl im Stande wäre, seine in Jena erworbene Larvenhaut¹⁾ abzuwerfen, wie die Nephelis-Larve die ihrige los wird.« I sin Disputats siger B. om noget som Lang har skrevet, at de paagældende Betragtninger hører til det vildeste og mest kritikløse, der er fremkommet i Zoologien i den senere Tid. Bergh har ganske vist Ret heri; men Lang var en saa dygtig Forsker, at det vel kunde have været passende at sige det paa en blidere Maade, og en af Langs Kolleger har da ogsaa lejlighedsvis — skønt i Realiteten enig med Bergh — nedlagt en stærk Indsigelse imod den Maade, han havde behandlet Lang paa.

Som Universitets-Lærer var Bergh tydelig nok præget af sit særlige Anlæg. De første Aar var hans Forelæsninger efter de foreliggende Vidnesbyrd baarne af en stærk Be-

---

¹⁾ Det kan til Forklaring af dette noget mystiske Udtryk oplyses, at Rabl var en Elev af Häckel (Jena), Bergh af Semper, der var en Modstander af Häckel.

gejstring for Emnet, blev holdt med megen Varme og Liv og hørte til det bedste af naturhistoriske Forelæsninger, der paa det Tidspunkt blev holdt ved Universitetet. Særlig de embryologiske Forelæsninger, hvor han kunde debattere teoretiske Spørgsmaal, som interesserede ham, roses meget. Men henimod Slutningen af hans Funktionstid, da hans Stemning laa helt anderledes, var Foredraget ganske forandret, nervøst og mekanisk. Som Vejleder i sit Laboratorium var han udmærket for dem, som viste Interesse og som han interesserede sig for, han kunde blive Fyr og Flamme, naar nogen fandt noget, han mente var nyt, og han kaldte da de andre sammen, for at de kunde se det. Han virkede inciterende paa de unge; nuv. Prof. Oluf Thomsen skriver til mig om ham: »Han var en stor Opmuntring.« Og Thomsen fremhæver den kammeratlige Maade, han omgikkes Eleverne paa, uden at de derfor havde mindre Respekt for ham. Dog kom ogsaa her hans nervøse Fornemmelser til Tider frem, men selv da var han venlig og hjælpsom.

Endelig skal jeg til Slutning sige et Par Ord om Bergh som *Musiker*, som *Komponist* og som *Lærer* i Musikteori. Jeg maa her straks gøre den Bemærkning, at jeg personlig slet ingen Føling har med denne Side af hans Virksomhed, idet denne Kunststart staar mig ret fjernt. Jeg veed, at mange musikforstandige ikke syntes om hans Ting, men tillige at der var andre, som satte Pris paa dem. Jeg har for at have et fastere Holdepunkt henvendt mig til Komponisten Carl Nielsen, som stod i venskabeligt Forhold til Bergh og som har været saa elskværdig at meddele mig en Karakteristik af ham som *Komponist* og som *Lærer* ved Konservatoriet, som jeg skal tillade mig at referere.

Carl Nielsen skriver, at Bergh som Komponist var en Germanernes Lærling, der havde faaet sin væsentlige Uddannelse hos grundige tyske Lærere og som tilsidst saa temmelig kunde mestre de vanskeligste Former (Fuga, Sonate etc.). Karakteren af hans Komposition er eklektisk, nærmest støttende sig til Johannes Brahms. Det han bedst formaaede at udtrykke, var en vis elegisk-melankolsk Stemning, mere en Drøm om Skønhed end selve Skønheden, mere en svag men ædel Længsel efter de højeste Maal end en Kamp for at naa dem. Hans Musik er uden gærende Liv og Bevægelse, men den er aldrig banal, men overalt præget af en fornem Aand og bestandig gennemarbejdet med stor Omhu. Som Lærer ved Konservatoriet — skriver Carl Nielsen — var han aldeles ypperlig, hvad C. N. havde Lejlighed til at erfare som Leder af den teoretiske Afdeling i Konservatoriet. »Ved mit aarlige Gennemsyn af Elevernes Arbejder, glædede jeg mig hver Gang over at se, med hvilken Grundighed og Omhyggelighed Berghs Elever arbejdede, og jeg tror det ligesaa meget beroede paa hans rent menneskelige Egenskaber som paa hans Viden og Kunnen. Han havde en stor Evne til at vække Lyst og Interesse hos de unge Mennesker.«

Som De vil se, er der en tydelig Analogi mellem Carl Nielsens Dom om Bergh som Komponist og Konservatorielærer og saa den Karakteristik, som jeg har givet af ham som Videnskabsmand og Universitetslærer.

Og hermed vil jeg slutte disse Mindeord om min kære afdøde Ven.

UDDRAG AF REGNSKABET
FOR AARET 1924.

Indtægt.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Beholdning fra forrige Aars Regnskab:				
a. Kassebeholdning	103694	57		
b. 2 Guldmedailler	640	»		
c. 1 Sølvmedaille.....	12	50	104347	07
2. Renteindtægt m. m.:				
a. 125700 Kr. Husejer Kreditk. Oblig. à 3½ pCt.	4399	50		
89200 - Østift. Krditfr. Oblig. à 3½ -	3122	»		
141000 - do. do. à 4 pCt. .	5640	»		
43000 - Jydske Ld. Krdf. Oblig. à 3½ pCt.	1505	»		
11000 - Fynske Kreditf.-Oblig. à 3½ -	385	»		
b. 8000 - Prioritets Obligat. (¾ Aar) à 4 pCt.	240	»		
c. 600 - Nationalbankaktier, Udbytte....	48	»		
d. Rente af Indlaan i Bankerne	3054	81		
e. Kursdifference ved Indkøb af Obligationer til Erstatning for udtrukne	1180	23	19574	54
3. Statstilskud i Kalenderaaret 1924 (3 Kvartaler)				
fragaar Refusion til Statskassen	29250	»		
	20000	»	9250	»
4. Bidrag i Følge fundatsmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis.....	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1923	3217	89		
c. Fra Carlsbergfondet	10000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3½ pCt. af 120200 Kr. Østift. Krdf. Oblig.	4207	»	17924	89
5. For Salg af Selskabets Skrifter.....				
	.....	..	3229	20
Samlet Indtægt....	.....	..	154325	70

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Selskabets Bestyrelse:					
a.	Løn til Embedsmænd, Assistent og Medhjælper, Pension m. m.	15937	82		
b.	Til Selskabets Møder	2961	21		
c.	Til Rengøring	476	»		
d.	Kontorudgifter	5017	88		
e.	Porto	2596	73		
f.	Forsikring	363	64		
				27353	28
2. Selskabets Forlagsskrifter:					
a.	Oversigten	4978	88		
b.	Meddelelserne	27563	70		
c. Skrifterne:					
	Afhandlinger af Selskabets Medlemmer ...	10477	06		
	Afhandlinger af Ikke-Medlemmer	7046	73		
				50066	37
3. Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat					
		.....	..	»	»
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:					
a. Af Selskabets Midler.					
	Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	»		
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:					
α. Til Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 9. Bidrag af en 10-aarig Bevilling					
		1600	»		
β. Til Dansk historisk Forening					
		1000	»		
γ. Nina Bang. Til Udgivelse af Øresundstoldregnskaber for 1660—1800					
		»	»		
				3600	»
	Overføres...	.....	..	81019	65

Udgift.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Overført...	....	..	81019	65
5. Selskabets internationale Forbindelser:				
a. Union Académique Internationale.....	556	»		
b. International Research Council	80	13		
c. Forskellige internationale Sammenslutninger	1329	30		
d. Rejser.....	4183	69		
e. Corpus medicorum Græcorum	1000	»		
			7149	12
6. Pengepræmier og Medailler:				
a. Præmier af Legaterne	»	»		
b. Af Selskabets Kasse	866	»		
			866	»
7. Tilfældige Udgifter:				
Istandsættelser og Anskaffelser	....	..	199	87
8. Beholdning ved Aarets Slutning:				
a. Kassebeholdning.....	64438	56		
b. 2 Guldmedailler.....	640	»		
c. 1 Sølvmedaille.....	12	50		
			65091	06
Samlet Udgift...	....	..	154325	70

Oversigt over Selskabets Formue ultimo 1924.

1. Værdipapirer (efter Kurs den 31. December 1924):

389100 Kr. 3½ pCt. Kreditforenings Obligationer*)	Kr. 267.777,75
141000 - 4 — — — — —	- 109.640,00
600 - Nationalbankaktier	- 663,00
<hr/>	
530700 Kr. Paalydende af Værdipapirer til Kurs	Kr. 378.080,75

2. Kassebeholdning:

Kontant og i Banker**)	Kr. 64.438,56
Medailler	- 652,50
<hr/>	
	Kr. 65.091,06

3. Tilgodehavende hos Carlsbergfondet d. 30/9 1924 Kr. 63.572,65

*) Deraf 120200 Kr. 3½ pCt. Kreditforenings Obligationer til Kurs Kr. 81.736,00
J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen.

**) Deraf Restbeholdning af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag Kr. 1847,82.

BUDGET

FOR AARET 1925.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. <i>Beholdning:</i>				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler.....				
c. Sølvmedailler				
2. <i>Renteindtægt m. m.:</i>				
a. 125700 Kr. Husejer Kreditk. Oblig. à 3 ¹ / ₂ pCt.	4399	50		
89200 - Østifternes Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	3122	»		
141000 - do. do. à 4 -	5640	»		
43000 - Jydske Land. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	1505	»		
11000 - Fynske Kreditf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	385	»		
b. 600 - Nationalbankaktier, Udbytte...	48	»		
c. Rente af Indskud i Bankerne og af Tilgodehavende hos Carlsbergfondet	4500	»		
d. Kursdifference ved Indkøb af Obligationer til Erstatning for udtrukne.....	»	»	19599	50
3. <i>Forventet Statstilskud</i>	....	..	39000	»
4. <i>Bidrag i Følge statutmæssig Bestemmelse:</i>				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat.....	100	»		
b. Til videnskabelige FormaaIs Fremme: det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1924	3200	»		
c. Fra Carlsbergfondet	10000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3 ¹ / ₂ pCt. af 120200 Kr. Østif. Krdf. Oblig. ...	4207	»	17907	»
5. <i>For Salg af Selskabets Skrifter</i>	....	..	2000	»
6. <i>Forventet Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet</i> ...	....	..	10000	»
7. <i>Saldo (ikke dækket ved Aarets Indtægt)</i>	....	..	50758	50
Samlet Indtægt ...	....	..	139265	»

Udgift.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Selskabets Bestyrelse:					
a. Løn til Embedsmænd, Assistent og Medhjælper, Pension m. m.	16570	»			
b. Til Selskabets Møder	3000	»			
c. Til Rengøring	1000	»			
d. Kontor og Oplag	6000	»			
e. Porto	3500	»			
f. Forsikring	400	»			
				30470	»
2. Selskabets Forlagsskrifter:					
a. Oversigten	4000	»			
b. Meddelelserne	35000	»			
c. Skrifterne	46000	»			
d. D. Andersen, Pæli Dictionary	5000	»			
				90000	»
3. Til Raadighed for Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat					
	.....	..		1500	»
4. Understøttelse til Skrifers Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmerne og andre:					
a. Af Selskabets Midler:					
Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	»			
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:					
α. Til Registrering af litterære Kilder til dansk Historie, 10. Bidrag af en 10-aarig Bevilling	1600	»			
β. Til Dansk historisk Forening	1000	»			
γ. Nina Bang. Til Udgivelse af Øresundstoldregnskaber for 1660—1783, nyt Bidrag	400	»			
				4000	»
Overføres...	.....	..		125970	»

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Overført.....	.....	..	125970	»
5. Selskabets internationale Forbindelser:				
a. Union Académique Internationale.....	1000	»		
b. International Research Council.....	100	»		
c. Forskellige internationale Sammenslutninger	2150	»		
d. Rejser.....	6500	»		
e. Til Udgivelse af Corpus medicorum Græcorum, som Bidrag af en Rest paa Kr. 5439,30 af Bevilling paa indtil Kr. 10000 (Maj 1907).	1000	»	10750	»
6. Pengepræmier og Medailler:				
a. Præmier af Legaterne:				
fra det Classenske Fideikommis.....	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat.....	100	»		
b. Af Selskabets Kasse:				
Renten af det Thottske Legat.....	200	»		
1 Guldmedaille, 2 Sølvmedailler.....	345	»	1045	»
7. Tilfældige Udgifter:				
a. Istandsættelser og Anskaffelser.....	.....	..	1500	»
Samlet Udgift...	.....	..	139265	»

Af disse Udgifter er 1 a fast (naar undtages, at Pensionen kan variere efter Statens Regler), 1 b—f samt 2 a—d kalkulatoriske. De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet.

Det Hjelmstjerne-Roseneroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1925 ca.....	1400	»
Bidraget for 1924 ca.....	3200	»
	4600	»
Budgettet Udgift.....	3000	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca.....	1600	»

PRISOPGAVER

Opgaver for 1925.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

OPGAVE I ØSTERLANDSK FILOLOGI

(PRIS: SELSKABETS GULDMEAILLE)

De arabiske og nypersiske Fremstillinger af den arsakidiske Periode i Persiens Historie er meget summariske og afviger stærkt fra den historiske Virkelighed. En nøjere Undersøgelse af disse Fremstillings Tilblivelse savnes endnu. Paa den anden Side er det i sin Tid blevet paavist af Nöldeke og Marquart, at en Del historiske Navne fra Arsakidetiden dukker op i Persiens sagnagtige Urhistorie, saaledes som den berettes af arabiske og nypersiske Forfattere. Det vilde være ønskeligt at faa en udførlig Redegørelse for de vigtigste arabiske og nypersiske Beretninger om de arsakidiske Perserkongers Rækkefølge og Kronologi og de til deres Regeringer knyttede historiske og legendariske Episoder, tillige med en kritisk Undersøgelse af Kildeforholdet mellem disse Beretninger, hvorved det, bl. a. under Sammenligning med de spredte Meddelelser om Arsakidetidens Historie, som kan hentes i Pehlevilitteraturen, om muligt skulde søges paavist, hvilke Kombinationer der er foretagne i islamitisk Tid, og hvilke der gaar tilbage til Sasanidetiden, og der skulde gøres Rede for, hvad der

lader sig oplyse angaaende de sagnagtige Enkeltheders Oprindelse og eventuelle Forekomst i Folketraditionerne. For saa vidt som der indenfor andre Perioder af Persiens gamle Historie, som den skildres i de bevarede arabisk-nypersiske Kilder, maatte kunne paavises andre arsakidiske Reminiscenser end de af Nöldeke og Marquart fremdragne Personnavne, vilde det være naturligt at drage dem med ind i Undersøgelsen.

Videnskabernes Selskab udsætter derfor følgende Opgave:

Der ønskes en kritisk Undersøgelse af de Traditioner om det arsakidiske Dynastis Historie i Persien og de til historiske Begivenheder og Personligheder fra den arsakidiske Periode knyttede Sagndannelser, som er bevaret i arabiske og nypersiske Fremstillinger.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1926.

FOR DET SCHOU'SKE LEGAT

(PRIS: 1000 KR.)

Efter Amerikas Opdagelse maatte den dansk-norske Regering sætte sig til Opgave at udforske, om en vestlig Vej til Indien ikke kunde findes norden om den nyfundne Verdensdel, ligesom Tanken om at vinde Udbytte af de i Nordhavet liggende Lande og af Havene omkring dem maatte blive skærpet. Det er da ogsaa bekendt, at Kongerne i Løbet af det 16de og 17de Aarhundrede lod flere Opdagelsesrejser foretage i Polarhavet, og at den geografiske Kundskab om disse Lande blev udvidet og Kysterne delvis kortlagte, ligesom ogsaa, at Regeringen saavel som Private søgte at drage Fordele af Frembringelserne i de arktiske Lande og af de omgivende Haves Rigdom paa Havdyr, særlig gennem Hvalfangst. En nordisk Nybygd kom dog ikke i Stand,

førend Hans Egede, ved sin varme kristne Iver og sin Ihærdighed, grundede Kolonien i »Haabets Havn« og senere i »Godthaab« paa Grønland.

Der er i de senere Aartier givet mange vigtige Bidrag til Oplysning om de Danskes og Nordmændenes Bestræbelser for at genoptage Forbindelsen med de arktiske Lande og at udnytte Nordhavets Rigdom, men en samlet kritisk Oversigt derover mangler, og paa mange Omraader vil den allerede vundne Indsigt kunne udvides ved Studier i Litteraturen og især ved fornyede Undersøgelser af Arkivernes Indhold. Videnskabernes Selskab ønsker derfor at fremkalde:

En Fremstilling af den dansk-norske Regerings Bestræbelser for at vinde Kundskab om de arktiske Lande i Nordhavet og for at drage økonomisk Udbytte af disse Lande og Havene omkring dem, samt en Redegørelse for danske og norske Mænds Deltagelse i denne Virksomhed, i Tiden fra 1492 indtil Hans Egedes Ankomst til Grønland 1721.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1926.

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE KLASSE.

ASTRONOMISK PRISOPGAVE

(PRIS: SELSKABETS GULDMEDEILLE)

Ved Studiet af Omløbsbevægelsen i Dobbeltstjernesystemet ξ Ursae majoris er man blevet opmærksom paa, at den svagere Komponents Bevægelse omkring den lysstærkere viser Afvigelser fra en elliptisk Bane, som navnlig i Nærheden af Periastron er meget udprægede. Disse Afvigelser har en Periode paa 1.8 Aar, og de synes at hidrøre fra

en usynlig Ledsager (A.N. 4064, 1905). Denne Antagelse er blevet bekræftet dels ved W. H. Wrights Paavisning (Lick Bull. 133, 1908) af, at Perioden 1.8 Aar tilfredsstillende den allerede tidligere (Astrophys. Journ. 12, 254, 1900) fundne Variation i Hovedstjernens Radialhastighed, dels ved senere fotografiske Maalinger (A. N. 4976, 1919). Det vil være af Interesse at undersøge den nævnte Perturbation nærmere og at beregne en Ephemeride over den næste Periastronpassage, idet man maa ønske hyppige Observationer i Nærheden af Periastron.

Videnskabernes Selskab udsætter derfor sin Guldmedaille for et Arbejde, der indeholder en Diskussion af samtlige foreliggende visuelle, fotografiske og spektroskopiske Maalinger af Dobbeltstjernesystemet ξ Ursae majoris, samt paa Grundlag heraf en Ephemeride, der strækker sig til 1936.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1926.

FYSISK PRISOPGAVE

(PRIS: SELSKABETS GULDMEDEILLE)

Det er lykkedes ved Hjælp af Gnistudladninger at frembringe elektromagnetiske Svingninger med Bølgelængder ned til 1 mm og derunder, men de frembragte Svingningers Energi er saa lille, deres Amplitude og Frekvens saa lidet konstante og deres Dæmpning saa stor, at de kun har fundet ringe Anvendelse. Selv ved Bølgelængder op til 10 à 20 cm er de saaledes frembragte Svingningers Karakter ikke fuldt tilfredsstillende.

Ved Hjælp af Elektronrøret er man i Stand til at bygge Generatorer for kontinuerlige elektromagnetiske Svingninger, der i hvert Fald ned til 5 à 10 m Bølgelængde baade hvad Ydeevne og Renhed angaar er fuldtud tilfredsstillende for

de fleste laboratoriemæssige Anvendelser af en saadan Generator.

Det er ogsaa lykkedes bl. a. H. Barkhausen og K. Kurz at bygge Rørgeneratorer, der arbejder nogenlunde tilfredsstillende ned til Bølgelængder paa omkring 1 m. Disse Generatorer, der virker paa en anden Maade end de sædvanlige Rørgeneratorer, frembyder en Del ejendommelige Forhold, der ikke alle kan siges at have fundet en tilfredsstillende Forklaring. En Klarlæggelse af disse Forhold vil maaske gøre det muligt at gaa længere ned med Bølgelængden, ligesom der maaske ogsaa staar andre Veje aaben for Opnaaelsen af dette Maal.

Da en effektiv Generator for korte elektromagnetiske Svingninger vilde være et værdifuldt Hjælpemiddel ved Udførelsen af en Række fysiske Undersøgelser og Demonstrationer, udsætter Videnskabernes Selskab derfor sin Guldmedaille for et Arbejde, der yder et væsentligt Bidrag til Udviklingen af en effektiv Generator for kontinuerlige elektromagnetiske Svingninger med meget kort Bølgelængde.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1926.

FOR DET THOTT'SKE LEGAT

(PRIS: 1200 KR.)

Det er ved en Række nyere Undersøgelser gjort sandsynligt, at de Svampe, der indtræder som virksomme Symbionter i mange Træers Mycorrhizadannelser, fortrinsvis henhører til højerestaaende Svampefamilier, hvis Forekomst er forholdsvis let at konstatere. Det fremgaar endvidere af foreliggende Undersøgelser, at Træernes Mycorrhizer optræder almindeligt i Jordbund med langsom Nedbrydning af det organiske Affald (Mor), men sædvanligvis ikke fore-

kommer i Humusformer med hurtig Omsætning af Jordbundens Indhold af Vegetationens Affald (Muld), hvilket synes at tyde paa Rigtigheden af den længe nærede Formodning, at de »ægte Mycorrhizer's« (E. Melin) fysiologiske Betydning for Trævegetationen især bestaar i at forsyne denne med assimilabelt Kvælstof gennem det symbiontiske Forhold til Jordbundens Svampeflora paa Lokaliteter, hvis Humusform kun tilsteder indskrænket Adgang til dette Næringsstof. En i større Omfang foretaget nærmere Undersøgelse af Forholdet mellem den naturlige Vegetationsbunds Svampeflora og dens Træbevoksningers Mycorrhizadannelser maa derfor formentlig udgøre et nyttigt Led af fortsatte Undersøgelser over herhen hørende Spørgsmaal. Særlig egnet for saadanne Undersøgelser vil uopdyrkede jyske Heder sandsynligvis vise sig at være.

Der ønskes derfor en saa fuldstændig Fortegnelse som muligt over de til Hymenomyceterne og Gasteromyceterne hørende Arter med Angivelse af deres Frekvens paa følgende Lokaliteter:

- 1) Paa de egentlige Hedesletter (N. V. Ussing; f. Eks. Karup Hedeslette):
  - a) I Egekrat paa typisk Sandmuld (f. Eks. Kratholmene i Karupdalen N. for Karup, Ginneskov Krat o. s. v.);
  - b) gammel, udyrket Lynghede med Morskjold over Podsol-dannelse;
  - c) Plantagearealer med ung Plantning af sygeligt Udseende og Mangel paa Udvikling;
  - d) Plantagearealer, der er komne i god Vækst, viser sund Farve, og hvis Bevoksninger er sluttede og dækker Jordbunden.
- 2) Paa Bakkeøbund V. for Hedesletterne (f. Eks. Skovbjerg Bakkeø) undersøges tilsvarende Lokaliteter;

3) i Morænelandskabets Hedearealer og tilstødende Egekrat Ø. for Hedesletterne (f. Eks. i Viborgegnen) ligeledes.

For hver træbevokset Lokalitet gives en kort Karakteristik af Bevoksningens og Urtefloraens Beskaffenhed, samt foretages en Undersøgelse af Træernes Mycorrhizer, der karakteriseres under Henvisning til den foreliggende Litteratur (f. Eks. E. Melin, 1923).

Der meddeles en Diskussion over Undersøgelsernes Resultat.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1926.

Besvarelserne af Spørgsmaalene kan være affattede i det danske, svenske, engelske, franske, latinske, eller tyske Sprog. Afhandlingerne betegnes ikke med Forfatterens Navn, men med et Motto, og ledsages af en forsejlet Seddel, der indeholder Forfatterens Navn, Stand og Bopæl, og som bærer samme Motto. Intet af Selskabets indenlandske Medlemmer kan konkurrere til nogen af de udsatte Præmier. Belønningen for den fyldestgørende Besvarelse af et af de fremsatte Spørgsmaal, for hvilket ingen anden Pris er nævnt, er Selskabets Guldmedaille af 320 Kroners Værdi.

Inden Udløbet af den for hver enkelt Opgave satte Frist indleveres Prishesvarelserne til Selskabets Sekretariat, Ny Vestergade 23, København B. Bedømmelsen falder i den paafølgende Februar, hvorefter Forfatterne kan faa deres Besvarelser tilbage.

Fundats
for
**Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk
Videnskabsmand.**

Undertegnede Grosserer A. COLLSTROP har i Forventning om allerhøjeste kgl. Konfirmation fastsat følgende Fundats for det af mig oprettede Hjem (Legat).

§ 1.

Hjemmets (Legatets) Navn skal være »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«.

§ 2.

Hjemmets Formue bestaar af Ejendommen »Lundehave« ved Nordre Strandvej, Helsingør, Matr. Nr. 1 aø, 1 ba, 1 bm af Marienlyst Slot, Lappen og Grønnehave, med Bygninger og Have, det paa Ejendommen værende, Hjemmet tilhørende Indbo og Inventar, og en Kapital, stor 300,000 Kr. i 5 % danske Gjenforeningsobligationer.

§ 3.

Hjemmets Værneting er den Jurisdiktion, hvorunder »Lundehave« til enhver Tid hører.

§ 4.

Hjemmet forestaas af en Bestyrelse paa 4 Mand, af hvilke et Bestyrelsesmedlem skal være Jurist. Den vælges

af det kgl. danske Videnskabernes Selskab i København, idet jeg dog forebeholder mig selv at vælge den første Bestyrelse.

Bestyrelsens Funktionstid er 6 Aar; den vælger selv sin Formand, der kan forpligte Hjemmet overfor Tredjemand.

Bestyrelsen fører Protokol over sine Møder samt Regnskab over Hjemmets Indtægter og Udgifter. Den oppebærer ikke noget Honorar, men er berettiget til at faa sine Rejseomkostninger godtgjort og til at anvende det fornødne Beløb, dog ikke over 400 Kr. aarlig, til Assistance ved Regnskabsføring m. v.

§ 5.

Bygningerne paa »Lundehave« skal bevares og vedligeholdes af Hjemmet, indvendig og udvendig, tilligemed det derværende, Hjemmet tilhørende Indbo og Inventar. Vedligeholdelsen skal være passende god og solid, men ikke overdreven. Ligeledes skal Hjemmet holde Opkørslen til Hovedbygningen og Haven med Gange i pæn Stand, i Lighed med den Stand, hvori Alt — derunder Blomsterhaven — har været holdt i den Tid, jeg selv har ejet Ejendommen. Bestyrelsen skal til Stadighed holde en fast Gartner paa Ejendommen.

Jeg forbeholder mig Ret til selv at bebo Ejendommen, saalænge jeg lever eller ønsker det. Efter min Død eller min Fraflytning fra Ejendommen skal den tjene som livsvarigt, vederlagsfrit Hjem for en dansk Videnskabsmand.

Valget af den Videnskabsmand, der skal have sit Hjem paa Ejendommen, træffes af ovennævnte Videnskabernes Selskab. Vedkommende, der vælges, skal skriftligt forpligte sig til at have sit Hjem paa Ejendommen Størstedelen af Aaret og mindst 9 Maaneder af hvert Kalenderaar. Ingen Del af Hovedbygningen maa under nogen Form udlejes, og uden

Bestyrelsens Samtykke er Vedkommende ikke berettiget til i sin Brugstid at udleje eller bortforpagte noget af den øvrige Del af Ejendommen. Det paa denne værende Indbo og Inventar, over hvilket der ved hans Indflytning skal optages en af ham underskreven Fortegnelse, skal han være pligtig til at bevare og til at holde i passende god Stand.

§ 6.

Af Renterne af den Hjemmet tilhørende Kapital skal et Beløb af 2,000 Kr. aarligt henlægges til et Reservefond, hvis Midler efter Bestyrelsens Skøn kun maa anvendes til ekstraordinære Udgifter, saasom Nyanskaffelser af større Indbo- genstande eller større ekstraordinære Udgifter til Ejendommens Vedligeholdelse og Forbedring. Naar Reservefonden ved det aarlige Oplæg og ved Tillæg af Renter af Reservefondens Midler har naaet et Beløb af 30,000 Kr., ophører Henlæggelsen og genoptages kun for det Tilfælde, at Reservefonden ved ekstraordinære Udgifter maatte komme ned under det nævnte Beløb.

De øvrige Renter af den Hjemmet tilhørende Kapital skal anvendes til Betaling af Skatter og andre Afgifter af Ejendommen, til Gartnerløn og andre Udgifter ved Havens Pasning, til almindelig Vedligeholdelse af Bygninger, Indbo og Inventar samt til Brændsel til og Pasning af Varmeanlægene. Forbruget af Gas og Elektricitet betales af Hjemmets Beboer.

Hvis Hjemmets Indtægter tilstrækker, er Bestyrelsen derhos berettiget til at tilstaa Vedkommende en passende Hjælp til Bestridelse af hans førøgede Udgifter til Folkeløn, Belysning m. v. Det er selvfølgelig min Tanke ved denne Bestemmelse, at alt, hvad der bliver tilovers, efter at de efter Bestyrelsens Skøn fornødne Udgifter er afholdte, skal tilfalde Vedkommende.

Saalænge jeg selv bebor Ejendommen, forbeholder jeg mig Ret til selv at beholde Renterne af den Hjemmet tilhørende Kapital.

§ 7.

Den Hjemmet tilhørende Kapital maa ingensinde formindskes, og den skal stedse holdes anbragt efter Reglerne for Anbringelse af Umyndiges og andre under offentligt Tilsyn staaende Midler. Værdipapirerne, der saavidt muligt skal noteres paa Hjemmets Navn, forsynes med Forbuds-paategning af Undervisningsministeriet.

§ 8.

Den Hjemmet tilhørende Ejendom, Værdipapirer eller Løsøre maa ingensinde behæftes med Laan.

§ 9.

Hjemmets Regnskabsaar er Kalenderaaet. Regnskabet, der aflægges af Bestyrelsen, skal indsendes til Undervisningsministeriet til Revision og Decision inden hvert Aars 1ste April.

§ 10.

Tillæg til eller Forandringer i denne Fundats kan foretages af Videnskabernes Selskab og erholde Gyldighed, naar de derefter stadfæstes af Undervisningsministeriet. Der maa dog ingensinde fastsættes saadanne Forandringer eller Tillæg, at Hjemmets Hovedformaal forandres.

København, den 23. Marts 1925.

sign. A. COLLSTROP.

Til Vitterlighed:

sign. M. HANSEN.   ARNE KEMP.

Under 13. Maj 1925 har Undervisningsministeriet ad mandatum meddelt kgl. Konfirmation paa ovenstaaende Fundats.

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie.

Beretning for 1924.

Som Udsending for Kommissionen har Underarkivar Frk. Henny Glarbo i Februar—Marts 1924 opholdt sig i Genève og i det derværende Universitetsbibliotek gennemgaaet Haandskriftsamlingen og registreret, hvad den indeholder vedrørende Danmark. Frk. Glarbo hjembragte 215 Sedler, for største Delen bestaaende af Registratur paa Breve fra den store Roger-Reverdil'ske Samling, som indeholder adskilligt af Betydning for dansk Historie. Fra Reybaz' Samling er registreret en Del Breve fra og til Baggesen og hans Hustru.

I Overensstemmelse med Videnskabernes Selskabs Resolution af 1921 om at udvide Kommissionens Virkefelt til ogsaa at omfatte danske Samlinger, er man, da det for Tiden er forbundet med store Omkostninger at rejse i Udlandet, enedes om for de førstkommende Aar at lade en væsentlig Del af Virksomheden komme disse Samlinger til Gode. For at kunne lægge en fast Plan for dette indenlandske Registreringsarbejde, som hermed skal paabegyndes, var det for 1924 besluttet at lade Sekretæren, Dr. Lauritz Nielsen,

foretage en Rundrejse til de vigtigste af de herhenhørende Samlinger for at orientere sig med Hensyn til Materialets Omfang og Muligheden for tildels at kunne benytte lokal Arbejdskraft til Registreringen samt træffe de fornødne Aftaler desangaaende. Paa Grund af Sekretærens Sygdom har dette forberedende Arbejde maattet opsættes til indeværende Aar.

Af det i forrige Beretning omtalte Originalmanuskript af Gram, som blev fundet i Jena, er nu Uddrag offentliggjort af Frk. DR. ELLEN JØRGENSEN i Holberg-Aarbogen 1924, S. 137 ff.

Regnskabet for 1924 stiller sig saaledes:

Indtægt:

Overført fra 1923	2.845 Kr. 14 Øre	
Bidrag for 1924	1.600 - 00 -	
Renter for 1924	103 - 81 -	
	<hr/>	4.548 Kr. 95 Øre.

Udgift:

Sekretærløn	400 Kr. 00 Øre	
Honorarer og Rejsseudgifter	1.191 - 00 -	
	<hr/>	1.591 Kr. 00 Øre.
		<hr/>
	Rest at overføre...	2.957 Kr. 95 Øre.

Februar 1925.

KR. ERSLEV.

H. O. LANGE.
Formand.

JOHS. STEENSTRUP.

II.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Beretning om Virksomheden i 1924.

Efter at Kommissionen i Løbet af 1923 havde tilrettelagt Rammerne for sin Virksomhed og navnlig faaet nedsat et større Udvalg af private Arkivbesiddere samt et mindre Forretningsudvalg, der vilde staa Kommissionen bi, har den i Løbet af 1924 begyndt sit praktiske Arbejde.

For Bistand ved Tilrettelægningen og paa anden Maade skylder Kommissionen megen Tak til Hr. Kammerherre Baron J. Wedell-Neergaard, der bl. a. har været i høj Grad virksom med at henlede Opmærksomheden paa Privatarkiver og Privatbiblioteker, som det var vigtigt først at gøre til Genstand for Undersøgelse; en Del af Korrespondancen med de paagældende Arkivbesiddere er ogsaa gaaet igennem hans Hænder. Samtidig har Kommissionen Grund til at takke en Række andre af Arkivbesidder-Udvalgets Medlemmer for venligst meddelte Oplysninger om forskellige Privatarkiver.

Hos saa godt som alle de Arkivbesiddere, Godsejere og andre, til hvem Kommissionen har henvendt sig, har den fundet fuld Forstaaelse for Betydningen af dens Opgave og Villighed til at imødekomme dens Ønsker. Blandt andet har Ejerne ofte vist sig villige til midlertidig at sende deres

Arkiver til København, saaledes at Ordning og Registrering paa denne Maade har kunnet ske under de bedste Betingelser.

Kommissionen raader allerede nu over en Samling Registraturer og har derfor maattet være betænkt paa at fastsætte Regler for deres Benyttelse af historiske Forskere. I alle Tilfælde, hvor de paagældende Arkivbesiddere giver en almindelig Tilladelse dertil, er Fortegnelserne ved Henvendelse til Kommissionen tilgængelige for alle historiske Forskere. Naar en saadan Tilladelse ikke foreligger, samt naar det drejer sig om Benyttelsen af større eller mindre Dele af et Arkiv, er det efter Arkivbesiddernes Ønske blevet fastsat, at Henvendelse derom maa fremsættes overfor Kommissionen, som da vil lade Anmodningen gaa videre til de paagældende Besiddere.

Som det fra første Færd er bleven fremhævet, er det Kommissionens Opgave at faa de private Arkiver og Biblioteker ordnet og registreret, derimod ikke at virke hen til at bringe dem i offentlig Eje. Naar der af Arkiv- eller Biblioteksbesiddere fremsættes Ønsker i denne Retning, er Kommissionen dog ogsaa villig til at yde sin Medvirkning til, at dette kan ske. Det kan saaledes nævnes, at Familien Lehmanns Arkiv 1827—66, tilhørende Fru Professorinde Ida Lehmann i Marts d. A. gennem Kommissionen er bleven deponeret i Rigsarkivet.

I Løbet af 1924 er følgende Arkiver undersøgt og færdig registreret:

1. Aalholm (Hovedsæde i Grevskabet Christiansholm. Besidder Hr. Kammerherre Lensgreve F. C. C. Raben-Levetzau).

Privatarkivet bestaar af forskellige mindre Grupper, efterladt af Familien Raben. Godsarkivet stammer væsentlig fra det 18. og 19. Aarhundrede.

2. Dragsholm (Hovedsæde i Baroniet Adellersborg. Besidder Hr. Hofjærgermester Lensbaron F. Zytphen-Adeler).

Et stort Privatarkiv fra det 18. og 19. Aarhundrede, efterladt af Medlemmer af Familierne Steuben, Löwenstern, Zytphen og Adeler. Hovedmassen stammer fra Baron G. F. O. v. Zytphen-Adeler (1810—78), ialt 13 Pk. Han spillede en stor Rolle som Godsejer, landøkonomisk Foregangsmand og Politiker og har efterladt sig talrige vigtige Papirer, bl. a. værdifulde selvbiografiske Optegnelser, Sager vedrørende Oktoberforeningen og Breve fra en Mængde samtidige Personligheder. Det meget omfattende Godsarkiv stammer væsentlig fra det 18. og 19. Aarhundrede.

3. Irup (Hørdum Sogn, Thy. Ejer Hr. Proprietær Johs. Sørensen).

Nogle Papirer vedrørende Gaardene Irup og Øland fra det 19. Aarhundrede.

4. Katholm (Ejer Hr. Kammerherre Hofjærgermester H. Collet).

Nogle Papirer stammende fra Katholms tidligere Ejer, Kammerherre A. W. Dinesen (1807—76), samt en Del Godssager, næsten alle fra det 19. Aarhundrede.

5. Knuthenborg (Hovedsæde i Grevskabet Knuthenborg. Besidder Hr. Lensgreve F. M. Knuth).

Privatarkivet bestaar i det væsentlige af Papirer, efterladt af Politikeren Lensgreve F. M. Knuth (1813—56). Om hans samlede Arkiv drejer det sig dog ikke, kun om Brudstykker, mest Papirer vedrørende Sorø Akademi samt F. M. Knuths Virksomhed som Udenrigsminister. Godsarkivet rummer en Del ældre Adkomst-dokumenter, men stammer ellers væsentlig fra sidste Halvdel af det 18. og fra det 19. Aarhundrede.

6. Schackenborg (Hovedsæde i Grevskabet Schackenborg. Besidder Hr. Amtmand Hofjærgermester Lensgreve O. D. Schack).

I Privatarkivet findes en Del Dokumenter vedrørende Felt-herre Hans Schack (1609—76) og de følgende Besiddere af Grevskabet. Godsarkivet, som er meget omfattende og værdifuldt, stammer fra det 16.—19. Aarhundrede, og indeholder talrige Bidrag til Oplysning om vestslesvigske Landboforhold.

7. Svenstrup (Hovedsæde i det Svenstrupske Familiegods. Besidder Hr. Kammerherre Baron J. Wedell-Neergaard).

Papirer efterladt af forskellige Medlemmer af Familien Neergaard. Desuden et Godsarkiv, hvorover der foreligger en trykt Registratur (ved F. Heide).

8. Søbysøgaard (Ejer Hr. Godsejer V. Jørgensen).

En Del gamle Adkomstdokumenter og desuden Godsarkivalier fra det 18. og 19. Aarhundrede.

9. Vilhelmsborg (tidligere Hovedsæde i Baroniet Vilhelmsborg. Arkivets Besidder Hr. Baron H. Gyldencrone).

Privatarkivet er meget omfattende og stammer i alt væsentlig fra Stiftamtmand F. J. C. Gyldencrone (1765—1824), der havde megen Berøring med Kongehuset og i Aarene 1807—14 spillede en betydelig Rolle ved Opretholdelsen af Forbindelsen med Norge.

Arkiverne paa Aalholm, Irup, Katholm og Knuthenborg er blevet undersøgt paa Stedet. Arkiverne fra Dragsholm og Vilhelmsborg er sendt til Ordning og Registrering i København, medens Kommissionen har haft Lejlighed til at tage Afskrifter af tidligere udarbejdede Registraturer over Arkiverne paa Schackenberg, Svenstrup og Søbysøgaard.

Endelig har Kommissionen i Løbet af 1924 ført en omfattende Korrespondance og indledet Forhandlinger, som har skaffet eller sandsynligvis vil skaffe den Adgang til en Række andre Arkiver.

Kommissionen har i Aaret 1924 kunnet raade over et Beløb paa ialt 3190 Kr. 99 Øre. Fra 1923 havde den en Kassebeholdning paa 157 Kr. 24 Øre. Renter har udgjort 33 Kr. 75 Øre. Fra Videnskabernes Selskab har den modtaget et Tilskud paa 1000 Kr., fra Carlsbergfondet paa 1000 Kr. og fra den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse paa 1000 Kr.

Udgifterne har udgjort ialt 2745 Kr. 95 Øre. Sekretæren har i Honorar modtaget 800 Kr.; til den daglige Administration er medgaaet 319 Kr. 72 Øre, til Rejser, Undersøgelser, Ordnings- og Registreringsarbejder 1626 Kr. 23 Øre.

AAGE FRIIS.   KR. ERSLEV.   H. O. LANGE.

JOH. STEENSTRUP.

AXEL LINVALD.

II. Carlsbergfondets Direktions Beretning for 1924—25.

I Henhold til det i Statutterne for Carlsbergfondet § XVIII indeholdte Paalæg skal Direktionen for dette Fond herved indsende til det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab Beretning om Virksomheden i Aaret 1923—1924.

I.

Hvad for det første **Carlsberg Laboratoriet** vedrører, skal følgende meddeles:

1. Laboratoriets Personale.

Ekstraordinær Laboratorieforstander under den fysiologiske Afdeling, Cand. pharm. A. KLÖCKER, der har været knyttet til Afdelingen siden 1. Februar 1892, afgik ved Døden 3. Oktober 1923.

Assistent, Cand. pharm. C. FØLKER fratraadte sin Stilling 1. Oktober 1923. Iøvrigt er Personalet uforandret, se de fire foregaaende Aars Beretninger.

Direktør for den kemiske Afdeling, Professor, Dr. phil. S. P. L. SØRENSEN foretog efter Indbydelse fra det amerikanske Gærfirma »The Fleischmann Company« i Aarets

sidste Maaneder en Rejse til Amerika for at deltage i nogle Møder dels af videnskabelig, dels af gæringsteknisk Art og for at holde Foredrag ved en Række amerikanske Universiteter om sine Undersøgelser over Proteinstoffernes kemiske og fysisk-kemiske Forhold.

Direktør for den fysiologiske Afdeling, Dr. phil. JØNS. SCHMIDT foretog fra 11. Maj til 19. August 1924 et Togt med Havundersøgelsesskibet »Dana« ved Island og Færøerne, samt i Oktober en Rejse til Madrid for at repræsentere Landbrugsministeriet ved den internationale Kongres for Geodæsi og Geofysik.

2. Laboratoriets Driftsudgifter

har udgjort 175.433 Kr. 33 Øre, nemlig:

1. Lønninger til Direktører og ekstraordinær Forstander	26.316 Kr. 76 Ø.
2. „ „ Funktionærer	40.927 Kr. 44 Ø.
3. „ „ Betjeningen	21.524 Kr. 08 Ø.
4. Andre Udgifter vedrørende Personalet	3.339 Kr. 59 Ø.
5. Laboratoriets Bygninger, fast Inventar, Haverne	29.872 Kr. 70 Ø.
6. Biblioteket	3.849 Kr. 53 Ø.
7. Løst Inventar og Instrumenter	6.873 Kr. 55 Ø.
8. Forbrug	22.858 Kr. 03 Ø.
9. Udgivelse af »Meddelelserne«	7.901 Kr. 77 Ø.
10. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	11.969 Kr. 88 Ø.

Af »Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet« udkom i Løbet af Regnskabsaaret 1923—24 i den danske Udgave: Bind 15 Nr. 4, 5, 6 og 7 (ialt c. 10 Ark) og i den franske Udgave: Bind 15 Nr. 4, 5 og 6 (ialt c. 8 Ark).

3. Lokaler og Inventarium.

I den sydlige Del af Laboratoriebygningens Tagetage er der blevet indrettet et stort Biblioteksværelse, hvorved der er skaffet Plads til de mange værdifulde Bøger, Laboratoriet i Aarenes Løb er kommet i Besiddelse af.

4. Laboratoriets Virksomhed.

Den kemiske Afdeling (Professor Dr. S. P. L. SØRENSEN).

I det forløbne Aar har Professor SØRENSEN med Bistand af Afdelingens Assisterter bragt en Del af de i tidligere Beretninger omtalte Studier til en foreløbig Afslutning.

Sammen med Hr. K. LINDERSTRØM-LANG har Professor SØRENSEN offentliggjort »Om Bestemmelsen og Størrelsen af π_0 ved elektrometriske Maalinger af Brintionkoncentrationen« (paa dansk og engelsk i Meddelelsernes Bd. 15 Nr. 6), medens »Proteinstudier« VII, »Om Proteinstoffernes Koagulation ved Opvarmning« af MARGRETHE og S. P. L. SØRENSEN foreligger i Korrektur (paa dansk og engelsk i Meddelelsernes Bd. 15 Nr. 9).

Om en Række andre Studier vedrørende Proteinstoffernes kemiske og fysisk-kemiske Forhold har Professor SØRENSEN under en Rejse i Amerika i Efteraaret 1924 givet udførlige foreløbige Meddelelser i en Række Foredrag, der vil blive offentliggjorte som et samlet Hele. Et af disse Foredrag: »Breadmaking — Hydrogen Ion Concentration — Proteins« foreligger trykt (Bakers Weekly Vol. 43 Nr. 13 (1924) og Baking Technology Vol. 3 Nr. 10 (1924)).

Endelig har Professor SØRENSEN i Svenska Bryggareföreningens Månadsblad 39. Årgång Nr. 3 (1924) offentliggjort et ved Dansk Brygmester-Forenings Jubilæum i Januar 1924 holdt Foredrag: »Proteinstofferne i Urt og Øl«.

Hr. H. JESSEN-HANSEN har fortsat sine Undersøgelser over Hvedemel og navnlig studeret Spørgsmaalet om Hvedekornets Indhold af Klor og dette Stofs Fordeling mellem Kornets forskellige Bestanddele. Efter Anmodning af Carlsberg Bryggerierne har Hr. JESSEN-HANSEN med Bistand af Frk. E. ROHDE og senere Fru K. HAUGAARD foretaget en Række Undersøgelser for om muligt at finde Aarsagen til Øllets Overskumning.

Fru M. SØRENSEN har udarbejdet en Metode til Bestemmelse af smaa Mængder af Fosfor i Proteinstoffer og har paabegyndt en Undersøgelse af Saltes Indflydelse paa Koagulationsprocessen.

Hr. C. OLSEN har udført en Række Forsøg over nogle Kulturplanters Trivsel i Jord af forskellig Brintionkoncentration samt i Fortsættelse af sine »Studier over Jordbundens Brintionkoncentration og dens Betydning for Vegetationen« i Enge og Skovjorder udført tilsvarende Undersøgelser over Plantefordelingen paa græsbevoksede Jorder, idet ogsaa andre Faktorer end Brintionkoncentrationen er taget op til Behandling.

Hr. K. LINDERSTRØM-LANG har offentliggjort et Arbejde »Om Proteinstoffernes Ionisation« (paa dansk og engelsk i Meddelelsernes Bd. 15 Nr. 7) samt med Bistand af Hr. Dr. S. KODAMA, Japan, paabegyndt et Arbejde over Kaseinets Oploselighed.

Hr. Direktør R. KOEFOED har som Gæst ved Afdelingen og med Bistand af Hr. G. HAUGAARD fortsat de i tidligere Beretninger omtalte Undersøgelser over det ved Ekspeditionen til det døde Hav indsamlede Materiale.

Hr. Dr. K. KONDO, Japan, har afsluttet sine Undersøgelser over Kaseinets fysisk-kemiske Forhold og med Bistand af Hr. LINDERSTRØM-LANG bearbejdet Resultaterne. Disse

foreligger i Korrektur under Titlen: »Studier over Kasein« (paa dansk og engelsk i Meddelelsernes Bd. 15 Nr. 8).

Ligeledes som Gæster ved Afdelingen har Hr. Professor ERIK OHLSSON, Alnarp, fortsat sine Studier over Maltens Enzymer, Hr. Cand. polyt. H. JØRGENSEN har udført en Undersøgelse over forskellige Gelatinesorters Gelatinerings-evne og Hr. B. JOSEPHSON, Stockholm, har udført en Række Forsøg til Bestemmelse af Taurocholsyrens Dissociationskonstanter.

Endelig har Hr. Reservelæge A. KISSMEYER, Hr. Cand. med. T. GEILL, Frk. Cand. med. V. LESTER, Hr. Cand. polyt. S. RASMUSSEN, alle fra København, samt Hr. Dr. V. T. AALTONEN, Helsingfors, i kortere Tid studeret ved Afdelingen.

Den fysiologiske Afdeling (Dr. phil. JOHS. SCHMIDT).

Arbejderne med Humle er fortsat i samme Omfang som sidste Aar, ligesom ogsaa Dyrkningsforsøgene med Ærter.

Arvelighedsundersøgelserne og de variationsstatistiske Undersøgelser med forskellige Dyr er fortsat i samme Omfang som sidste Aar; i Race-Undersøgelserne er desuden inddraget Slægten *Anguilla*. Forsøg er paabegyndt til Belysning af, hvorvidt Dannelsen af de som Aarring tydede Zoner i Fiskenes Skæl etc. er afhængig af ydre Faktorer.

I Arbejdernes Udførelse har foruden Afdelingens Direktør deltaget den ordinære Assistent Hr. Mag. scient. VILH. EGE, Hr. Cand. mag. A. STRUBBERG, Frk. ESTHER HANSEN og Frk. INGER CHRISTENSEN. Desuden har Hr. Prof., Dr. phil. Ø. WINGE fortsat sine i tidligere Beretninger omtalte Studier over Arvelighedsforholdene hos Fiskearten *Lebistes reticulatus*.

Efter Laboratorieførstander A. KLØCKER's Død er Sam-

lingen af Mikroorganismer gennemgaaet, og et større Antal Kulturer er afgivet til forskellige Laboratorier og Institutioner i Indland og Udland. Med dette Arbejde har Hr. Cand. pharm. ENEVOLDSEN været beskæftiget.

Adskillige udenlandske Videnskabsmænd har besøgt Afdelingen for at gøre sig bekendt med dennes Arbejder og Metoder.

II.

Om **Fondets videnskabelige Understøttelser** (Afdeling B) indkom der i 1923—24 150 Ansøgninger om et samlet Beløb af lidt over 1 Million Kr. Der bevilgedes i alt 699.072 Kr. 99 Ø., herunder ogsaa Dyrtidstillæg til de faste Bevillinger; af de givne Bevillinger bortfaldt dog 17.588 Kr. 80 Ø.

I 1923—24 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 488.462 Kr. 14 Ø., heri indbefattet det statutmæssige Tilskud paa 10.000 Kr. til det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Resten af Beløbet fordeler sig saaledes (Bevillingens Datum er tilføjet i Parentes):

1. Dr. phil. ERIK ABRAHAMSEN til fortsatte Studier over dansk Musik 1.800 Kr. (⁵/₁₂ 23).
2. Fru Dr. phil. ADA ADLER til kritiske Forarbejder til en Udgave af Suidas m. m. 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
3. Samme til Medhjælp ved hendes Forberedelse af Udgaven af Suidas 1.294 Kr. 50 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.500 Kr. (⁷/₁₂ 22 og ⁵/₁₂ 23).
4. Samme til Dækning af Udgifter til Haandskriftfotografier 1.400 Kr. (⁵/₁₂ 23).
5. Samme til en Rejse for at kollationere Haandskrifter af Suidas 2.000 Kr. (⁵/₁₂ 23).

6. Professor, Dr. phil. DINES ANDERSEN til fortsat Udgivelse af Professor Søren Sørensens efterladte Arbejder samt til Honorar for en fast Medhjælper 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($7/12$ 22).
7. Inspektør ved det nationalhistoriske Museum, Mag. art. OTTO ANDRUP til fortsatte Arkivstudier vedrørende dansk Kunsts og Kunstindustris Historie 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($7/12$ 22).
8. Samme, Museumsinspektør, Dr. phil. PETER HERTZ og fhv. Adjunkt FR. WEILBACH til Forarbejder til en ny Udgave af Weilbachs Kunstnerleksikon 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($7/12$ 22).
9. Professor, Dr. phil. H. BAGGESGAARD RASMUSSEN til en Spektrograf med Tilbehør 2.490 Kr. 32 Øre ($5/12$ 23).
10. Museumsdirektør, Dr. phil. FRANCIS BECKETT til Udgivelse af hans Fremstilling af Kunstens Historie i Danmark 2.000 Kr. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 8.000 Kr. ($7/12$ 21 og $7/12$ 22).
11. Højskoleforstander HOLGER BEGTRUP til Udgivelse af en Del af Grundtvigs efterladte Papirer 4.000 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 8.000 Kr. ($7/12$ 22).
12. Professor, Dr. phil. EINAR BILMANN til fortsatte Undersøgelser over Kinhydroners Brintning og beslægtede Problemer vedrørende organiske Forbindelsers Brintning 1.600 Kr. ($5/12$ 23).
13. Mag. scient. KAJ BIRKET-SMITH og Cand. mag. THERKEL MATHIASSEN til Bearbejdelse af det paa den 5te Thule-Ekspedition indsamlede Materiale 3.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 12.000 Kr. ($5/12$ 23).
14. Professor, Dr. phil. CHR. BLINKENBERG til en Rejse til Grækenland i Foraaret 1924 1.500 Kr. ($5/12$ 23).

15. Samme til Studiemateriale vedrørende den mykeniske Kultur 181 Kr. 25 Øre. ($\frac{5}{12}$ 23).
16. Bibliotekar, Cand. mag. SIGFÚS BLÖNDAL til fortsatte Studier over islandsk Sprog og Litteratur 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
17. Professor, Dr. phil. J. E. V. BOAS til fortsat videnskabeligt Arbejde 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
18. Samme til Udgivelse af 2. Part af »The Elephant's Head« 6.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 12.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
19. Ordenshistoriograf, Lektor, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til fortsatte litteratur- og kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
20. Professor, Dr. phil. HARALD BOHR til Undersøgelser over de i den analytiske Talteori forekommende Funktioner og dermed beslægtede Funktioner 1.200 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
21. Professor, Dr. phil. & scient. NIELS BOHR til lønnet Medhjælp og til Apparater ved Undersøgelser over Atomernes Bygning 13.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 18.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
22. Samme som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c fra 1. April 1924 3.000 Kr., samt Dyrtidstillæg 2.400 Kr. ($\frac{30}{3}$ 24).
23. Assistent ved Universitetets plantefysiologiske Laboratorium, Dr. phil. P. BOYSEN JENSEN til Undersøgelser angaaende Størrelsen af Stofproduktionen i Skov ud fra plantefysiologiske Synspunkter 1.750 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
24. Professor, Dr. phil. HANS BRIX til fortsatte videnskabelige Studier 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).

25. Adjunkt, Mag. scient. H. V. BRØNDSTED til fortsatte Studier over Spongier 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
26. Docent, Dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til Dækning af Udgifter ved runologiske Rejser 75 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 2.000 Kr. ($\frac{6}{12}$ 20 og $\frac{7}{12}$ 22).
27. Samme til fortsatte Forarbejder til en færøsk Ordbog 1.200 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
28. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til fortsatte Undersøgelser over Saltopløsninger 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
29. Professor emer., Dr. phil. & theol. FR. BUHL til Udarbejdelse og Udgivelse af Arbejder af historisk og religionshistorisk Indhold, specielt en Fremstilling af Muhammeds Lære 1.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
30. Bibliotekar, Dr. phil. FR. BØRGESEN til Fremstilling af Figurer til en Beskrivelse af Vegetationen paa forskellige Lokalteter paa de canariske Øer 374 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
31. Samme til Udarbejdelse af 1. Del af et Arbejde om Algerne ved de canariske Øer 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
32. Museumsinspektør, Mag. scient. CARL CHRISTENSEN til Udarbejdelse af et Værk om den danske Botaniks Historie 3.000 Kr. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 15.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19 og $\frac{7}{12}$ 22).
33. Samme til Trykning af samme Værk 2.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
34. Cand. mag. J. CLAUSEN til fortsatte cytologisk-genetiske Undersøgelser indenfor Melanium-Sektionen af Slægten Viola 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).

35. Arkitekt MOGENS CLEMMENSEN til Forberedelse af et Værk om Danmarks gamle Træbygningskunst 3.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
36. Professor, Dr. phil. VERNER DAHLERUP som Honorar vedrørende »Ordbog over det danske Sprog« 1.500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22 og $\frac{5}{12}$ 23).
37. DANSK FOLKEMINDESAMLING til Udarbejdelse af en samlet Oversigt over Navn, Kultus og Sagn, der knytter sig til Danmarks hellige Kilder, 400 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
38. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB til Udgivelse af 1) Johannes Ewalds samlede Skrifter, 2) Danske Folkebøger, 3) H. Weigeres Oversættelse af »Reineke Fuchs«, 4) Falsters »Amoenitates« i Oversættelse, 5) Ældste danske Grammatikere, 6) St. St. Blichers Skrifter, 7) Emil Aarestrups efterladte Manuskripter 16.108 Kr. 72 Øre. Trettende Bidrag af samlede Bevillinger paa 217.953 Kr. 20 Øre ($\frac{20}{12}$ 11, $\frac{18}{12}$ 13, $\frac{19}{12}$ 17, $\frac{16}{12}$ 19, $\frac{6}{12}$ 20, $\frac{7}{12}$ 21, $\frac{5}{12}$ 23).
39. Samme til Udgivelse af Danmarks gamle Landskabslove 7.500 Kr. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 58.148 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18, $\frac{16}{12}$ 19, $\frac{7}{12}$ 21).
40. Samme til Udgivelse af den af Verner Dahlerup grundlagte Ordbog over det danske Sprog 40.827 Kr. 40 Øre. Niende Bidrag af samlede Bevillinger paa 324.365 Kr. 16 Øre ($\frac{6}{9}$ 15, $\frac{3}{1}$, $\frac{16}{1}$ og $\frac{16}{12}$ 19, $\frac{6}{12}$ 20, $\frac{8}{8}$ og $\frac{7}{12}$ 22, $\frac{9}{4}$ og $\frac{5}{12}$ 23, $\frac{29}{4}$ 24).
41. Fru EMILIE DEMANT HATT til fortsat Bearbejdelse af etnografisk og folkloristisk Materiale, indsamlet i Lapland 900 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
42. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum,

- Mag. scient. HJ. DITLEVSEN til fortsatte Arbejder over Annelider og Nematoder 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
43. Samme til et Ophold ved den marine-biologiske Station i Plymouth 1.200 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
44. Professor, Dr. phil. A. B. DRACHMANN, Professor, Dr. phil. & litt. & scient. & med. J. L. HEIBERG og fhv. Overbibliotekar, Lektor, Dr. phil. H. O. LANGE til filologisk Hjælp ved fortsat Udgivelse af Søren Kierkegaards Papirer (ved Underarkivar P. A. Heiberg og Professor, Dr. phil. V. Kuhr) 1.600 Kr. ($\frac{21}{12}$ 14).
45. Dr. phil. & scient. J. L. E. DREYER som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 5.000 Kr. ($\frac{11}{5}$ 16) samt Dyrtidstillæg 4.000 Kr.
46. Samme til Udgivelse af Tycho Brahes Originalobservationer af Fiksstjerner og Planeter 9.568 Kr. 90 Øre. Niende Bidrag af samlede Bevillinger paa 64.000 Kr. ($\frac{20}{1}$ 08 og $\frac{5}{12}$ 23).
47. Assistent ved Universitetets fysiologiske Laboratorium, Dr. phil. R. EGE til videnskabeligt Arbejde 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
48. Bibliotekar, Cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER til fortsat Udarbejdelse af et fuldstændigt dansk-norsk Forfatterleksikon for Tiden indtil 1814 1.600 Kr. ($\frac{18}{12}$ 13).
49. Samme til Udgivelse af samme Værk 9.168 Kr. 25 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 80.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
50. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. HANS ELLEKILDE til fortsatte folkloristiske Studier 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
51. Professor, Dr. med. V. ELLERMANN (†) til fortsatte Under-

- søgelser over Leukæmi, specielt Hønsleukæmi 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
52. Bibliotekar, Cand. mag. BALDER ERICHSEN og Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til fortsat Udgivelse af »Dansk historisk Bibliografi« 2.570 Kr. 40 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 7.033 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
53. Kommunelærer P. ESBEN-PETERSEN til fortsat Studium af danske Neuroptera og Hymenoptera 500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
54. Professor, Dr. phil. KNUD FABRICIUS til Afskrivning af Kilder til Danmarks Historie 600 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
55. Samme til to historisk-arkæologiske Studierejser Jylland 200 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
56. Fhv. Inspektør ved den kgl. Kobberstiksamling GUSTAV FALCK til fortsatte Studier over Rembrandts Malerier og Tegninger og Offentliggørelse af disses Resultater 2.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
57. Professor, Dr. med. JOHS. FIBIGER til fortsatte Studier over den ved spiroptera neoplastica experimentelt fremkaldte Kræft 1.000 Kr. Femte og sidste Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.500 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18 og $\frac{7}{12}$ 21).
58. Professor, Dr. phil. AAGE FRIIS til Medhjælp ved Studier vedrørende dansk-tysk Historie 1766—1799 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
59. Samme og Dr. phil. P. MUNCH til Afslutning af Udgivelsen af A. F. Kriegers Dagbøger, Bd. 6—7, samt Navne- og Sagregister 6.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 18.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
60. Lektor, Dr. phil. OLAF GALLØE til et større Arbejde

- over de danske Likeners Biologi 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
61. Lektor KJELD GALSTER til Udgivelse af et Skrift »Ingemann og Atterbom«, en Brevveksling, 800 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
  62. Samme til fortsatte Studier over Ingemann 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
  63. Professor emer., Dr. phil. M. CL. GERTZ til fortsatte Studier af Middelalders-Latin 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{9}{4}$ 24).
  64. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. EMIL GIGAS til Assistance under hans Studier og videnskabelige Forfattervirksomhed 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
  65. Kunsthistoriker ERNST GOLDSCHMIDT til fortsat Udgivelse af hans Værk om Frankrigs Malerkunst (Tillæg til Bevilling $\frac{21}{12}$ 14) 3.000 Kr. ($\frac{9}{4}$ 24).
  66. Underarkivar P. B. GRANDJEAN til Fuldendelse af et Skrift om det danske Rigsvaabens Historie 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
  67. Forfatter THORKILD GRAVLUND til fortsatte folkepsykologiske Undersøgelser i Danmark 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
  68. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Cand. mag. H. GRÜNER NIELSEN til Undersøgelser vedrørende danske Folkeviser og Folkevisemelodier 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
  69. Professor, Dr. phil. & theol. VILH. GRØNBECH til videnskabelig uddannet Medhjælp 2.000 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 21).
  70. Dr. phil. H. J. HANSEN til fortsat zoologisk Virksomhed 2.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
Fhv. Minister H. P. HANSEN til Udgivelse af hans Dagbogs-

optegnelser fra Verdenskrigens Tid 4.000 Kr. (¹¹/₁₂ 23). Bevillingen kom ikke til Udbetaling.

71. Docent, Dr. techn. JULIUS HARTMANN til fortsatte fysiske Undersøgelser 1.200 Kr. (⁵/₁₂ 23).
72. Samme til Dækning af Udgifter ved hans Undersøgelser 1.200 Kr. (⁵/₁₂ 23).
73. Underinspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. GUDMUND HATT til fortsatte etnografiske og geografiske Studier 2.400 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr. (⁷/₁₂ 22).
74. Professor emer., Dr. phil. & litt. & scient. & med. J. L. HEIBERG til videnskabelige Studier 2.000 Kr. (⁴/₁₁ 13).
75. Mag. art. JÓN HELGASON til Studier over islandsk Sproghistorie 500 Kr. (⁵/₁₂ 23).
76. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. KAI L. HENRIKSEN til Fuldendelse og Supplering af Dr. phil. William Sørensens efterladte Arbejde om Laniatores 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (²⁰/₂ 24).
77. Rektor, Dr. phil. KARL HUDE til fortsat videnskabelig Virksomhed 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
78. INTERNATIONALT KATALOG ved en Komité 1.400 Kr. (⁵/₄ 21).
79. DET ISLANDSKE LITTERATURSAMFUND I KØBENHAVN til Udgivelse af Professor Th. Thoroddsens efterladte Skrifter 750 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr. (⁷/₁₂ 21).
80. Gartner J. JENSSEN til Dækning af Udgifter ved Udarbejdelse af »Ordbog for Gartnere og Botanikere« 1.000 Kr. (⁵/₁₂ 23).

81. Professor, Dr. phil. & litt. OTTO JESPERSEN til fortsatte sprogvidenskabelige Studier 1.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
82. Afdelingsgeolog, Dr. phil. KNUD JESSEN til fortsat Bearbejdelse af det af »den topografisk-botaniske Undersøgelse« indsamlede Materiale 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
83. Professor, Dr. med. & phil. & bot. et zool. W. JOHANNSEN til videnskabelige Arbejder 2.000 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 21).
84. Dr. phil. A. C. JOHANSEN til fortsatte biologiske og zoogeografiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
85. Læge J. W. S. JOHNSON til Udgivelse af et italiensk Manuskript omhandlende Pesten i Byen Busto Arsizio (1630) 2.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
86. Professor, Dr. phil. FINNUR JÓNSSON til Udarbejdelse af en ny Udgave af hans oldnorsk-islandske Litteraturhistorie 1.500 Kr. Femte Bidrag af en femaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 19).
87. Samme til Trykning og Udgivelse af HALLGRÍMUR PJETURSSONS Passionsalmer 1.200 Kr. ($\frac{6}{2}$ 24).
88. Professor, Dr. phil. C. JUEL til matematiske Arbejder 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
89. Mag. scient. C. A. JØRGENSEN til Studieophold i Stockholm og London 3.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
90. Underbibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
91. Samme til en Rejse til Bruxelles og Paris 1.200 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).

92. Mag. art. JØRGEN FR. JØRGENSEN til fortsatte filosofiske Studier 600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
93. Museumsinspektør, Cand. mag. HANS KJÆR til Undersøgelse af Spørgsmaalet om det nordeuropæiske Hus i forhistorisk Tid 1.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
94. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende vendsysselske Købstadforhold i Tiden før Aar 1800 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
95. Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over Sproget i danske middelalderlige Haandskrifter 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
96. Cand. mag. JOHS. KNUDSEN til fortsatte kartografiske og nautiske Studier 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
97. Professor, Dr. phil. MARTIN KNUDSEN til fortsatte fysiske Undersøgelser 4.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
98. Mag. scient. LAUGE KOCH til Tilrettelægning af det af Jubilæumsekspeditionen nord om Grønland indsamlede kartografiske og geologiske Materiale 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
99. Professor, Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENINGE og Professor, Dr. phil. & scient. EUG. WARMING (†) til fortsat Udgivelse af »The Botany of Iceland« 2.126 Kr. 60 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
100. KOMMISSIONEN FOR LEDELSEN AF GEOLOGISKE OG GEOGRAFISKE UNDERSØGELSER I GRØNLAND til Dækning af Overskridelse ved Trykningen af Docent W.

- Thalbitzers Værk om Østgrønlandernes (Ammassalikernes) Sprog og Kultur 7.256 Kr. 36 Øre. ($\frac{5}{12}$ 23).
101. KOMMISSIONEN TIL UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE til systematisk Gennemgang og Registrering af danske Privatarkiver og Privatbiblioteker 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
102. Cand. theol. BJØRN KORNERUP til Studier over dansk Kirkehistorie 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
103. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. P. L. KRAMP til Bearbejdelse af de paa Dr. Johs. Schmidts Atlanterhavsekspedition indsamlede Meduser 2.000 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
104. Højskolelærer, Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN til fortsatte Studier af nordiske Sprog og deres Folkemaal 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
105. Professor, Dr. phil. AUGUST KROGH til eksperimental-fysiologiske Undersøgelser 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
106. Lærer J. P. KRYGER til Ekskursioner til Indsamling af Insekter 500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
107. Adjunkt, Mag. art. VILH. LA COUR til fortsatte Studier over Danmarks ældste Bebyggelse 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
108. Botanisk Gartner AXEL LANGE til fortsat Indsamling af danske Plantenavne og Belysning af disses Betydning 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
109. Fhv. Overbibliotekar, Lektor, Dr. phil. H. O. LANGE til ægyptologiske Studier 1.200 Kr. ($\frac{30}{3}$ 24).

110. Cand. phil. HENRIK LARSEN til fortsatte Studier over Christian V's Matrikel 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
111. Rigsarkivar L. LAURSEN til Udgivelse af »Danmark-Norges Traktater 1523—1750«, 6te Bind, 5.736 Kr. 03 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 19.500 Kr. ($\frac{6}{12}$ 20).
112. Professor, Dr. med. J. LINDHARD til fortsatte Undersøgelser angaaende Muskelarbejdets Fysiologi 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
113. Raadstuearkivar AXEL LINVALD til Udarbejdelse af 2. Bind af et Værk om Kronprins Frederik og hans Regering 1797—1807 1.200 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
114. Adjunkt, Dr. phil. VILH. LORENZEN til fortsat Studium af dansk Klosterarkitektur 1.800 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
115. Samme til Udgivelse af 5. Bind af »De danske Klosters Bygningshistorie« (Karmeliterklostrene) 3.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
116. Museumsinspektør, Mag. scient. WILLIAM LUNDBECK til fortsat Studium af danske Diptera 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
117. Underbibliotekar, Mag. scient. C. E. LUPLAU JANSSEN til fortsat Udførelse af astronomiske Arbejder paa Urania-Observatoriet 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
118. MATEMATISK FØRENING til Udgivelse af Foreningens Historie ved fhv. Docent, Dr. phil. C. Crone 1.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
119. Underinspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HUGO MATTHIESSEN til Afslutning og Udgivelse af et Skrift om København i Tiden 1728—1795 800 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
120. Dr. med. AAGE MEISLING til Fotografering af Breve fra Ole Rømer i Paris 150 Kr. 95 Øre ($\frac{7}{12}$ 22).

121. Musiklærer, Cand. phil. JOHAN M. MISKOW til fortsatte Undersøgelser om Sigøjnerfolket 500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
122. Professor, Dr. phil. JOHS. MOLLERUP til Studier over Integralligningernes og Orthogonalsystemernes Teori 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
123. Museumsinspektør, Dr. phil. TH. MORTENSEN til fortsat zoologisk Arbejde 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
124. Kammerherre, fhv. Overførster, Dr. phil. P. E. MÜLLER til Medhjælp ved Udgivelsen af »Bidrag til de jyske Hedesletters Naturhistorie, Karup Hedeslette og beslægtede Dannelser« 500 Kr. ($\frac{22}{10}$ 23).
125. Fhv. Kontorchef, Forfatter NIELS MØLLER til Udarbejdelse af en samlet Verdenslitteraturhistorie 1.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
126. Skuespiller ROBERT NEIENDAM til fortsat teaterhistorisk Virksomhed 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
127. Underbibliotekar, Dr. phil. DITLEF NIELSEN til Deltagelse i Udarbejdelsen af en »Handbuch der süd-semitischen Epigraphik« 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
128. Kommunelærer E. NIELSEN til afsluttende Forberedelse af et Værk om de danske Edderkoppers Biologi 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
129. Docent, Dr. phil. JAKOB NIELSEN til matematiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
130. Underbibliotekar, Dr. phil. LAURITZ NIELSEN til Forarbejder til et Værk om Danmarks Bibliografi og den danske Bogtrykkerkunst 1551—1600 2.000 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).

131. Adjunkt, Dr. phil. NIELS NIELSEN til en Undersøgelsesrejse paa Island i Sommeren 1924 1.500 Kr. ($\frac{9}{4}$ 24).
132. Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til matematiske Undersøgelser 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
133. Samme til Regnehjælp i 1924 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
134. DET KONGELIGE NORDISKE OLDSKRIFTSKAB til Udgivelse af »Landnámabók« ved Professor, Dr. phil. Finnur Jónsson og af et Værk om jyske Lerkargrave fra den romerske Jernalder ved Museumsinspektør C. Neergaard i Anledning af Selskabets 100 Aars Jubilæum i 1925 4.750 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 14.200 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
135. Stabslæge GORDON NORRIE til Udgivelse af 2. og 3. Del af »Kirurgisk Akademis Historie« 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
136. Professor, Dr. phil. WILLIAM NORVIN til fortsatte Studier over den græske Filosofis Historie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
137. NUMISMATISK FORENING til Trykning af et Skrift af Kontorchef i Landbrugsministeriet, Dr. polit. J. Wilcke »Mønthistorien under Christian IV og Frederik III 1624—1670« 2.945 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
138. Underarkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til fortsatte kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
139. Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND til Studier over Differensregning 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
140. Samme til videnskabelig Medhjælp 1.250 Kr. Første Bidrag af Bevilling paa 2.500 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).

141. Underinspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. POUL NØRLUND til Illustrationer til et Værk om de romanske Alterprydelser i Danmark fra 12. og 13. Aarh. 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
142. Samme til en Rejse til Skaane og Stockholm 400 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
143. Professor O. OLUFSEN til Bearbejdelse af det af den danske Ekspedition til Sahara 1922—23 indsamlede Materiale 6.500 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
144. Pastor EDW. ORTVED til Studier over Cistercienserordenens Historie i Danmark 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
145. Underbibliotekar, Dr. phil. SVEND AAGE PALLIS til fortsatte Studier over babylonisk-assyriske samt forasiatiske Kulturer 600 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
146. Kontorchef, Cand. polit. HENRIK PEDERSEN til Trykning og Udgivelse af et Værk om Landboforholdene i Danmark 1660—1730 4.180 Kr. 36 Øre. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 15.750 Kr. ($\frac{3}{1}$ 06, $\frac{6}{6}$ 21 og $\frac{9}{9}$ 22).
147. Overlærer i Helsingør LAURITS PEDERSEN til Forarbejder til en Helsingørs Historie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
148. Professor ved den polytekniske Lærestanstalt P. O. PEDERSEN til Apparater og Assistance ved fortsatte Studier over elektriske Udladninger 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
149. Museumsinspektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Studier af græsk Kunst 1.800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
150. Samme til Clichéer til Værket »Den delfiske Gud og hans Helligdom« 505 Kr. 92 Øre. ($\frac{28}{5}$ 24).

151. Pens. Ingeniørkaptajn K. S. PRYTZ til Anskaffelse og første Opstilling af to selvregistrerende Regnmaalere og fire selvregistrerende Vandstandsmaalere m. m. i Store Vildmose 827 Kr. 51 Øre. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 4.500 Kr. (⁶/₁ 23).
152. Dr. phil. SVEND RANULF til Studieophold i Paris 2.500 Kr. (⁵/₁₂ 23).
153. Højskolelærer R. RASMUSSEN til Undersøgelse af Vegetationen paa Færøernes Fuglebjærge 1.000 Kr. (⁵/₁₂ 23).
154. Professor emer. C. RAUNKLÆR til fortsat videnskabelig Virksomhed 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
155. Dr. phil. ERNST V. D. RECKE til Forberedelse af Udgivelsen af en fuldstændig Tekstrecension af Danmarks gamle Folkeviser, ledsaget af tekstkritiske Noter, 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
156. Fhv. Skuespiller, Cand. phil. ELITH REUMERT til Udarbejdelse af et Skrift om H. C. Andersen og det Melchiorske Hus 1.500 Kr. (⁵/₁₂ 23).
157. RHODOSEKSPEDITIONEN til Bearbejdelse af dens Materiale 15.908 Kr. 05 Øre.
158. Kaptajnløjtnant i Flaaden EIGIL RIIS-CARSTENSEN til Anskaffelse af Instrumenter og Kemikalier til hydrografiske Undersøgelser paa den kgl. grønlandske Handels Skib »Godthaab«s Togt til Østgrønland i Sommeren 1924 3.700 Kr. (⁷/₅ 24).
159. Reservekirurg, Dr. med. KNUD SAND til Studier over Kønskirtlernes Endocrinologi, herunder ogsaa til Studierejser i Udlandet 1.000 Kr. (⁵/₁₂ 23).
160. Professor, Dr. phil. KR. SANDFELD til Udarbejdelse af en udførlig og alsidig Fremstilling af det moderne

- franske Sprogs Syntaks 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
161. Direktør for Carlsberglaboratoriet, Dr. phil. JOHNS. SCHMIDT til Udgivelse af 7.—9. Hefte af »Report on the Danish Oceanographical Expeditions to the Mediterranean and Adjacent Seas 1908—10« 15.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 44.000 Kr. ($\frac{6}{12}$ 20, $\frac{7}{12}$ 21 og $\frac{5}{12}$ 23).
162. Assistent ved den pharmaceutiske Lærestanstalt SVEN AAGE SCHOU til Afslutning af afd. Professor A. Christensens Fluorundersøgelser 300 Kr. ($\frac{7}{5}$ 24).
163. Cand. phil. JOHNS. SCHRØDER til hans Virksomhed for at fremskaffe Optegnelser om danske Stednavne 2.000 Kr. ($\frac{9}{4}$ 24).
164. Cand. phil. SIGURD SCHULTZ til Udarbejdelse af et Værk om Maleren C. A. Jensen 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{5}{12}$ 23).
165. SCORESBY-SUND KOMITÉEN AF 1924 til videnskabelige Undersøgelser under Koloniserings ekspeditionen og den derpaa følgende Overvintring 20.000 Kr. ($\frac{8}{7}$ 24).
166. SELSKABET TIL UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE til Forberedelse af Udgivelsen af en Fortsættelse for Tiden 1451—1513 af »Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis« ved Dr. phil. William Christensen 2.500 Kr. Andet Bidrag af en ny Bevilling paa 7.500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 22).
167. Arkitekt C. M. SMIDT til en Studierejse til Frankrig og Italien 1.500 Kr. ($\frac{12}{3}$ 24).
168. Laboratorieførstander ved Finsens medicinske Lysinstitut, Dr. med. CARL SONNE til to Kvartsprismer til Lysinstitutets Laboratorium 3.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
169. SORANSK SAMFUND til Udgivelse af 1. Bind 2. Halv-

- del af et Værk om de soranske Stiftelsers Historie 5.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
170. Lektor ved Universitetet, Mag. scient. C. M. STEENBERG til fortsat Studium af Landsneglenes Anatomi 1.000 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
171. Samme til en Zeiss Mikromanipulator 985 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
172. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Cand. mag. K. STEPHENSEN til fortsat Bearbejdelse af Krebsdyrmaterialet fra Dr. Johs. Schmidts Togter 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 22).
173. Professor, Dr. phil. E. STRÖMGREN til Fortsættelse og Fuldførelse af et Arbejde over »problème restreint« 2.000 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($\frac{24}{8}$ 23).
174. Assistent ved Kommissionen for Havundersøgelser, Mag. scient. Å. VEDEL TÅNING til Studieophold ved Musée Océanographique i Monaco 1.800 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
175. Docent, Cand. mag. WILLIAM THALBITZER til en Studierejse til Grønland 300 Kr. ($\frac{9}{4}$ 24).
176. Samme til en engelsk Oversættelse af hans Værk om Østgrønlandernes (Ammassalikernes) Sprog og Kultur samt til Illustrationer 203 Kr. 75 Øre. Syvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.620 Kr. ($\frac{20}{5}$ 15, $\frac{24}{5}$ 19, $\frac{10}{6}$ og $\frac{6}{12}$ 20, $\frac{7}{12}$ 21 og $\frac{2}{1}$ 23).
177. Frøken Cand. mag. MARGRETHE THIELE til Udarbejdelse af en fransk-dansk Ordbog 1.600 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
178. Professor, Dr. med. OLUF THOMSEN til fortsatte videnskabelige Undersøgelser, specielt over Dyrkning i Reagensglas af Væv fra varmblodede Dyr 1.500 Kr. ($\frac{5}{12}$ 23).
179. Professor emer., Dr. phil. VILH. THOMSEN som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 6.000 Kr. ($\frac{30}{6}$ 13) samt Dyrtdstillæg 4.800 Kr.

180. Samme, Professor emer., Dr. phil. & theol. FR. BUHL og Professor, Dr. phil. DINES ANDERSEN til Konservering og Katalogisering af gammel-iranske Haandskrifter i Universitetsbiblioteket 434 Kr. 20 Øre. Tiende Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr. (²⁰/₁₂ 11).
181. Bibliotekar, Dr. phil. POUL TUXEN til fortsatte indologiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
182. UDVALGET FOR FOLKEMAAL til fortsat Virksomhed 4.000 Kr. (⁵/₁₂ 23).
183. UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND til Udgivelse af 4. Bind af Axel Orlriks Udgave af de danske Rid-derviser (ved Cand. mag. H. Grüner Nielsen) 4.062 Kr. 73 Øre. Femtende Bidrag af samlede Bevillinger til Værket paa 33.050 Kr. (²⁴/₁₀ 94 og ¹⁶/₁₂ 19).
184. Lektor, Dr. phil. HENRIK USSING til Indsamling af gamle Folks Fortællinger om gammelt Bondeliv i Danmark 1.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling (⁵/₁₂ 23).
185. Journalist, Forfatter SØREN VASEGAARD til fortsatte Studier over St. St. Blichers Liv og Digtning 800 Kr. (⁵/₁₂ 23).
186. Docent, Mag. art. VILH. WANSCHER til fortsat Studium af Kunstens Historie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
187. Professor, Dr. phil. & scient. EUG. WARMING (†) til Medhjælp ved et videnskabeligt Arbejde om Planternes Livsformer 535 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr. (⁷/₁₂ 22).
188. Samme til Illustrationer til samme Værk 245 Kr. 94 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr. (⁵/₁₂ 23).

189. Dr. phil. SOPHUS WEBER til fortsatte fysiske Undersøgelser 1.200 Kr. (⁵/₁₂ 23).
190. Professor, Dr. phil. C. WESENBERG-LUND til Ferskvandsundersøgelser 2.700 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
191. Samme til fortsatte zoologiske Arbejder 2.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
192. Samme til to Præparationsmikroskoper 600 Kr. (⁵/₁₂ 23).
193. Kredslæge, Dr. med. J. WIBERG til Udgivelse af et Skrift om Thomas Sydenham 1.500 Kr. (⁵/₁₂ 23).
194. Underbibliotekar, Dr. phil. KURT WULFF til sprogvidenskabelige Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).
195. Samme til et Studieophold i malajisk Sprogomraade paa Halvøen Malaka 1.000 Kr. (²²/₁₀ 23).
196. Lektor, Mag. art. V. ØSTERBERG til fortsatte Undersøgelser over engelsk dramatisk Litteratur fra omkring 1600 med særligt Henblik paa Forholdet mellem Shakespeare og Kyd 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁷/₁₂ 22).

Desuden er der af Fondets Midler (udenfor Afdeling B) tilstaaet en dansk Videnskabsmand en Hjælp til et Sanatorieophold.

For længere Tid siden har Professor Wesenberg-Lund ved Hjælp af en Understøttelse af Fondet lejet et Grundstykke af Hillerødsholms Jorder og her anlagt Akvarier til Brug ved hans ferskvandsbiologiske Undersøgelser; da Jorderne nu skulde udstykkes, har Fondet købt dette Grundstykke.

III.

I Overensstemmelse med hvad der er fastsat ved Statutterne for Carlsbergfondet § XXII, lader Direktionen fremdeles medfølge den Beretning, den har modtaget fra Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg, og som er Genpart af den Beretning, det paahviler denne Bestyrelse aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Fremgang.

Allerunderdanigst Indberetning

fra

Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

I Aaret 1. Oktober 1923 til 30. September 1924 har det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

1. Kong Hans af Danmark. Afstøbning af Bislagstøtten fra det gamle Københavns Slot, nu i Nationalmuseet.
2. Dronning Elisabeth, født Erkehertuginde af Østrig, Kong Christiern II.s Gemalinde. Afstøbning af Bislagstøtten fra det gamle Københavns Slot, nu i Nationalmuseet.
3. Prinsesse Anna af Danmark, Kong Frederik II.s Datter, ægtede James VI (I) af Skotland og England. Barnebillede. Knæstykke.
4. Samme. Maleri paa Træ.
5. Kong Christian den Fjerde. Hel Figur, malet 1604.
6. Samme. Afstøbning af Fr. Dieussarts Buste paa Rosenborg.
7. Kong Frederik den Tredie. Miniature i Emaille, signeret: P. Prieur 1668.

8. Samme. Miniature, malet paa et Spillekort.
9. Hertug Frederik den Tredie af Slesvig-Holsten-Gottorp. Hel Figur, malet 1639.
10. Foregaaendes Gemalinde, Hertuginde Marie Elisabeth, født Kurprinsesse af Sachsen. Hel Figur, malet 1639.
11. Prins Jørgen af Danmark, Kong Frederik III.s Søn, Dronning Anna af Englands Gemal. Malet paa Kobber, signeret: T. Gelton.
12. Kong Christian den Femte. Rytterbillede i mindre Format, malet af Abraham Wuchters.
13. Hertug Christian Albrecht af Slesvig-Holsten-Gottorp. Miniature i Emaille, signeret: Paul Prieur 1667.
14. Kong Frederik den Fjerde. Knæstykke af Hyacinthe Rigaud. Bagpaa Dronning Anna Sophies Navn og Segl.
15. Kong Christian den Sjette. Knæstykke, malet af Johan Salomon du Wahl.
16. Samme. Miniature, anbragt i en emailleret Guldring.
17. Dronning Sophie Magdalene, født Prinsesse af Brandenburg-Baireuth, Kong Christian VI.s Gemalinde. Miniaturebillede.
18. Kong Adolf Frederik af Sverige. Miniature, malet paa et Spillekort.
19. Kong Frederik den Anden, den Store, af Preussen. Miniaturebillede.
20. Dronning Juliane Marie, født Prinsesse af Brunsvig-Wolfenbüttel, Kong Frederik V.s Gemalinde. Miniaturebillede.
21. Samme. Miniature paa Elfenben.
22. Samme. Miniaturesilhouette paa Perlemoder.
23. Kong Christian den Syvende. Profilbillede i Pastel, skænket Adjudanten de Ramsault i Dunkerque 9de August 1769.

24. Arveprins Frederik af Danmark, Kong Frederik V.s Søn. Miniaturesilhouette paa Perlemoder.
25. Kong Frederik den Sjette som Kronprins. Hel Figur, signeret: C. A. Lorentzen 1784.
26. Kong Frederik den Syvende. Hel Figur i Akvarel, signeret: Ed. Young 1853.
27. Prinsesse Marie, Prins Valdemars Gemalinde, f. Prinsesse af Orléans. Skitse i Knæstykke af Alb. Edelfeldt.
28. Falk Gøye Henriksen, Hofmester paa Sorø. Knæstykke.
29. Foregaaendes Hustru, Karen Bille Marquardsdatter. Knæstykke.
30. Christian Skeel, »den Rige«, Stiftsbefalingsmand, Assessor i Statscollegiet. Olieminiature paa Blodjaspis, formentlig af Abraham Wuchters.
31. Jørgen Rosenkrantz Pallesen. Olieminiature paa Sølv.
32. Henrik Ruse, Baron af Rysenstein, Kastellets Bygmester, Generallieutenant. Marmorbuste af Bartholomeus Eggers.
33. Jørgen Skeel, Kammerjunker. Miniaturebillede.
34. Grevinde Auguste Scheel, f. Baronesse Winterfeldt. Firkantet Miniature paa Elfenben.
35. Peter Wessel Tordenskiold, Viceadmiral. Malet af Balthasar Denner 1719. Erhvervet med Bistand af Aktieselskabet »H. E. Gosch og Co.s Tændstikfabriker« og dettes Bestyrelse, af Ny Carlsbergfondet samt af flere private Bidragydere.
36. Greve Jørgen Scheel, Geheimekonferensraad, Overstaldmester. Miniature som Barn.
37. Samme. Fransk Miniature paa Elfenben.
38. Samme. Miniaturesilhouette paa Perlemoder.
39. Grevinde Lucie Scheel, f. von Thienen. Firkantet Minia-

- ture paa Elfenben efter Balthasar Denners Maleri, formentlig af Christoffer Foltmar.
40. Grevinde Charlotte Louise Scheel, f. von Plessen. Miniature paa Elfenben.
  41. Wulf von Blome, Geheimeraad, Landraad i Holsten. Maleri i halv Figur.
  42. Comtesse Berte Scheel, Overhofmester Johan Ludvig Brockenhuus's Hustru. Silhouette paa Guldgrund.
  43. Comtesse Lucie Charlotte Scheel, Overhofmesterinde, Geheimeraad Chr. Sehestedt Juuls Hustru. Silhouette paa Guldgrund.
  44. Peter Anker, Generalmajor, Guvernør i Trankebar. Halv Figur, malet af C. A. Lorentzen, formentlig Kopi efter en engelsk Original.
  45. Greve Adam Ferdinand Gottlob Moltke, Viceadmiral. Miniature paa Elfenben, udført af Cornelius Høyer.
  46. Peter Christian Abildgaard, Veterinær. Halv Figur, malet af C. F. v. Breda 1800.
  47. Balthazar Frederik von Mühlenfels, Generalguvernør i Vestindien. Pastel, formentlig af Jens Juel.
  48. Peter Severin de Fønss, Amtmand, Landsdommer, med Hustru Nicoline Anne Marie, f. Ring, og to Børn. Hel-Figurs-Silhouetter paa Voks.
  49. Bertel Thorvaldsen, Billedhugger. Malet Profilportræt.
  50. Louise Christine Rasmussen, Lensgrevinde Danner. Hel Figur i Akvarel, signeret: Ed. Young 1853.
  51. Axel Olrik, Professor, Folkemindeforsker. Malet af Malthe Engelsted 1918.
  52. Julius Paulsen, Professor, Maler. Forgyldt Broncebuste af Johannes Kragh.
  53. Visby Bymur, set fra Valdemarskorset. Malet af Alfred Larsen.

54. Belejringen af Akershus 1567. Afstøbning af Relieffet paa Kong Frederik II.s Sarkofag i Roskilde.
55. Kasernen i Helsingørsgade i Hillerød. Farvelagt Tegning af H. G. F. Holm 1858.

B. Ved Bytte:

56. Wilhelm Nicolai Marstrand, Professor, Maler. Udkast til Selyportræt.
57. Frederiksberg Slot, set fra Haven c. 1800. Pastel af Elias Meyer.

C. Som Depositum:

Fra Ny Carlsberg Glyptotek:

58. Kong Christian den Niende. Rytterbillede, signeret: Otto Bache 1896.
59. Dronning Alexandra af Storbritannien, født Prinsesse af Danmark, Kong Christian IX.s Datter, med sin Gemal Kong Edward den Syvende, og Prins Albert Victor. Hele Figurer, malet af L. Tuxen.
60. Kejserinde Maria Feodorovna af Rusland, født Prinsesse Dagmar af Danmark, Kong Christian IX.s Datter, med Gemal Kejser Alexander den Tredje og Storfyrst Michael. Hele Figurer, malet af L. Tuxen.

D. Som Gave:

Fra Lensbaron Holger Gyldenkrone:

61. Gabriel Marselis, Kongens Faktor i Amsterdam. Knæstykke, signeret: P. Nason 1669.

Fra Kammerherre, Hofjægermester, Lensgreve Mogens Chr. Krag-Juel-Vind-Frijs's Bo i Følge hans Testamente:

62. Holger Rosenkrantz Jørgensen, »den Lærde«, Rigens Raad. Miniaturemaleri i Olie paa Blodjaspis, formentlig af Karel van Mander.

63. Christian Friis til Kragerup, Kongens Kansler. Lille Knæstykke paa Kobber.
64. Gunde Rosenkrantz Holgersen, Rigens Raad. Miniaturemaleri i Olie paa Blodjaspis, formentlig af Karel van Mander.
65. Greve Mogens Frijs til Frijsenborg, Rentemester, Stiftamtmand, Medlem af Statscollegiet. Delvis glaceret Brændtlerbuste fra 1667.
66. Greve Enevold Brandt, Grand Maître de Garderobe. Halv Figur, samtidigt Maleri.
67. Jens (Immanuel) Baggesen, Digter. Ovalt Maleri, signeret: C. A. Lorentzen.

Fra Geheimekonferensraad, Kammerherre, Lensbaron K. T. T. O. Reedtz-Thott ved Kammerherre, Lensbaron O. Reedtz-Thott's Imødekommenhed:

68. Kong Christiern den Første og Gemalinde, Dronning Dorothea, født Prinsesse af Brandenburg. Halve Figurer.
69. Kong Christian den Tredie som Lig. Samtidigt Olie-maleri.
70. Anders Bording, Digter. Malet af Karel van Mander 1645.
71. Peder Charisius, Diplomat. Samtidigt Maleri.
72. Jeremias Hercules, Stempelskærer. Maleri, signeret: H. Detmar fec.

Fra Grosserer Carlson og Hustrus Bo i Følge deres Testamente:

73. Kong Frederik den Femte med sin første Gemalinde, Dronning Louise, født Prinsesse af Storbritannien; malede paa en knækket Flade, saa kun et af Billederne ad Gangen kan ses.
74. Kong Christian den Ottende. Malet af Emil Bærentzen.

75. Hertuginde Sofia Amalia af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, født Comtesse Ahlefeldt. Samtidigt Maleri.
76. Bertel Thorvaldsen, Billedhugger. Knæstykke, signeret: Jacob Munch 1815.

Desuden modtog Museet fra nævnte Bo en Del Møbler og Genstande fra 18de Aarhundrede, deriblandt en Figur til en Bordopsats af Herrebøfajance og to Jardinierer af gammelt dansk Porcelain.

Fra Kammerherre, Hofjægermester, Lensgreve C. E. Reventlow.

77. Kai Lykke. Samtidigt Maleri.
78. Storkansler, Greve Conrad Reventlow. Halv Figur, malet af Nicolai Wichmann.
79. Grevinde Louise Stolberg, født Comtesse Reventlow. Malet af Jens Juel.

Fra Kammerherre, Hofjægermester, Greve A. L. Brockenhuis-Schack:

80. Baron Jens Juel, Statsmand, Geheimeraad. Sandstensbuste.

Fra Proprietær Lauritz Zacharias Jacobsens og Hustrus født Wibergs Legat, gennem det kgl. Akademi for de skønne Kunster:

81. Hans Peter Hanssen, fhv. Minister for de sønderjydske Landsdele. Malet af N. V. Dorph.

Fra Direktør Stephan Nyelands Bo:

Den ham i sin Tid af sønderjydske Piger skænkede Sølvkande.

Fra to Komiteer ved Direktør Vagn Jacobsen:

- a. Den Adresse, som i sin Tid blev overrakt Premierlieutenant J. P. A. Anker tillige med Æressablen, og
- b. den Adresse, hvorved Dybbøl Nationalpark skænkedes Staten.

Museet har endvidere i det forløbne Aar erhvervet flere Miniaturebilleder af ubekendte Personer, ligesom ovennævnte Nr. 7, 8, 13, 16—22, 24, 30, 31, 33, 34, 36—40, 42, 43, 45, hørende til Hofjægermester, Greve Chr. Bille Scheel og Hustrus Løsørefideikommis, som i Henhold til kgl. Resolution af 2. Februar 1924 overgik til Museet. Ved denne Lejlighed erhvervedes ogsaa »den væbnede Arms« Orden fra 1617, en lille Guldske fra 16de Aarhundrede, indgraveret med Billernes Vaaben og med Jørgen Skeels og Jytte Brocks Navnebogstaver, »det Krummedigeske Guldstykke«, en dreven Sølvdaase fra 17de Aarhundrede og nogle Smaating.

Af andre Genstande er erhvervet et Par store Mahognispejle med Konsoller, formentlig udførte efter G. F. Hetschs Tegning og stammende fra Søbysøgaard; desuden en moderne Afformning af den store Gruppe i Meissner Porcelain, som udførtes i Anledning af Freden mellem Danmark og Rusland efter Peter den III.s Død, og nogle Genstande fra det Colbjørnsenske Hjem, endvidere et Gulddiadem med Halvædelstene, som i sin Tid af Islands og Færøernes Befolkning skal være skænket Dronning Caroline Amalie, og endelig forskellige dekorerede Stole fra Tiden omkring Aar 1800.

Af Malerierne er de ovenfor omtalte Numre 3, 11, 12, 14, 15, 28—29, 32, 46, 61—72 og 77—79 erhvervede under Lens afløsningen ved de respektive Lensnævns Mellemkomst.

I Aarets Løb er Museets Samling af grafiske Blade med Portrætfremstillinger forøget. Gennem hele Aaret har man foretaget en reviderende Undersøgelse af denne Afdeling og af de herhenhørende Kartoteksedler. Af grafiske Portrætfremstillinger af kongelige Personer til og med Frederik

den Syvende forefandtes 26 Mapper med 1410 Blade; i den ikke kongelige Række blev Bladene fra A til Herbst gennemgaaet, ialt 55 Mapper med 2558 Stik.

Museets Samling af Fotografier efter kunstnerisk udførte Portrætter er i Aarets Løb forøget; ogsaa denne Gruppe er kritisk gennemgaaet og optalt. For de kongelige Portrætters Vedkommende gav det til og med Kong Christian den Niende 807 Fotografier af tilsammen 156 Personer; i den ikke kongelige Række fra A til Haxthausen 1029 Fotografier af ialt 739 forskellige Personer tilhørende 348 Familier.

Gobelinvæveriet til Riddersalen er planmæssigt fortsat.

Museet har i Aarets Løb været besøgt af 86.844 Personer.

København, den 3. December 1924.

F. BROCKENHUUS-SCHACK. M. MACKEPRANG. KR. ERSLEV.

O. ANDRUP.

IV.

Oversigt over Indtægt, Udgift og Status
for Afdelingerne A, B og C.

Indtægt.

Afdeling A (Laboratoriet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	145.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1922—23	5.621	- 69 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1923—24	38.505	- 69 -
Afgift af Telefonstativ	30	- » -
Salg af »Meddelelser« i 1923—24	393	- 94 -
Samlet Indtægt...	189.551 Kr.	32 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1923	11.680	- 25 -
Ialt...	201.231 Kr.	57 Ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	460.000 Kr.	» Ø.
Ekstraordinært Tilskud (jvfr. forrige Beretning, VI) ..	150.000	- » -
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1922—23	9.267	- 89 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1923—24	36.000	- » -
Samlet Indtægt....	655.267 Kr.	89 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1923	74.633	- 59 -
Ialt...	729.901 Kr.	48 Ø.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	145.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1922—23	2.562	- 15 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1923—24	19.299	- 37 -
Rente af egen Kassebeholdning	981	- 42 -
Indtægter af Billelsalg og Forevisning	54.187	- 05 -
Forskellige Indtægter	10.529	- 03 -
Samlet Indtægt...	232.559 Kr.	02 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1923	23.775	- 78 -
Ialt...	256.334 Kr.	80 Ø.
Overført fra Afdelingens Sparepenge	31.500	- » -
Ialt...	287.834 Kr.	80 Ø.

Udgift.

Afdeling A.

Laboratoriets Driftsudgifter (foran S. 113).....	175.433	Kr. 33	Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1924 udgør..	25.798	- 24	-
	201.231	Kr. 57	Ø.

Afdeling B.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder ¹	478.462	Kr. 14	Ø.
Tilskud til Videnskabernes Selskab.....	10.000	- »	-
Samlet Udgift...	488.462	Kr. 14	Ø.
Førøgelse af Afdelingens Sparepenge.....	150.000	- »	-
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1924 udgør..	91.439	- 34	-
	729.901	Kr. 48	Ø.

Afdeling C.

Administration.....	29.701	Kr. 27	Ø.
Museets Drift.....	56.040	- 99	-
Samlingens Førøgelse og Vedligeholdelse.....	96.738	- 87	-
Gobelinvævningen.....	52.675	- 58	-
Litterær Virksomhed.....	3.770	- 14	-
Forskellige Udgifter.....	18.662	- 15	-
Samlet Udgift...	257.589	Kr. 00	Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1924 udgør..	30.245	- 80	-
	287.834	Kr. 80	Ø.

Status.

Afdeling A ejede

¹/₁₀ 1923: 891.680 Kr. 25 Ø. ¹/₁₀ 1924: 905.798 Kr. 24 Ø.

Afdeling B ejede

¹/₁₀ 1923: 874.633 Kr. 59 Ø. ¹/₁₀ 1924: 1.041.439 Kr. 34 Ø.

Afdeling C ejede

¹/₁₀ 1923: 455.275 Kr. 78 Ø. ¹/₁₀ 1924: 430.245 Kr. 82 Ø.

¹ Af de givne Bevillinger henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalt Kr. 754.315,84. Størstedelen af dette Beløb var dog heller ikke forfaldet til Udbetaling endnu.

V.

Ny Carlsbergfondet.

Medlem af Fondets Direktion, Overretssagfører LAURITZ ZEUTHEN er afgaaet ved Døden 4. Novbr. 1923, efter i 8 Aar at have haft Sæde i Direktionen. I hans Sted er 8. Novbr. s. A. Museumsdirektør, Dr. phil. FRANCIS BECKETT indvalgt som Medlem af Direktionen for de følgende 10 Aar.

For Ny Carlsbergfondets Midler er der i Regnskabsaaet 1923—24 erhvervet de efternævnte Kunstværker samt til andre, nedenangivne fundatsmæssige Formaal anvendt de vedføjede Beløb.

A. Kunstindkøb.

Ægyptisk Kunst:

1. Hoved forestillende Kong Amenhotep IV. XVIII Dyn., c. 1375 f. Kr. Sandsten. Fra Tell-el-Amarna.
2. Fragment af en Krybbe med tilhørende Tøjrepæl. XVIII Dyn., c. 1350 f. Kr. Kalksten. Fra Tell-el-Amarna.
3. Vase med blaa Ornamenten. XVIII Dyn., c. 1350 f. Kr. Brændt Ler. Fra Tell-el-Amarna.
4. Lille Hankevase. XVIII Dyn., c. 1350 f. Kr. Brændt Ler. Fra Tell-el-Amarna.
5. Staaende Nofr-Tum, Statuette. C. 600 f. Kr. Bronze. Købt i London.
6. Siddende Khonsustatuette. C. 600 f. Kr. Bronze. Købt i London.
7. Vase i Form af Gudinden Ta-urt. XVIII Dyn., c. 1400 f. Kr. Aragonit.
8. Skaal med Laag i Form af en sovende Gaas. XVIII Dyn., c. 1500 f. Kr. Aragonit. Fundet 1902 ved El-Arabah. Købt i London.

9. Statueoverdel, c. 600 f. Kr. Grøn Basalt. Købt i London.

Græsk Kunst:

10. Sortfiguret attisk Amfora fra c. 650 f. Kr.
 11—21. 11 rødfigurede attiske Vaser fra sidste Hålvdel af 6. og første Halvdel af 5. Aarh. f. Kr.
 22—23. To sortfigurede attiske Kyathoi (Bægre), c. 500 f. Kr.
 24—28. 5 rødfigurede attiske Vaser. 5. Aarh. f. Kr.
 29. Sortfiguret attisk Kande. 6. Aarh. f. Kr.

Etruskisk Kunst:

30. Torso af en beklædt Mandsfigur. 6. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
 31. Alter med etruskisk Indskrift. 5. Aarh. f. Kr. Travertin.
 32. Offerskaal, baaren af en Kvindefigur. C. 500 f. Kr. Bronze.
 33. Diskoskaster. Statuette. 5. Aarh. f. Kr. Bronze.
 34—35. To Kandelabre med figurlig Udsmykning. 5. Aarh. f. Kr. Bronze.
 36. Bronzehjelm med Attacher i Bronze og Sølv. C. 500 f. Kr.
 37—38. 2 Antefikser med Kvindehoveder. 5. Aarh. f. Kr. Terrakotta.
 39. Ithyfallisk Panstatuette. 5. Aarh. f. Kr. Bronze.
 40. Sirene. Statuette. 5. Aarh. f. Kr. Bronze.
 41. Fragmenteret Bronceciste, paa Laaget Broncestatuette af en Akrobat. 5. Aarh. f. Kr.
 42—43. 2 Kandelabre med Griffødder. 5. Aarh. f. Kr.
 44—54. En Samling Bronzeekar og et Offerspid. 5. Aarh. f. Kr.
 55. Terrakottarelief: Kvinde mellem to nøgne Mænd. 6. Aarh. f. Kr.

56—57. To Bucchero-nero-Skaale. 6. Aarh. f. Kr. Ler.

58. Broncespejl med indridsede Figurer. 5. Aarh. f. Kr.

Romersk Kunst:

59. Hoved af en kortskægget, ældre Mand. C. 240 e. Kr. Marmor.

Kunst fra senere Perioder:

60. Fransk Renæssancestatuette af Evangelisten Johannes.

61. Bidrag (8.000 Kr.) til Erhvervelse til Statens Museum for Kunst af et Dameportræt af Th. de Keyser.

62. Bidrag (10.000 Kr.) til Erhvervelse til Frederiksborgmuseet af Denners Portræt af Tordenskjold.

63. En Sølvkande fra 1706 til Dansk Folkemuseum.

64. Statue af J. A. Jerichau, udført af Billedhugger Johannes Bjerg, 1. Bidrag.

65. Bronceafstøbning af et Forarbejde til Caïns Løvegruppe.

66. Stephan Sinding: Gruppen »Angelus«. Gips.

67. Bronceafstøbning af en Buste af Wiedewelt.

Med Hensyn til de i Beretningen for 1922—23 opførte, fra Ordrupgaardsamlingens franske Afdeling i Foraaret 1923 erhvervede Kunstværker bemærkes, at Købesummen for disse først er kommen til Udbetaling med Halvdelen af Beløbet i afvigte Regnskabsaar, medens den anden Halvdel kommer til Udgift paa Regnskabsaaret 1924—25. Det samme gælder det ligeledes i Foraaret 1923 erhvervede Maleri af Corot: *Le manoir de Baune-la-Rolande*.

De ovennævnte Arbejder af ægyptisk, græsk, etruskisk og romersk Kunst er skænket til Glyptoteket, hvilket ligeledes gælder de under Nr. 65—67 opførte Arbejder af moderne Kunst. Den under Nr. 60 opførte franske Renæssancestatuette er deponeret i Statens Museum for Kunst.

B. Andre fundatsmæssige Formaal.

Ny Carlsberg Glyptoteks Drift 66.000 Kr.

Opførelse af en Tilbygning til Glyptoteket til Biblioteks- og Administrationslokaler m. m. 73.000 Kr.

Dantesøjls Rejsning. Restbidrag 10.000 Kr.

Det kgl. danske Haveselskab 5.000 Kr.

Kunstforeningen i København 6.000 Kr.

Grundtvigskirkens Opførelse 10.000 Kr.

Christianshavns Voldkomité 2.500 Kr.

Bidrag til Rejsning af en Mindesten over Maleren J. Th. Lundbye 2.000 Kr.

Bidrag til et Festskrift til Museumsdir. Dr. Karl Madsen 2.000 Kr.

Bidrag til Dr. Vilh. Lorenzens Værk om Roskilde Domkirke 2.000 Kr.

Kunstmuseumsforeningen: Aarsbidrag 500 Kr.

Foreningen »Hovedstadens Forskønnelse«: Aarsbidrag 100 Kr.

Dansk Kunstflidsforening: Aarsbidrag 100 Kr.

Bladet »Havekunst«: 1. Bidrag af en treaarig Understøttelse 500 Kr.

Dansk Byplanlaboratorium 2.000 Kr.

Tilskud til en Udstilling af Bogbind 1.000 Kr.

» » Kunstakademiets Opmaalingsudstilling 400 Kr.

» » Herregaarden Ulstrups Bevarelse som nationalt Mindesmærke 15.000 Kr.

Udgifter i Anledning af et Besøg af unge Arkæologer fra Heidelberg 3.000 Kr.

Bidrag til Kunstindustrimuseet til Opførelse af dets nye Bygning, 1. Del af et fireaarigt samlet Tilskud paa 400.000 Kr., 100.000 Kr.

En Række Gipsafstøbninger til Kunstakademiet 345 Kr.

En Række Gipsafstøbninger til den danske Skole i Flensborg 665 Kr.

Til Indkøb af Bøger og Fotografier, Indbinding m. m. c. 8.500 Kr.

Til Studie- og Indkøbsrejser 13.000 Kr.

Honorarer for Katalogarbejder og Foredrag i Glyptoteket m. m. 4.000 Kr.

Receptioner i Glyptoteket 1.000 Kr.

Porto og Inventar i Anledning af Nyerhvervelser 2.800 Kr.

Ifølge Regnskabsoversigten for Ny Carlsbergfondet for 1923—24 andrager dets Indtægt, Udgift og Status følgende Beløb:

Indtægt:

1. Disponibel Andel i Carlsberg Bryggeriernes Over-		728.901 Kr. 12 Ø.
2. Rentekonto:		
a. Renter af Grundfondet:		
Renter af Obligationsbehold-		
ning.....	46.404 Kr. 50 Ø.	
Renter af »Tilbageholdt til		
Drift og Nyanlæg«.....	134.911 - 46 -	
b. Renter af Aktiver udenfor		
Grundfondet:		
Renter af Obligationer	230 - » -	
Renter af »Tilbageholdt til		
Drift og Nyanlæg«.....	142.698 - 54 -	
Renter fra Carlsbergfondet.	13.553 - 07 -	
Renter fra A/S »Valby Villa-		
kvarters Værn«.....	4.021 - 75 -	
Renter paa Konto Kurant		
og Kontrabog ..	4.977 - 32 -	
	346.796 - 64 -	
3. Forskellige og tilfældige Indtægter.....	17.752 - 41 -	
	1.093.450 Kr. 17 Ø.	
Kassebeholdning den 1. Oktober 1923	138.081 - 88 -	
	1.231.532 Kr. 05 Ø.	
Samlet Udgift	985.072 - 87 -	
Kassebeholdning den 30. September 1924.....	246.459 Kr. 18 Ø.	

Udgift.

1. Tilskud til Ny Carlsberg Glyptoteks Drift.....	66.000	Kr.	»	Ø.
2. Nybygning og Hovedstandsættelser i Glyptoteket..	73.467	-	87	-
3. Kunstindkøb	499.996	-	86	-
4. Andre fundatsmæssige Formaal	220.247	-	36	-
5. Rentekonto:				
a. Renter af Gæld til D'Hrr. Helge og Vagn Jacobsen...	7.433	Kr.	65	Ø.
b. Refusion til Bryggerierne for udlagte Legatrenter.....	9.200	-	»	-
			16.633	- 65 -
6. Administration:				
a. Lønninger	16.830	Kr.	»	Ø.
b. Leje af Lokale for Direktionen	2.500	-	»	-
c. Kontorhold og lign. Udgifter	6.355	-	41	-
			25.685	- 41 -
7. Forskellige og tilfældige Udgifter	10.475	-	37	-
8. Overført til Kapitalkonto	72.566	-	35	-
			985.072	Kr. 87 Ø.

Ny Carlsbergfondets Status den 30. Septbr. 1924.

Aktiver:

Krav paa Bryggerierne for: Tilbageholdt til Drift og Nyanlæg:				
Grundfondet	2.011.935	Kr.	97	Ø.
Udenfor Grundfondet	2.128.064	-	03	-
			4.140.000	Kr. » Ø.
Kreditforeningsobligationer:				
Grundfondet	1.018.100	Kr.	»	Ø.
Udenfor Grundfondet	5.000	-	»	-
Aktier i »Selskabet til Oprettelse af Boliger for Arbejdsklassen«.....	900	-	»	-
Panteobligation i Aktieselskabet »Valby Villakvarters Værn«.....	74.390	-	»	-
Grundfondets Bankbog.....	547	-	73	-
Kassebeholdning 30. Septbr. 1924	246.459	-	18	-
			5.485.396	Kr. 91 Ø.

Passiver:

Gæld til D'Hrr. Helge og Vagn Jacobsen	113.274	Kr.	80	Ø.
--	---------	-----	----	----

Under 21. December 1923 er af Direktionen for Ny Carlsbergfondet oprettet en, af Carlsbergfondets Direktion tiltraadt »Fornyset Fundats for Ny Carlsbergfondet«. Ved de her foretagne Ændringer i den hidtil gældende Fundats af 20. Januar 1902 tilsigtes det navnlig i Lighed med, hvad der i det 9. Marts 1916 vedtagne »Tillæg til Fundats for Carlsbergfondet« blev gennemført for Carlsbergfondets Vedkommende, jfr. Beretningen for 1915—16, at sikre det ved Gavebrev af 18. Juni 1907 fra Brygger Carl Jacobsen oprettede Grundfond for Ny Carlsbergfondet en i Forhold til Fondets Indtægt staaende aarlig Forøgelse, samtidig med at der normeres et Reservefond. De herfor fastsatte Bestemmelser har følgende Ordlyd:

»Til Forøgelse af det ved Gavebrev af 18. Juni 1907 fra Brygger Carl Jacobsen til Fondet oprettede Grundfond og til Dannelse af et Reservefond, skal der af Fondets Midler ske aarlige Henlæggelser, saaledes at der for Regnskabsaaret 1923—24 overdrages til Grundfondet 1.000.000 Kroner af det til Bryggeriernes Drift og Nyanlæg tilbageholdte, Ny Carlsbergfondet udenfor Grundfondet tilhørende Beløb, og for samme Regnskabsaar til Dannelse af Reservefondet henlægges et Beløb paa 100.000 Kroner af Fondets disponible Midler. Fremtidige Henlæggelser til Grundfondet skal ske i et saadant Omfang, at der ikke i noget Aar henlægges mindre end et Beløb, som sammen med Henlæggelserne siden 1. Oktober 1923 udgør mindst en Trediedel af de paagældende Regnskabsaars samlede Overskud. Henlæggelserne til de enkelte Fonde sker med tre Fjerdedele til Grundfondet og en Fjerdedel til Reservefondet; naar dette sidste Fond har naaet et Beløb af 500.000 Kroner, ophører Henlæggelsen for dets Vedkommende.

Til Grundfondet kan Henlæggelsen ogsaa efter Regnskabsaaret 1923—24 ske ved Overdragelse af Beløb tilbageholdt til Bryggeriernes Drift og Nyanlæg, men det skal dog tilstræbes, at Grundfondet i Tidens Løb kan komme til at bestaa alene af kursnoterede Obligationer. Henlæggelse til Reservefondet skal ogsaa efter Regnskabsaaret 1923—24 ske af Ny Carlsbergfondets disponible Midler og anbringes i let realisable Effekter. Grund-

fondets Midler er urørlige, derimod kan, naar der derom er Enighed i Ny Carlsbergfondets Direktion, af Reservefondets Midler bestrides ekstraordinære Udgifter under Fondet, som vil tynde for meget paa det enkelte Aar. Hvad der benyttes af Reservefondet, skal snaarest muligt erstattes det af Fondets Overskud.

Ved Beregningen af de her omhandlede Henlæggelser fra-
drages i Overskuddet Fondets Administrationsudgifter, Afdrag og Renter af skyldig Gæld samt Fondets Tilskud til Dækning af Ny Carlsberg Glyptoteks Driftsudgifter.«

Angaaende Direktionens Sammensætning er der i Overensstemmelse med, hvad der er gældende for Carlsbergfondets Afdelinger A (Carlsberg Laboratorium) og C (Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg Slot) optaget en Bestemmelse om, at Direktionen ved enstemmigt Valg og med Samtykke af Carlsbergfondets Direktion kan ansætte en eller to Tilforordnede til at bistaa Direktionen ved Behandlingen af særlige Hverv.

Med Hensyn til den aarlige Beretning om Fondets Virksomhed samt angaaende dets Kasse- og Regnskabsvæsen er i den nye Fundats' Afsnit 5 E givet delvis nye Bestemmelser angaaende Beretningens Indhold og Kasse- og Regnskabsvæsenets Besørgelse.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 29. Januar 1925.

HELGE JACOBSEN.

A. P. WEIS.

FRANCIS BECKETT.

VI.

Om Carlsbergfondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1923—24 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 1.907.450 Kr. 79 Ø.; deraf udgør Renter 946.525 Kr. 84 Ø. Til Administration, Fondets Bygning og Æresboligen paa Gamle Carlsberg er medgaaet 181.489 Kr. 11 Ø.; Beløbet er usædvanlig stort, hvad der ligger i, at der i Aarets Løb er anvendt c. 60.000 Kr.

til en Fornyelse og Forbedring af Varmeanlægget i Fondets Bygning, Fondets Overskud udgør derefter 1.725.961 Kr. 68 Ø. Heraf er stillet til Raadighed for Afdelingerne et Beløb af 820.000 Kr.; til Formueforøgelse er saaledes 905.961 Kr. 68 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer imidlertid viser en beregnet Nedgang af 245.000 Kr., bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af 660.961 Kr. 68 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ til Grundfondet og $\frac{1}{3}$ til Reservefondet.

Af det ovennævnte Tilskud til Afdelingerne er hvad der ligger mellem 300.000 og 530.000 Kr. efter Direktionens enstemmige Beslutning (jvfr. Statuternes § XII) fordelt med $\frac{1}{5}$ til Afd. A, $\frac{3}{5}$ til Afd. B og $\frac{1}{5}$ til Afd. C.

Balance den 30. September 1924.

		Aktiver:		
Carlsberg Bryggerierne:				
Gamle Carlsberg	5.665.708	Kr.	09	Ø.
Ny Carlsberg	4.337.647	-	09	-
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg med Fradrag af Afskrivning	16.924.242	-	31	-
Ejendommen Matr. Nr. 1440 Udenbys Vester Kvarter	185.107	-	72	-
Bryggeriet Alliance	235.000	-	»	-
Søndermarkshuset	37.337	-	05	-
Grunde ved Jerichausgade	219.162	-	18	-
Beholdninger	7.519.417	-	83	-
Kassebeholdning	3.410.614	-	37	-
Udestaaende Fordringer m. m.	3.953.198	-	60	-
				42.487.435 Kr. 24 Ø.
Obligationer:				
a. Børseffekter	17.444.800	Kr.	»	Ø.
b. Prioritetsobligationer	688.076	-	41	-
				18.132.876 Kr. 41 Ø.
				At overføre . . . 60.620.311 Kr. 65 Ø.

	Overført . . .	60.620.311	Kr. 65 Ø.
Ejendomskonto		1.682.930	- 49 -
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Drifts- overskud		6.090.000	- » -
Andet Tilgodehavende		1.240.606	- 36 -
Carlsberg Bryggeriernes Pensionsfonds Effekter . . .		1.382.496	- 22 -
Kassebeholdning		2.131.055	- 01 -
		<u>Kr. 73.147.399</u>	<u>Kr. 73 Ø.</u>

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Pensionskasserne	1.042.605	Kr. 09 Ø.	
Gældsbrevs-konto	22.765	- 79 -	
Prioritetskonto	291.934	- 95 -	
Tilbageholdt til Driftska- pital og Nyanlæg af Ny Carlsberg	5.890.000	- » -	
Tilbageholdt til Driftska- pital og Nyanlæg af Gamle Carlsberg	6.090.000	- » -	
Anden Gæld	6.755.652	- 88 -	
Ny Carlsbergs Legater	205.000	- » -	
	<u>20.297.958</u>	<u>Kr. 71 Ø.</u>	
Bryggeriernes Reserve- og Fornylesesfond	8.850.051	- 10 -	
Bryggeriernes Pensionsfond	2.984.787	- » -	

Afdelingerne:

a. Laboratoriebygningen	530.000	Kr. » Ø.	
b. Afdelingernes Krav paa Fondet	2.377.483	- 40 -	
c. Tilgodehavende for Aaret	841.295	- 98 -	
	<u>3.748.779</u>	<u>- 38 -</u>	
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret	906.366	- 21 -	
4 ¹ / ₂ % Laan af 1902	700.000	- » -	
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensions- kasserne for Tiden før 1901	151.442	- 42 -	
Fondets og Laboratoriets Pensionskasser	47.102	- 54 -	
Afdelingernes Pensionsfond	537.265	- 67 -	
Det Jacobsenske Familielegat	227.432	- 18 -	
Videnskabernes Selskabs Tilgodehavende	63.572	- 65 -	
Kursdifference Konto	2.500.000	- » -	
Kapitalkonto	32.132.641	- 87 -	
	<u>Kr. 73.147.399</u>	<u>Kr. 73 Ø.</u>	

Til Kapitalkonto svarer:

Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg.....	5.696.231	Kr. 14 Ø.
Fondets Indestaaende i Gamle Carlsberg.....	6.952.692	- 14 -
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	6.290.000	- » -
Fondets Bygning paa Dantes Plads.....	850.000	- » -
Grundfondet	8.513.545	- 73 -
Reservefondet	4.256.772	- 86 -

VII.

Prof. VALD. HENRIQUES blev 9. Maj 1924 genvalgt til Medlem af Direktionen for Tiden indtil 1934.

Prof. EUG. WARMING, der var Medlem af Fondets Direktion 1889—1921, afgik ved Døden 2. April 1924.

Direktionen for Carlsbergfondet 25. Februar 1925.

A. B. DRACHMANN. KR. ERSLEV. VALD. HENRIQUES.
JOH. HJELMSLEV. C. H. OSTENFELD.

IV.

Udvalget til Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Bibliotheker.

Beretning 1. Maj 1924—30. April 1925.

For første Gang siden Kontorets Grundlæggelse er Antallet af afsendte Bøger gaaet tilbage. Fra Maj 1924 til Maj 1925 er der ialt udsendt 140 forskellige Bøger og Hefter i 1320 Eksemplarer.

Denne Nedgang i Forsendelsernes Omfang danner Indledning til en forestaaende gradvis Afvikling af Kontorets Virksomhed, idet den forudsete Stabilisering af Valutakurserne nu formentlig dels er indtraadt dels kan ventes at indtræde i Løbet af nogen Tid.

Selskabets Boggaver er tænkt »som en udstrakt Haand til de valutasvage Lande«, »et Udtryk for den internationale Videnskabs Solidaritet« og samtidig skulde de »hindre, at dansk videnskabelig Litteratur blev ubemærket i disse Lande«. En Række Udtalelser fra Biblioteker og Private viser, at de i høj Grad har virket som tilsigtet; men skal den Sympati og det Kendskab, som disse Gaver har vedligeholdt eller skabt for dansk videnskabelig Litteratur, sætte varig Frugt, maa hele Byrden ved de store aarlige Anskaffelser ikke paa en Gang lægges over paa Biblioteker, der endnu ikke raader over de samme Indkøbssummer som før Krigen, men dog staar overfor vanskeligere Opgaver end den Gang, idet de baade maa følge med i den ny Litteratur og søge at udfylde en Del af de store Huller

i deres Erhvervelser, der har været en Følge af deres Vilkaar under Krigen.

Forhandlinger om en fortsat gradvis Afvikling af vor Virksomhed er allerede indledet med flere af de interesserede Biblioteker.

Blandt Udtalelser om Selskabets Virksomhed paa dette Omraade er der Grund til at nævne en Artikel i Uusi Suomi (8. Jan. 1925), hvori Bibliotekar Dr. Lauri Tudeer under Overskriften: Från Danmark; betydande boggåvor till Helsingfors Universitets bibliotek, bl. a. udtalte:

»Situationen skulle blivit särdeles svår, om icke från förmögnare länders sida hjälp erhöles i olika former, stundom officiellt, stundom från enskilt håll. Främst bland de skandinaviska länderna tog i Danmark en offentlig organisation sig av saken, då Danske Videnskabernes Selskabs utskott för internationellt samarbete hösten 1920 föreslog att sända nyare dansk vetenskaplig litteratur till huvudbiblioteken i valutasvaga länder. . . Med tacksamhet konstatera vi, att Helsingfors Universitetsbibliotek, vårt lands egentliga nationalbibliotek, ända från början, räknats till de 4 bibliotek, till vilka i främsta rummet och i största utsträckning litteratur skulle sändas. Det första till Universitetet anlända meddelandet om boggåvorna var daterat d. 29. Jan. 1921. Detta meddelande följdes snart av en stor låda, med nyaste vetenskaplig och annan värdefull litteratur, och därefter har Biblioteket fortsättningsvis mottagit större och mindre försändelser.

Och icke därmed nog, att Danmark sålunda direkt kommit oss till hjälp. Det förefaller dessutom ganska sannolikt, att det indirekt genom sitt föredöme varit oss till hjälp, ty därefter har Universitetsbiblioteket både genom Universitetsbiblioteket i Oslo och Kungl. Biblioteket i Stockholm

erhållit mycket värdefulla norska och svenska bokgåvor som dels anskaffats för medel, skänkta av privatpersoner, dels erhållits av författare och förläggare som gåva.

Den storslagna känslan av vetenskapens solidaritet, som fick Danske Videnskabernes Selskab att taga sitt vackra initiativ, har lett till goda praktiska resultat, för vilka vi ha skäl att vara tacksamma. Men i bredd med de omedelbara praktiska resultaten bör kanske ännu större betydelse tillmätas den omständigheten, att den för sin del kraftigt medverkar till det återställande av känslan av den internationella vetenskapens enhet och dess stärkande, som onekligen småningom gör sig gällande.

Af et Brev fra en Bibliotekar ved et af Tysklands største Biblioteker skal flg. anføres:

»Vort Bibliotek fremlægger i et eget Værelse hver Uges Nyerhvervelser til Eftersyn for Universitetets og Akademiets Medlemmer og andre alvorlige Benytttere af Biblioteket. Indenfor det muliges Rammer har vi ogsaa tidligere købt dansk Litteratur, men Værkerne indkom spredte og table sig i Strømmen af tysk og anden udenlandsk Litteratur og dannede intet selvstændigt Billede. Ved det danske Videnskabernes Selskabs samlede Sendinger kom der stadig en sluttet Række af danske Værker paa vort Nyhedsbord, en Række, som allerede ved det ydre Udstyrs Smag og Skønhed drog Opmærksomheden til sig. Det har haft til Følge, at mer end en af vore herværende Lærde har sagt mig, at han nu havde faaet en helt ny Forestilling om Arten og Omfanget af Danmarks videnskabelige og bogmæssige Produktion. Det tør da siges, at Selskabets Virksomhed saaledes har gjort danske Videnskabsmænds Arbejder bekendte og derved bragt Deres Land øget Ære og Anseelse hos os«.

Vi kan ikke slutte uden at forny vor Tak til de mange,

som har muliggjort, at denne Virksomhed antog det betydningsfulde Omfang den har faaet. Først gælder Takken Rask-Ørsted Fondet og Carlsbergfondet, og dernæst de mange publicerende Selskaber og private Forfattere, der har overladt os Værker gratis, og endelig gælder den ikke mindst Forlæggerne, som stadig har givet os 40 til 60⁰/₀ Rabat ved Køb af Bøger.

Regnskab 1. Januar—31. December 1924.

Indtægter.

Kassebeholdning overført fra 1923	379, 28 Kr.
Rask-Ørsted Fondets Bidrag	9.000, 00 -
»Bellibria«	500, 00 -
Renter m. m.	177, 12 -
	<u>10.056, 40 Kr.</u>

Udgifter.

Bogindkøb	5.958, 13 Kr.
Lønning	2.400, 00 -
Transport og Emballage	738, 29 -
Kontorudgifter	739, 52 -
Balance, overført til 1925	220, 46 -
	<u>10.056, 40 Kr.</u>

Regnskabet er revideret af Selskabets Revisorer.

H. O. LANGE.
(Formand.)

VILH. SLOMANN.

Nationalkomiteen for Geodæsi og Geofysik.

Komiteen afholdt konstituerende Møde den 14. April 1924 og valgte derved Professor N. E. Nørlund til Formand og Professor Martin Knudsen til Sekretær. Endvidere vedtoges følgende Regler vedrørende Komiteens Organisation:

1. Valg af nye Medlemmer i Komiteen foretages af Videnskabernes Selskab efter Komiteens Indstilling,
2. Komiteen vælger selv sin Formand og Sekretær. Valget gælder for et Tidsrum af tre Aar; Genvalg er tilladt.
3. Komiteen afgiver Beretning til Videnskabernes Selskab saa ofte, der er Anledning dertil. I saadanne Aar, hvor der har været afholdt et internationalt Møde, ved hvilket Komiteen har været repræsenteret, skal der altid afgives Beretning til Selskabet,
4. Komiteen vælger, for saa vidt den finder Anledning dertil, særlige Sektionskomiteer for de enkelte Sektioner, hvori den internationale geodætiske og geofysiske Union er delt. Formanden for en Sektionskomité vælges første Gang af nærværende Komité for et Tidsrum af tre Aar. Senere Formandsvalg, Sekretærvalg samt Valg af nye Medlemmer sker efter Indstilling fra den paagældende Sektionskomité. Det paahviler Sektionskomiteerne at affatte de Indberetninger over videnskabelige Arbejder, som fordres af de respektive internationale Sektioner samt at drage Omsorg for Fordelingen af de Tryksager, som man modtager fra de paagældende Sektioner.

De hidtil valgte Sektionskomiteer har faaet følgende S sammensætning:

Geodæsi.

Professor N. E. Nørlund (Formand),
Kommandør H. Ravn, Direktør for Søkortarkivet,
Generalmajor E. Castonier, Sekretær ved det kgl. geografiske
Selskab,
Oberstløjtnant N. M. Petersen (Sekretær),
Oberstløjtnant P. F. Jensen.

Seismologi.

Professor N. E. Nørlund (Formand),
Professor O. B. Bøggild,
Direktør D. la Cour,
Afdelingsmeteorolog J. Egedal.

Jordmagnetisme og atmosfærisk Elektricitet.

Direktør D. la Cour (Formand),
Statsmeteorolog V. H. Ryd,
Afdelingsmeteorolog J. Egedal.

Meteorologi.

Direktør D. la Cour (Formand),
Statsmeteorolog H. Hansen,
Statsmeteorolog V. H. Ryd,
Statsmeteorolog J. N. Nielsen.

Fysisk Oceanografi.

Professor Martin Knudsen (Formand),
Direktør Dr. Johs. Schmidt,
Professor C. H. Ostfeldt,
Direktør D. la Cour,
Statsmeteorolog J. N. Nielsen,
Dr. phil. J. P. Jacobsen,
Statsmeteorolog Speerschneider.

Chefen for Generalstabens topografiske Afdeling, Oberst N. P. Johansen, valgtes til Medlem af Nationalkomiteen for Geodæsi og Geofysik den 17. April 1925.

Den geodætiske Sektionskomité's Sekretær, Oberstløjtnant N. M. Petersen, afgik ved Døden den 14. Maj 1925.

Den internationale geodætiske og geofysiske Union afholdt Møde i Madrid fra den 22. September til den 8. Oktober 1924. Danmark var ved dette Møde repræsenteret af Direktør, Dr. phil. & scient. J. Schmidt, Direktør D. la Cour, Kommandør C. F. Drechsel og Professor N. E. Nørlund, hvor dog Kommandør Drechsel var Repræsentant for det internationale Raad for Havundersøgelser. I Mødet deltog Repræsentanter for 32 Stater. Den spanske Organisationskomité viste Kongressens Deltagere den største Gæstfrihed. Kongressen var delt i syv Sektioner, som hver for sig afholdt et stort Antal Møder; der afholdtes desuden to Plenarmøder.

Idet der henvises til den udførlige Beretning om Møderne, som udgives af Unionens Sekretariat, skal der blandt Sager, som særlig vedrører Danmark, blot nævnes følgende:

Professor Nørlund forelagde en Beretning om den danske Gradmaalings Virksomhed, som er blevet aftrykt i den geodætiske Sektions Publikationer.

Efter en indgaaende Drøftelse i en af den geodætiske Sektion valgt Kommission vedtoges det at træffe Forberedelser til Udførelsen af en omfattende Række Længdebestemmelser mellem et Antal Stationer, fordelt i et over hele Jordens Overflade udstrakt Net. Danmarks Andel i dette Arbejde vil blive en Bestemmelse af Længdedifferenserne mellem København, Færøerne, Island og Grønland.

Gradmaalings Referensstation i København blev udset til en af de 8 Hovedstationer i det internationale Net af Pendulmaalinger.

Den internationale Union stillede et Beløb paa 500 £ til Direktør D. la Cours Raadighed for Udgivelse af synoptiske Kort over den nordlige Del af Atlanterhavet og de tilstødende Kontinenter. Denne Bevilling maa betragtes som en Anerkendelse af det Arbejde, som Meteorologisk Instituts første Bestyrer, Kaptajn Hoffmeyer, begyndte, og som Institutet senere, delvis støttet af Deutsche Seewarte, har udført ved Udgivelsen af Kort af den omhandlede Art.

Den magnetiske Sektion vedtog følgende Resolution: "In view of the geographical position of Greenland and of the importance which continuous magnetic and electric data obtained in this region would have for the general subject of the Earth's magnetism and electricity, the Section considers it highly desirable that a permanent observatory for such purpose be established at the most suitable site on the west coast of Greenland".

Det i denne Resolution udtrykte Ønske er nu ved at blive realiseret, idet Folketingets Finansudvalg har bevilget Midler til Oprettelsen af et magnetisk Observatorium ved Godhavn, der samtidigt af Meteorologisk Institut vil blive omdannet til en meteorologisk Station af I. Orden.

Den oceanografiske Sektion diskuterede det først af Professor Otto Pettersson og Kommandør C. F. Drechsel fremsatte Forslag om en stor international Dybhavsekspedition til alle Oceaner og vedtog følgende Resolution om Ønskeligheden af Dannelsen af en international Komité til Forberedelse af Ekspeditionen: »La section d'Océanographie de l'Union géodésique et géophysique internationale émet le vœu qu'il soit créé un comité en vue de préparer une recherche des Océans par une ou plusieurs expéditions internationales. Ce comité comprendrait les membres des Bureaux des différents conseils internationaux pour la

recherche de la mer — en Europe comme en Amérique — avec le concours des spécialistes intéressés à cette question. Le Bureau du Conseil International pour l'Exploration de la Mer prendrait l'initiative de la constitution de ce comité en accord avec l'Union géodésique et géophysique.«

Den oceanografiske Sektion valgte Dr. Johs. Schmidt til Leder (Rapporteur) for den Kommission, som beskæftiger sig med Havundersøgelser i den nordøstlige Del af Atlanterhavet.

Paa Foranstaltning af den oceanografiske Sektions Præsident blev der paa Madrids Central-Universitet arrangeret en Fremvisning af den danske Dana-Ekspeditions Film, hvori denne Ekspeditions Arbejdsmetoder er fremstillet.

I Skrivelse af 27. Oktober 1924 har Udenrigsministeriet, foranlediget ved en Henvendelse fra det herværende franske Gesandtskab, anmodet Nationalkomiteen for Geodæsi og Geofysik om at viderekommunicere til den internationale vulkanologiske Sektions Centralbureau i Neapel visse Oplysninger vedrørende undersøiske vulkanske Fænomener og Kabelbrud, og Ministeriet har samtidig anmodet en Række forskellige Institutioner, hvoriblandt Det Meteorologiske Institut, Gradmaalingen, Fællesrepræsentationen for dansk Skibsfart, Det Store Nordiske Telegrafelskab og Det Forenede Dampskibsselskab, om at stille de paagældende Oplysninger til Komiteens Raadighed.

I Skrivelse af 2. Marts 1925 har Undervisningsministeriet anmodet om en Udtalelse fra Nationalkomiteen for Geodæsi og Geofysik vedrørende et af den finske Regering fremsat Forslag om Overenskomst angaaende Oprettelse af en

baltisk geodætisk Kommission for Fællesudførelse af geodætiske og geodætisk-astronomiske Arbejder i Egnene omkring Østersøen. Efter at have indhentet en Udtalelse fra den geodætiske Sektionskomité har nærværende Komité anbefalet, at den danske Regering yder sin Medvirkning ved Oprettelsen af den paagældende baltiske Kommission.

I Skrivelse af 23. April 1925 har Udenrigsministeriet anmodet om en Udtalelse fra Nationalkomiteen for Geodæsi og Geofysik i Anledning af, at det herværende franske Gesandtskab i en Verbalnote har anmodet om Udenrigsministeriets Bistand til, til Brug for den internationale seismologiske Sektions Centralbureau i Strasbourg, at faa de seismologiske Oplysninger tilstillet, som maatte blive indsamlet her i Landet og i Island. Efter at have indhentet en Udtalelse fra den seismologiske Sektionskomité har nærværende Komité anbefalet, at der for Danmarks Vedkommende afgives et imødekommende Svar paa det franske Gesandtskabs Henvendelse, saafremt Regeringen bifalder, at der oprettes en seismisk Station ved København for Midler, som er bevilgede af Carlsbergfondets Direktion.

København, den 31. Maj 1925.

P. K. V.

N. E. NØRLUND.

Loftsmaleri til Mødesalen.

(Jfr. S. 38.)

Carlsbergfondets Direktion.

22. April 1925.

Til

Det kongelige danske Videnskabernes Selskab.

Efter at Selskabet ved Skrivelse af 28. April f. A. havde modtaget Fondets Tilbud om at søge tilvejebragt det i Mødesalen manglende Loftsmaleri, henvendte Direktionen sig til d'Hrr. Museumsdirektører Karl Madsen og Francis Beckett, Malerne Professor Joakim Skovgaard og Professor Aksel Jørgensen, samt Arkitekt Martin Borch, der fører Tilsyn med Bygningen, og bad dem hjælpe Direktionen ved Gennemførelsen af Planen. De tilraadede, at man skulde afholde en bundet Skitsekonkurrence mellem 8 Kunstnere, og da man forud vidste, at Willumsen var hindret i at paatage sig Arbejdet, nævnte de Malerne N. V. Dorph, Niels Hansen, Kræsten Iversen, Larsen-Stevns, Arne Lofthus, Professor Ejnar Nielsen, William Scharff og Niels Skovgaard; den sidste viste sig dog at være optaget af andet Arbejde, og i hans Sted medtoges Giersing. Niels Hansen blev ved Sygdom hindret i at opfylde Tilsagnet; fra de andre indkom de Skitser, der nu er fremstillede i Selskabets Lokaler, og Kunstnerne har modtaget det dem lovede Honorar.

Ved Bedømmelsen af disse Skitser har den nedsatte Komité delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Francis Beckett, Aksel Jørgensen, Karl Madsen og Joakim Skovgaard) udtaler følgende:

»Efter vort Skøn har Udfaldet af Skitsekonkurrencen til Loftsbilledet i Videnskabernes Selskabs Mødesal for saa vidt overtruffet vor Forventning, som flere af de konkurrerende Kunstnere i de indsendte Skitser har vist umiskendelige Evner til at løse den vanskelige Opgave paa tilfredsstillende Vis. Vi skal tillade os at fremføre nogle Bemærkninger om Skitserne i den Rækkefølge, i hvilken de tilfældigt er opstillede.

1. Harald Giersing har indsendt to Skitser, der efter vort Skøn ikke giver nogen tilfredsstillende Løsning af den stillede Opgave.

2. N. V. Dorph har i to Skitser henlagt Scenen til det gamle Athen, da Aandslivet her stod i sin højeste Blomstring. Saa vel i Farve som i Komposition er den mindre Skitse langt den bedste. I den største, omhyggeligt udarbejdede er de gode Egenskaber væsentlig forringede. Men mod begge Arbejder maa der indvendes, at de herskende lodrette Linjer ikke gør Kompositionen egnet til at overføres til en vandret Flade.

3. Om Larsen-Stevns' to, vel let behandlede Udkast, der indeholder gode Enkeltheder, maa det siges, at Kunstneren ikke er naaet til Klarhed over Kompositionen i dens Helhed.

4. Ejnar Niensens to Skitser har en ædel og simpel Komposition og en fint afstemt Farveholdning. Udførelsen i stor Maalestok vilde maaske blive et vel tungt og dystert virkende Billede, der næppe passede fuldkomment med Salens Karakter.

5. William Scharffs ogsaa i høj Grad anerkendelsesværdige Skitse har et festligere Præg, dens lyse, klare Toner er ikke uden Skønhed, og de indsendte Studier viser den Grundighed, med hvilken han arbejder. Kompositionen er dog vistnok noget for mager til at være fuldkommen egnet for Loftsbilledets Størrelse.

6. En Skitse af Arne Lofthus med en allegorisk Komposition i det 18de Aarhundredes Stil viser en intelligent Forstaaelse af de Krav, der stilles til et Loftsmaleri, uden dog at være præget af en særlig lykkelig Inspiration.

7. Kræsten Iversens to Udkast med Fremstillinger af Prometheus-Mythen forekommer os i enhver Henseende at være de bedste af de fremkomne Forslag til Opgavens Løsning. Baade Farvekompositionen, med det varme Røde i Midten mod det kolde Blaa til Siderne, Udfyldningen af Billedfladen og Virkningen i Dybden viser ikke alene et udpræget og betydeligt kunstnerisk Talent, men ogsaa en bestemt Indstilling paa den foreliggende Opgave.

Vi skal derfor varmt anbefale, at den sidstnævnte Kunstner vælges til Udførelse af Loftsmaleriet.«

Mindretallet (Martin Borch) udtaler:

»Skønt ogsaa jeg finder Kræsten Iversens Emnevalg fortræffeligt og Farvefordelingen i Billedet af stor Virkning, er dog Skitsen, saavel m. H. t. Gruppering som til Kompositionen saa løst antydet, at det ikke er mig muligt paa et saa spinkelt Grundlag at kunne skønne om, hvorvidt der med nogen Sikkerhed kan ventes et heldigt Resultat af det færdige Billede. Jeg tillader mig derfor at henstille, at man vælger Dorphs (den mindre Skitse) til videre Udarbejdelse. Jeg lægger megen Vægt paa, at dette Arbejde, fremfor de øvrige, har taget Hensyn til Salens Vægttoner, til hvilken Billedets Farver staar udmærket. Endvidere er Figurerne i

Skitsen saa omhyggeligt udførte, at man derigennem har skellig Grund til at vente, at Arbejdet vil blive Salen værdigt. Naar mine ærede Kolleger i foranstaaende Indstilling anfører, at Kompositionens lodrette Linier ikke gør denne egnet til Loftsbillede, skal jeg hertil bemærke, at Michel Angelo i det sixtinske Kapels Loft har benyttet et lignende Motiv i »Noahs Offer«. Denne Kunstner har altsaa ikke ment det forkasteligt.«

Overfor de saaledes foreliggende Udtalelser mener Direktionen at maatte slutte sig til Flertallets Opfattelse. Hvor meget tiltalende der end er i Dorphs Skitser, forekommer det ogsaa os, at de ikke ret passer til et Loftsbillede.

Vi skal derfor foreslaa, at Udførelsen af Loftsmaleriet overdrages til Maleren Kræsten Iversen.

P. D. V.

Kr. Erslev.

FORTEGNELSE
OVER
VIDENSKABERNES SELSKABS PUBLIKATIONER
JULI 1924—JUNI 1925.

I. Oversigt

over Selskabets Forhandlinger Juni 1923—Maj 1924.
(Færdig fra Trykkeriet ^{31/7} 1924.)

II. Meddelelser.

A. Historisk-filologiske:

- Bd. IX. Nr. 3: Isaac Tzetzae de metris Pindaricis commentarius. Edidit **A. B. Drachmann**. (Færdig fra Tr. ^{4/5} 25.)
- Nr. 4: **Kr. Nyrop**: Études de grammaire française (20—23). (Færdig fra Tr. ^{20/6} 24.)
- Nr. 5: **Marius Kristensen**: Nokkur blöð úr Hauksbók. Et færøsk håndskrift fra o. 1300. Undersøgt og bestemt med Hensyn til dets sprogform. (Færdig fra Tr. ^{6/7} 25.)
- Nr. 6: **Arthur Christensen**: Le règne du roi Kawādh I et le communisme mazdakite (Færdig fra Tr. ^{28/5} 25.)
- Bd. X. Nr. 1: **Chr. Sarauw**: Niederdeutsche Forschungen II. Die Flexionen der mittelniederdeutschen Sprache. (Færdig fra Tr. ^{22/11} 24.)
- Nr. 2: **Chr. Sarauw**: Zur Faustchronologie. (Færdig fra Tr. ^{28/3} 25.)
- Nr. 3: PapyrusLansing. Eine ägyptische Schulhandschrift der 20. Dynastie. Herausgegeben und erklärt von **Ad. Erman** und **H. O. Lange**. (Færdig fra Tr. ^{6/7} 25.)
- Bd. XI. Nr. 1: **S. P. Cortsen**: Die etruskischen Standes- und Beamtentitel durch die Inschriften beleuchtet. (Færdig fra Tr. ^{6/7} 25.)

C. Matematisk-fysiske:

- Bd. VI. Nr. 3: **O. B. Bøggild**: On the Labradorization of the Feldspars. (Færdig fra Tr. ^{11/9} 24.)

- Bd. VI. Nr. 5: **C. Juel:** Über Flächen von Maximalindex. (Færdig fra Tr. $\frac{29}{11}$ 24.)
- Nr. 7: **G. de Hevesy:** Recherches sur les propriétés du Hafnium. (Færdig fra Tr. $\frac{26}{5}$ 25.)
- Nr. 8: **Harald Bohr:** Neuer Beweis eines allgemeinen Kronecker'schen Approximationssatzes. (Færdig fra Tr. $\frac{15}{12}$ 24.)
- Nr. 9: **Niels Bjerrum and Ludwig Ebert:** On some recent investigations concerning Mixtures of Strong Electrolytes. (Færdig fra Tr. $\frac{8}{3}$ 25.)
- Nr. 10: **Edm. Landau:** Die Ungleichungen für zweimal differentierbare Funktionen. (Færdig fra Tr. $\frac{24}{6}$ 25.)
- Bd. VII. Nr. 1: **Harald Bohr:** Unendlich viele Kongruenzen mit unendlich vielen Unbekannten. (Færdig fra Tr. $\frac{4}{5}$ 25.)
- Nr. 2: **Jul. Hartmann and Birgit Trolle:** On Beat-phenomena in Cylindrical Tubes exposed to Sound-waves. (Færdig fra Tr. $\frac{29}{5}$ 25.)

D. Biologiske:

- Bd. IV. Nr. 4: **J. E. V. Boas:** Die verwandtschaftliche Stellung der Gattung Lithodes. (Færdig fra Tr. $\frac{20}{6}$ 24.)
- Nr. 5: **G. G. Bárðarson:** A stratigraphical Survey of the Pliocene Deposits at Tjörnes in Northern Iceland. (Færdig fra Tr. $\frac{7}{4}$ 25.)
- Nr. 6: **Jean Anker:** Die Vererbung der Haarfarbe beim Dachshunde nebst Bemerkungen über die Vererbung der Haarform. (Færdig fra Tr. $\frac{7}{4}$ 25.)
- Bd. V. Nr. 1: **C. Raunkiær:** Eremitageslettens Tjørne. Isoreagentstudier I. (Færdig fra Tr. $\frac{30}{6}$ 25.)
- Nr. 2: **C. G. Joh. Petersen:** Hvorledes Hvalerne bærer sig ad med at svømme. (Færdig fra Tr. $\frac{4}{5}$ 25.)

III. Skrifter.

Naturvidenskabelig og matematisk Afdeling:

8. Række, Bd. VII. Nr. 2: **N. E. Nørlund:** Stirlings Interpolationsrække. 1924.
- Bd. X. Nr. 1: **C. Wesenberg-Lund:** Contributions to the Biology of *Zoothamnium geniculatum* Ayrton. 1925.

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

EXTRAITS DES PROCÈS-VERBAUX
DES SÉANCES

APERÇU DES TRAVAUX DE L'ACADÉMIE PENDANT L'ANNÉE JUIN 1924—MAI 1925

En juin 1924, l'Académie comptait 68 membres nationaux et 136 membres étrangers. Pendant l'année 1924—25, elle a perdu 4 membres nationaux, savoir VILH. ELLERMANN, professeur de médecine légale, C. J. SALOMONSEN, ancien professeur de pathologie générale, RUDOLPH S. BERGH, autrefois chargé du cours d'histologie et d'embryologie, et J. L. W. V. JENSEN, mathématicien, dr. phil. — et 7 membres étrangers, savoir K. F. SÆDERWALL, ancien professeur des langues nordiques à Lund, W. M. BAYLISS, professeur de physiologie à l'University College de Londres, Sir ARCHIBALD GEIKIE, géologue et minéralogiste, Londres, OSCAR BREFELD, ancien professeur de botanique à Breslau, AUG. V. WASSERMANN, directeur du Kaiser Wilhelm Institut für experimentelle Therapie, Berlin, JUL. MORGENROTH, chef de service à l'Institut Robert Koch, Berlin, et FRANCIS HERBERT BRADLEY, Ph. D., Merton College, Oxford.

Dans sa séance du 3 avril 1925, l'Académie a reçu, dans la section des Lettres, à titre de membre étranger: EINAR LÆFSTEDT, professeur de philologie classique à Lund; dans la section des Sciences, 2 membres danois, savoir: H. A. KRAMERS, chargé du cours de physique théorique, JOHS. LINDHARD, professeur de gymnastique théorique, et 5 membres étrangers: MM. ALBERT CALMETTE, sous-directeur de l'Institut Pasteur, G. HEVESY, professeur, dr. phil., de Budapest, maintenant à Copenhague, AXEL HOLST, professeur d'hygiène à Oslo, OTTO ROSENBERG,

professeur de botanique à Stockholm, E. H. STARLING, professeur de physiologie à l'University College de Londres.

L'Académie comptait donc, à la fin de l'année, 66 membres nationaux et 135 membres étrangers. Sur ces nombres, 29 membres nationaux et 59 membres étrangers appartenaient à la section des Lettres, et la section des Sciences comptait 37 membres danois et 76 membres étrangers.

D'après le roulement établi dans la *Commission des fonds*, M. N. E. NØRLUND a été réélu membre de la dite commission pour les 5 ans à suivre.

M. W. L. JOHANNSEN a été réélu caissier pour les 5 ans à suivre.

M. C. H. OSTENFELD a été réélu reviseur pour les 2 ans à suivre.

L'Académie a tenu 14 séances où ont été faites 26 communications scientifiques, savoir:

- ¹⁷/₁₀ 24. M. C. WESEBERG LUND: *Contributions to the Biology of Zoothamnium geniculatum* Ayrton (M*).¹
- Le Même présente une étude par H. MICOLETZKY: *Beiträge zur Kenntnis der Dänischen Nematoden* (M).
- M. CHR. BLINKENBERG présente le 1er vol. de *Corpus Vasorum Antiquorum, Copenhague, Musée National*.
- ³¹/₁₀ 24. M. NIELS NIELSEN présente son ouvrage: *Note sur la Série de Lagrange*.
- M. N. E. NØRLUND: *Vorlesungen über Differenzenrechnung*, Berlin 1924.
- ¹⁴/₁₁ 24. M. CHR. SARAUW: *Zur Faustchronologie* (C*).
- M. ARTHUR CHRISTENSEN: *Le règne du roi Kawādh I et le communisme mazdakite* (C*).
- ²⁸/₁₁ 24. M. H. O. LANGE: *Papyrus Lansing. Eine ägyptische Schulhandschrift der 20. Dynastie herausgegeben und erklärt* (en collaboration avec A. ERMAN) (C*).

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (C) après le titre de la communication indique que son auteur l'a destinée à l'insertion aux *Mémoires* ou dans les *Communications* de l'Académie. Un astérisque (M* ou C*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

- ¹²/₁₂ 24. M. J. L. HEIBERG fait une communication: Sur la transmission manuscrite de quelques écrits d'Hippocrate.
- ¹²/₁₂ 24. M. FINNUR JÓNSSON présente son Interprétation du Hávamál.
- M. N. E. NÆRLUND présente un Tableau de la fonction zéta de Riemann, trouvé parmi les ouvrages posthumes de J. P. Gram (M).
- M. H. BOHR: *Neuer Beweis eines allgemeinen Kronecker'schen Approximationsatzes* (C*).
- ⁹/₁ 25. M. N. BJERRUM: *On some recent Investigations concerning Mixtures of Strong Electrolytes (Transference Numbers and Amalgam Equilibria)* (en collaboration avec L. EBERT) (C*).
- M. VILH. GRØENBECH présente la 1ère livraison d'un nouveau périodique suédois, intitulé *Litteris*.
- ²³/₁ 25. M. C. G. JOH. PETERSEN: Comment nagent les cétaées (C*).
- M. FRANCIS BECKETT présente le 1er vol. de son ouvrage: *Danmarks Kunst, Oldtiden og den ældre Middelalder* (l'Art en Danemark, antiquité et haut moyen âge).
- ⁶/₂ 25. M. TH. MORTENSEN fait une communication: Études sur la zoo-géographie antarctique.
- ²⁰/₂ 25. M. N. BOHR fait une communication: Sur le théorème de l'énergie.
- M. H. BOHR présente un mémoire: *Unendlich viele lineare Kongruenzen mit unendlich vielen Unbekannten* (C*).
- ⁶/₃ 25. M. NIELS NIELSEN présente ses: *Recherches nouvelles sur les fonctions cylindriques*.
- ²⁰/₃ 25. M. KR. SANDFELD fait une communication: Les éléments grecs des langues parlées dans la péninsule des Balkans.
- M. JOHS. SCHMIDT: Sur la découverte faite par C. TATE REGAN d'un parasitisme mâle chez certains poissons de grand fond.

- $\frac{3}{4}$ 25. M. ARTHUR CHRISTENSEN: Sur la possibilité de rédiger un dictionnaire des sujets courants traités dans les contes de fées, les légendes et les fables.
- $\frac{17}{4}$ 25. M. CHR. SARAUW: Sur l'accent et le système syllabique des anciennes langues sémitiques, particulièrement de l'hébreu.
- $\frac{1}{5}$ 25. M. AAGE FRIIS présente le 2e vol. de *Det nord-slesviqiske Spørgsmaal 1864—79* (La question du Slesvig nord 1864—79), mémoire contenant les documents et lettres servant à élucider la politique du gouvernement danois depuis le 1er août 1864 jusqu'au 31 déc. 1870.
- M. JOHS. PEDERSEN présente une édition anglaise de son ouvrage: *Israël*.

Trois allocutions ont été prononcées, dans lesquelles un dernier hommage fut rendu à la mémoire de VILH. ELLERMANN, par M. JOHS. FIBIGER, $\frac{31}{10}$ 1924; à la mémoire de C. J. SALOMONSEN, par M. TH. MADSEN, $\frac{9}{1}$ 25, et à la mémoire de RUDOLPH S. BERGH, par M. J. E. V. BOAS, $\frac{6}{3}$ 25.

L'Académie a admis à la publication dans ses Communications, les travaux suivants:

- S. A. PALLIS: Sur la fête babylonienne d'akîtu. (Traduction anglaise).
- *G. G. BÁRÐARSON: A stratigraphical Survey of the Pliocene Deposits at Tjörnes in Northern Iceland.
- *JEAN ANKER: Die Vererbung der Haarfarbe beim Dachshunde nebst Bemerkungen über die Vererbung der Haarform.
- *MARIUS KRISTENSEN: Nokkur blöð úr Hauksbók (Recherches sur la langue et la provenance d'un manuscrit des Iles Féroë, datant d'environ 1300).
- *S. P. CORTSEN: Die etruskischen Standes- und Beamten-titel durch die Inschriften beleuchtet.
- *JUL. HARTMANN and BIRGIT TROLLE: On Beat-phenomena in Cylindrical Tubes exposed to Sound-waves.

*EDMUND LANDAU: Die Ungleichungen für zweimal differenzierbare Funktionen.

F. BERGENSEN: Marine Algae from the Canary Islands, especially from Teneriffe and Gran Canaria. I. Chlorophyceae.

KNUD H. KRABBE: L'organe sous-commissural du cerveau chez les mammifères.

W. PAULI: Über die Intensitäten der im elektrischen Feld erscheinenden Kombinationslinien;

et, dans ses Mémoires, section des sciences:

H. MICOLETZKY: Beiträge zur Kenntniss der dänischen Nematoden.

L'Académie s'est fait représenter par MM. J. L. HEIBERG et OTTO JESPERSEN, délégués aux assises de l'Union Académique Internationale, tenues à Bruxelles les 11—13 mai 1925.

Le colonel N. P. JOHANSEN, chef du service topographique de l'état major, a été élu membre du Comité national de l'Union Géodésique et Géophysique Internationale. Sur les membres des sections, qui sont du ressort de ce Comité, et sur les assises de l'Union, tenues à Madrid, en sept.—oct. 1924, voir p. 164—169.

La Commission nommée pour l'enregistrement des sources littéraires de l'histoire du Danemark a adressé un Rapport sur son activité pendant l'année 1924 (voir p. 105—106).

La Commission nommée pour faire des recherches sur les sources de l'histoire du Danemark, conservées dans les archives et bibliothèques privées, a adressé un Rapport sur son activité pendant l'année 1924 (voir p. 107—111).

La Direction de la Fondation Carlsberg a adressé un Rapport sur l'activité de cette Fondation durant l'exercice 1923—24 (voir p. 112—159).

Le Budget de l'État pour l'année 1925—1926 accorde à l'Académie une subvention de 39000 couronnes.

A la date du 13 mai 1925, a été donnée la ratification royale de la Fondation: *Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand* (Domicile pour un savant danois fondé par le négociant A. Collstrop).

Pour la teneur de cette Fondation, voir p. 101—104.

QUESTIONS MISES AU CONCOURS POUR L'ANNÉE 1925

SECTION DES LETTRES

SUJET DE PHILOLOGIE ORIENTALE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

On n'a sur l'histoire de la Perse au temps des Arsacides que des relations arabes et persanes très sommaires et qui s'écartent fort de la réalité historique. Une étude approfondie nous montrant comment ces relations se sont formées fait encore défaut de nos jours. D'autre part, Nœldeke et Marquart ont démontré, en leur temps, qu'une partie des noms historiques de l'époque arsacide apparaît déjà dans l'histoire primitive et légendaire de la Perse, relatée par les auteurs arabes et persans. On voudrait voir analyser en détail les principales versions arabes et persanes relatives à la succession et à la chronologie royale des souverains Arsacides en Perse ainsi qu'aux épisodes légendaires et historiques qui se rattachent à leurs règnes. Il faudrait faire aussi un examen critique des rapports que présentent entre eux ces récits au point de vue de leurs sources, et, entre autres moyens, par comparaison avec les données éparses qu'on peut puiser dans la littérature pehlie sur l'histoire des Arsacides, tâcher si possible de distinguer entre les combinaisons faites dans les sources datant de l'époque musulmane et celles qui remontent au temps des Sassanides ; de plus, il y aurait lieu d'exposer tous les éclaircissements possibles au sujet de l'origine des éléments légendaires et de leur présence éventuelle dans les traditions populaires. Quant aux autres périodes de l'histoire ancienne de la Perse telle qu'elle nous est décrite dans les

textes arabo-persans encore existants, si l'on pouvait y relever d'autres réminiscences de l'époque arsacide que les noms de personnes relevés par Nœldeke et Marquart, il serait naturel de les faire entrer dans ce travail.

L'Académie propose donc le sujet suivant :

On demande d'examiner et de critiquer, dans les textes arabes et persans où elles sont conservées, les traditions concernant l'histoire de la dynastie Arsacide en Perse et la formation des légendes se rattachant aux événements et aux personnages historiques de l'époque des Arsacides.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1926.

LEGS SCHOU

(PRIX : 1000 COURONNES)

Après la découverte de l'Amérique, une des tâches du gouvernement dano-norvégien fut nécessairement de chercher à découvrir s'il n'y avait pas à l'ouest une route des Indes contournant au nord le continent nouvellement trouvé; de même, l'idée de tirer profit des terres situées dans la mer glaciale et des régions marines environnantes devait se préciser. Comme on sait d'ailleurs, les rois firent faire au cours des 16me et 17me siècles plusieurs voyages d'exploration dans l'océan arctique et nos connaissances géographiques sur les terres polaires s'accrurent, ainsi que la cartographie partielle de leurs côtes. On sait également que le gouvernement comme les particuliers cherchèrent à tirer avantage des produits des pays arctiques et des richesses en faune marine des mers avoisinantes, en particulier par la pêche de la baleine. Il n'y eut pourtant pas d'établissement nordique avant que Hans Egede, par l'ardeur de son zèle chrétien et par sa ténacité, n'eût fondé la colonie de »Haabets Havn« [Port-Espérance] et plus tard de »Godthaab« [Bonne Espérance] au Grœnland.

Les derniers vingt-cinq ou trente ans ont vu paraître mainte contribution importante à l'histoire des efforts faits par les Danois et les Norvégiens pour rétablir la communi-

cation avec les pays arctiques et pour exploiter la richesse de l'Océan glacial, mais un exposé critique d'ensemble manque encore à ce propos, et dans beaucoup de questions les lumières déjà acquises pourraient certainement être étendues en étudiant la littérature déjà publiée sur le sujet et plus encore en faisant de nouvelles recherches dans le contenu des archives. L'Académie désire par conséquent provoquer :

Un exposé des efforts déployés par l'État dano-norvégien pour augmenter la connaissance des terres arctiques situées dans les mers glaciales et pour tirer un profit économique de ces pays et de leurs parages maritimes ; on fera voir aussi la part qu'ont prise Danois et Norvégiens à cette activité depuis 1492 jusqu'à l'arrivée de Hans Egede au Grœnland en 1721.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1926.

SECTION DES SCIENCES

SUJET D'ASTRONOMIE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

L'étude du mouvement de révolution du système d'étoiles doubles ξ *Ursae majoris* a permis de constater que le mouvement de la composante faible autour de celle d'éclat plus fort présente des écarts de la forme elliptique. Ces écarts, qui s'accroissent surtout au voisinage du périastron admettent une période de 1.8 année et ils sont dus probablement à la présence d'un satellite (A. N. 4064, 1905). Cette hypothèse s'est trouvée confirmée d'abord par W. H. WRIGHT qui a établi (Lick Bull. 133, 1908) que la période de 1.8 année concorde avec la variation déjà constatée (Astrophys. Journ. 12, 254, 1900) de la vitesse radiale de l'astre principal ; par la suite, des mesures photographiques (A. N. 4976, 1919) sont venues corroborer ce résultat. Il y aurait donc intérêt à étudier de plus près la perturbation en question et à dresser une éphéméride du prochain

passage au périastron, en vue d'observations fréquentes à effectuer dans le voisinage du périastron.

C'est pourquoi l'Académie a décidé de récompenser de sa médaille d'or un travail contenant la discussion de l'ensemble des mesures visuelles, photographiques et spectroscopiques du système d'étoiles doubles ξ Ursae majoris, et établissant avec ces données une éphéméride allant jusqu'en 1936.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1926.

SUJET DE PHYSIQUE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

On est parvenu à produire, moyennant décharges par étincelles, des oscillations électromagnétiques à longueurs d'onde de 1 mm et au-dessous, mais les oscillations ainsi produites avaient une énergie trop faible, une amplitude et une fréquence trop peu constantes et un amortissement trop considérable pour se prêter à une application générale. Même pour des longueurs d'onde de jusqu'à 10 ou 20 cm les oscillations n'ont pas donné pleine satisfaction.

Or la lampe à trois électrodes a rendu possible la construction de générateurs d'oscillations électromagnétiques entretenues, donnant satisfaction entière — du moins jusqu'aux longueurs d'onde de 5—10 m — dans la plupart des applications de laboratoire auxquelles se prête un tel générateur, et cela au double point de vue du rendement et de la pureté.

D'autre part, des savants tels que H. BARKHAUSEN, K. KURZ, etc. ont réussi à construire, en utilisant également la lampe à trois électrodes, des générateurs qui fonctionnent de façon assez satisfaisante jusqu'à des longueurs d'onde de 1 m environ. Ces générateurs, dont le mode de fonctionnement n'est pas celui des lampes à trois électrodes habituellement utilisées, présentent des caractères particuliers, incomplètement expliqués jusqu'ici, mais qui, une fois bien compris, permettraient peut-être de descendre à des longueurs d'onde

plus faibles encore — outre que d'autres chemins pourraient s'ouvrir vers le même but.

L'Académie, estimant qu'un générateur produisant à volonté des oscillations électromagnétiques à longueurs d'onde très courtes, serait un auxiliaire précieux dans l'exécution de nombre de recherches et démonstrations physiques, met au concours sa médaille d'or pour susciter un travail qui contribuerait essentiellement à la réalisation d'un générateur produisant à volonté des oscillations électromagnétiques entretenues, à longueurs d'onde très courtes.

Le délai accordé expire le 31 octobre 1926.

LEGS THOTT

(PRIX : 1200 COURONNES)

Des recherches récentes semblent témoigner en faveur de l'hypothèse selon laquelle les champignons qui interviennent comme symbiotes actifs dans la formation des mycorrhizes de plusieurs espèces d'arbres appartiendraient en majeure partie à des familles de champignons supérieurs et dont la présence est relativement facile à constater. D'autre part, il résulte d'observations publiées que les mycorrhizes des arbres se rencontrent de préférence dans les terrains où les détritiques organiques se décomposent lentement — en se transformant en une couche superficielle d'humus brut —, et qu'au contraire ils font ordinairement défaut partout où cette décomposition des éléments organiques de la végétation a pris un caractère plus intense — se manifestant par la production de terreau meuble (humus doux). Ces observations paraissent favorables à la thèse, envisagée depuis longtemps, qui veut que le rôle joué par les »mycorrhizes proprement dits« (E. Melin) dans la végétation des arbres consiste surtout à fournir à ces derniers l'azote assimilable résultant de l'action symbiotique des mycorrhizes dans les terres à humus brut, qu'une décomposition lente et incomplète rend peu riches en cet élément,

en état utile à la végétation. Il semble donc que, pour faire avancer l'étude de ces problèmes et d'autres qui s'y rattachent, le besoin se fasse sentir de recherches, approfondies et étendues, sur les rapports existant entre les champignons supérieurs du sol naturel et le développement des mycorrhizes de ses peuplements d'arbres. Et il paraît probable que les landes jutlandaises se prêteraient particulièrement aux recherches de ce genre.

En conséquence, l'Académie désirerait provoquer l'établissement d'une liste aussi complète que possible des espèces appartenant aux Hyménomycètes et aux Gastéromycètes, avec indication de leurs taux de fréquence dans les localités suivantes :

1. Plaines fluvioglaciales (N. V. Ussing) telles que la plaine de Karup.
  - a. Broussailles de chênes sur un sol d'humus doux (terreau sablonneux meuble des îlots de broussailles dans la vallée de Karup, des broussailles de Ginneskov, etc.);
  - b. Lande à bruyère inculte, dépourvue de végétation ligneuse, et où l'humus brut repose sur une transformation du sol en podsol — le tout remontant à une époque reculée;
  - c. Même terrain, planté d'arbres; les jeunes peuplements mal venus et d'aspect maladif;
  - d. Même terrain, mais où les jeunes peuplements, d'un âge plus avancé, présentent une coloration saine et se trouvent en bonne croissance, abritant complètement le sol.
2. Terrains de landes en collines, situés à l'ouest des plaines fluvioglaciales du Jutland (ex. Skovbjerg Bakkeø); localités correspondant à 1 a—d.
3. Terrains morainiques à l'est des plaines fluvioglaciales du Jutland, tantôt boisés, tantôt couverts de bruyère (ex. contrée de Viborg); localités correspondant à 1 a—d et à 2.

Pour chaque localité boisée prise en considération, il conviendra de donner une étude descriptive sommaire de l'état de son peuplement en arbres et de ses plantes herbacées — et une autre étude portant sur les mycorrhizes des arbres, qu'on caractérisera en se rapportant à la littérature déjà existante (E. MELIN, 1923, etc.).

On s'arrêtera sur une discussion des résultats obtenus.

Le délai expire le 31 octobre 1926.

Les réponses aux questions de concours peuvent être rédigées en danois, en danois-norvégien, en suédois, en anglais, en allemand, en français ou en latin. Les mémoires ne porteront pas le nom de l'auteur, mais une devise, et seront accompagnés d'une enveloppe cachetée portant la même devise et renfermant le nom, la profession et l'adresse du concurrent. Les membres danois de l'Académie ne sont pas admis à concourir. Le prix accordé à une réponse satisfaisante, lorsqu'aucun autre prix n'est spécifié, est la médaille d'or de l'Académie, d'une valeur de 320 couronnes.

Avant l'expiration du délai indiqué pour chaque question, les mémoires devront être adressés au secrétaire de l'Académie M. M. KNUDSEN, professeur à l'Université et à l'École Polytechnique de Copenhague. Les décisions seront publiées dans le mois de février suivant, après quoi les auteurs pourront retirer leur mémoires.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- AAGESEN, VAGN, Kammeradvokat, Højesteretssagfører, giver Meddelelse om det af Grosserer A. Collstrop paatænkte Legat, 32.
- AARHUS, Naturhistorisk Museum, faar ogsaa Skrifter, naturv.-math. Afd., 25.
- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER antages til Offentliggørelse, 24, 28, 31, 33.
- AMERIKANISTKONGRES, 21. INTERNATIONALE, i Haag og Göteborg, W. Thalbitzer aflægger Beretning derom, 24.
- AMSTERDAM, Koninklijke Akademie van Wetenschappen, fremsætter Forslag til Ændringer i Statutterne for Conseil International de Recherches, hvilke tiltrædes af Selskabet, 29.
- ANDERSEN, A. C., cand. pølyt., Forstander, vælges til Tilforordnet ved Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, 31.
- ANDERSEN, DINES. Se: Redaktør.
- ANKER, JEAN, cand. mag., Underbibliothekar, Afhdl. »Die Vererbung der Haarfarbe beim Dachshunde nebst Bemerkungen über die Vererbung der Haarform« opt. i Medd., 28, udk. 175.
- BÁRÐARSON, GUÐMUNDUR, Realskolelærer, Akureyri, Afhdl. »A stratigraphical Survey of the Pliocene Deposits at Tjörnes in Northern Iceland« opt. i Medd. 24, udk. 175.
- BAYLISS, W. M., Selskabets udenl. Medlem, død, 24.
- BECKETT, FRANCIS, forelægger »Danmarks Kunst. Første Del. Oldtid og Middelalder«, 30.
- BERGH, RUDOLPH S., Selskabets Medlem, død, 27, Mindeord af J. E. V. Boas, 33, trykte 77—85.
- BJERRUM, N., forelægger Afhdl. »On some recent investigations concerning Mixtures of Strong Electrolytes (Transference Numbers and Amalgam Equilibria)« (i Forening med L. Ebert), 28, udk. i Medd. 175, vælges til Delegeret ved C. I. R.'s Møde i Bruxelles, 36.
- BLINKENBERG, CHR., forelægger 1. Del af »Corpus Vasorum Antiquorum. Copenhague, Musée National«, 24, Delegeret til Arkæologmødet i Tripolis, 36.

- BOAS, J. E. V., Mindeord om Rudolph S. Bergh, 33, trykte 77—85, Afhdl. »Die verwandtschaftliche Stellung der Gattung Lithodes« udk. i Medd., 175.
- BOHR, H., forelægger Afhdl. »Neuer Beweis eines allgemeinen Kroneckerschen Approximationsatzes«, 27—28, udk. i Medd., 175, forelægger Afhdl. »Unendlich viele lineare Kongruenzen mit unendlich vielen Unbekannten«, 32, udk. i Medd., 175.
- BOHR, N., Medd. »Om Energisætningen«, 32.
- BREFELD, OSCAR, Selskabets udenl. Medlem, død, 34.
- BRUXELLES, Møde i Union Académique Internationale i Maj 1925, 30, i Conseil International de Recherches i Juli 1925, 36, i Union Internationale de Physique pure et appliquée i Juli 1925, 38.
- BUDGET for 1925, vedtages, 28, trykt 91—93.
- BUHL, FR., bedømmer Afhdl., 24, ledsager Forevisning af levende Billeder med orienterende Bemærkninger, 27, leder Mødet, 29, 31, 34. Se ogsaa: Klasseformænd.
- BØGGILD, O. B., bedømmer Afhdl., 24, Afhdl. »On the Labradorization of the Feldspars« udk. i Medd., 174.
- BYTTEFORBINDELSER indgaas, 25, 28.
- BØRGESEN, F., Bibliothekar, Dr. phil., Afhdl. »Marine Algae from the Canary Islands, especially from Teneriffe and Gran Canaria. I. Chlorophyceae«, optages i Medd., 33.
- CALMETTE, ALB., Prof., Paris, opt. som udenl. Medlem, 36.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION, 20, stiller Forslag om Valg af Tilforordnede til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, 31, aflægger Beretning om sin Virksomhed 1923—1924, 33, trykt 112—159, tilbyder at lade udføre et Loftsmaleri til Mødesalen, 38.
- CARLSBERGLABORATORIETS BESTYRELSE, TILFORORDNEDE TIL, 20, Direktør Poul C. Poulsen og Forstander, cand. polyt. A. C. Andersen vælges, 31.
- CHRISTENSEN, ARTHUR, forelægger Afhdl. »Le règne du roi Kawādh I et le communisme mazdakite«, 26, udk. i Medd., 174, giver en Medd. »Om Muligheden for at tilvejebringe et Leksikon over Eventyr, Sagn- og Fabelmotiver«, 35.
- CHRISTIAN X, HS. MAJ. KONG, overværer Mødet, 35.
- CONSEIL INTERNATIONAL DE RECHERCHES (INTERNATIONAL RESEARCH COUNCIL), Komitéer for derunder hørende Unioner, 19, Forslag til Ændringer i Statuterne, 29, Delegerede til Mødet i Bruxelles Juli 1925 vælges, 36.
- COLLSTROP, A., Grosserer, agter at oprette et Legat til Fordel for en dansk Videnskabsmand, 32, Udvalg nedsættes i den Anledning, 33, Fundats for »Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand« erholder kgl. Konfirmation, 35, trykt 101—104, takkes, 35.

- CORTSEN, S. P., Lektor, Dr. phil., Afhdl. »Die etruskischen Standes- und Beamtentitel durch die Inschriften beleuchtet«, udk. i Medd., 174.
- DOBBELTSTJERNESYSTEMET ξ URSAE MAJORIS, Prisopgave derom for Selskabets Guldmedaille stilles, 31, trykt 95—96, fransk Overs. 187—188.
- DRACHMANN, A. B., Afhdl. »Isaac Tzetzae de metris Pindaricis commentarius«, udk. i Medd., 174.
- EBERT, LUDWIG, se: Bjerrum, N.
- ELLERMANN, VILH.. Selskabets Medlem, død, 23, Mindeord af Johs. Fibiger, 25, trykte 39—57.
- ERMAN, A., se: Lange, H. O.
- ERSLEV, KR., Medlem af Udvalg i Anledning af Grosserer Collstrops Legat, 33.
- FIBIGER, JOHS., taler Mindeord over Vilh. Ellermann, 25, trykte 39—57.
- FORSENDELSE AF VIDENSKABELIG LITTERATUR TIL FREMMEDE BIBLIOTHEKER, UDVALGET FOR, Beretning for 1924—25, trykt 160—163.
- FRIIS, AAGE, Medlem af Udvalg i Anledning af Grosserer Collstrops Legat, 33, forelægger 2. Bd. af »Det nordslesvigske Spørgsmaal 1864—1879«, 38.
- GEIKIE, SIR ARCHIBALD, Selskabets udenl. Medlem, død, 25.
- GENERATORER FOR KORTE ELEKTROMAGNETISKE SVINGNINGER, Prisopgave derom for Selskabets Guldmedaille, 31, trykt 97—98, fransk Overs. 188—189.
- GENÈVE, Société Helvétique des Sciences naturelles, tiltræder Forslag om Ændringer i Statutterne for C. I. R., 29.
- GRAM, J. P., Selskabets afdøde Medlem, en blandt hans efterladte Papirer funden Tabel over den Riemannske Zetafunktion forelægges af N. E. Nørlund, 27.
- GROSSERER A. COLLSTROPS HJEM FOR EN DANSK VIDENSKABSMAND, Fundats derfor erholder kgl. Konfirmation, 35, trykt 101—104, Bestyrelse, 21.
- GRØNBECH, VILH., bedømmer Afhdl., 24, forelægger 1. Hefte af Tidsskriftet »Litteris«, 29.
- GÆSTER tilstede ved Selskabets Møder, 27, 28, 30, 34, 37.
- HARTMANN, JUL., Docent, Dr. techn., Afhdl. »On Beat-phenomena in Cylindrical Tubes exposed to Sound-waves« (i Forening med Birgit Trolle), opt. i Medd., 31, udk. 175, Afhdl. »A Comparison of the Flow of Water and Mercury with a View to testing the Osborne Reynolds Law of Similarity« indsendt og anbefalet til Optagelse i Skrifterne, 38.
- HEIBERG, J. L., giver Medd. »Om Overleveringen af nogle Hippokratiske Skrifter«, 27, vælges til Delegeret ved Mødet i Union Académique Internationale 1925, 30.
- HEVESY, G., Prof., opt. som udenl. Medlem, 36, Afhdl. »Recherches sur les propriétés du Hafnium«, udk. i Medd., 175.

- HOLST, AXEL, Prof., Oslo, opt. som udenl. Medlem, 36.
- INTERNATIONALT KUNSTSPROG, SPØRGSMÅALET OM ET, Selskabet tager ikke Stilling dertil, 32.
- IVERSEN, KRÆSTEN, Kunstmaler, faar overdraget Udførelsen af et Loftsmaleri til Mødesalen, 38.
- JENSEN, J. L. W. V., udtræder af Kassekommissionen, 26, død, 33.
- JESPERSEN, OTTO, vælges til Delegeret ved Mødet i Union Académique Internationale 1925, 30.
- JOHANSEN, N. P., Oberst, vælges til Medlem af Komitéen for Union Géodésique et Géophysique Internationale, 37.
- JOHANNSEN, W., vælges til Delegeret ved C. I. R.'s Møde i Bruxelles, 36, genvælges som Kasserer. Se ogsaa: Kasserer.
- JÓNSSON, FINNUR, forelægger en Tolkning af »Hávamál«, 27.
- JUEL, C., Afhdl. »Über Flächen von Maximalindex«, udk. i Medd., 175.
- KASSEKOMMISSIONEN, 17—18, tiltræder Optagelse af Afhdl., 24, J. L. W. V. Jensen udtræder og N. E. Nørlund indvælges, 26, forelægger Budget for 1925, 28, trykt 91—93, forelægger Regnskab for 1924, 34, trykt 87—90, N. E. Nørlund genvælges som Medlem, 37.
- KASSERER, SELSKABETS, 17, W. Johannsen genvælges, 37. Se ogsaa: Johannsen, W.
- KLASSEFORMÆND, 17.
- KLASSERNE stiller Forslag til Prisopgaver, 31, Forslag om Indvalg af nye Medlemmer, 35.
- KNUDSEN, MARTIN, Medlem af Udvalg i Anledning af Grosserer Collstrops Legat, 33, vælges til Delegeret ved C. I. R.'s Møde i Bruxelles, 36, til Delegeret ved Mødet i Union Internationale de Physique pure et appliquée i Bruxelles, 38. Se ogsaa: Sekretær.
- KRAMERS, H. A., Lektor, Dr. phil., opt. som indenl. Medlem, 36.
- KRISTENSEN, MARIUS, Dr. phil., Afhdl. »Nokkur blöð úr Hauksbók. Et færösk håndskrift fra o. 1300. Undersøgt og bestemt med hensyn til dets sprogform«, opt. i Medd., 26, udk., 174.
- LA COUR, D., Direktør, Delegeret ved Mødet i Union Géodésique et Géophysique i Madrid Sept.—Okt. 1924, 26.
- LANDAU, EDMUND, Prof., Selskabets udenl. Medlem, Afhdl. »Die Ungleichungen für zweimal differentiierbare Funktionen«, opt. i Medd., 30, udk., 175.
- LANGE, H. O., forelægger Afhdl. »Papyrus Lansing. Eine ägyptische Schulhandschrift der 20. Dynastie. Herausgegeben und erklärt« (i Forening med Ad. Erman), 27, udk. i Medd., 174.
- LINDHARD, J., Prof., Dr. med., opt. som indenl. Medlem, 36.
- LOFTSMALERI I MØDESALEN, Udførelsen overdrages til Maleren Kræsten Iversen, 38.
- MADSEN, TH., taler Mindeord over Carl Jul. Salomonsen, 28, trykte 59—75.

- MADRID, Møde i Union Géodésique et Géophysique Internationale, 26.
- MARIBO, Stiftsbibliotheket, faar Selskabets Publikationer, 36.
- MEDLEMMER, SELSKABETS, 1—16, afg. ved Døden, 23, 24, 25, 27, 33, 34, 37, nyoptagne, 35, 36.
- MICOLETZSKY, H., Prof., Afhdl. »Beiträge zur Kenntniss der Dänischen Nematoden« forelægges af C. Wesenberg-Lund, 23, opt. i Skrifter, naturv.-math. Afd., 28.
- MONTREAL, Mac Gill University, Bytteforbindelse indgaas dermed, 28.
- MORGENROTH, JUL., Prof., Selskabets udenl. Medlem, død, 37.
- MORTENSEN, TH., bedømmer Afhdl., 24, Medd. Antarktisk-zoogeografiske Studier, 30.
- MYCORRHIZER, Prisopgave derom for det Thottske Legat stilles, 31, trykt 98—100, fransk Overs. 189—191.
- NIELSEN, NIELS, forelægger Afhdl. »Note sur la Série de Lagrange«, 25, forelægger Afhdl. »Recherches nouvelles sur les fonctions cylindriques«, 33.
- NYROP, KR., Afhdl. »Études de grammaire française (20—23)«, udk. i Medd., 174.
- NØRLUND, N. E., forelægger »Vorlesungen über Differenzenrechnung«, 25, aflægger Beretning om Mødet i Union Géodésique et Géophysique Internationale, 26, trykt 164—169, vælges til Medlem af Kassekommissionen, 26, forelægger efterladt Arbejde af J. P. Gram, 27, vælges til Sekretær for den danske Komité for Union Astronomique Internationale, 29, vælges til Delegeret ved Mødet i Union Astronomique Internationale i Cambridge, 33, vælges til Delegeret ved C. I. R.'s Møde i Bruxelles, 36, genvælges som Medl. af Kassekommissionen, 37, Afhdl. »Stirlings Interpolationsrække«, udk. i Skrifterne, 175.
- OPDAGELSESTURER TIL ARKTISKE LANDE FØR HANS EGEDES REJSE, Prisopgave derom for Selskabets Guldmedaille stilles, 31, trykt 95—96, fransk Overs. 186—187.
- OSTENFELD, C. H., genvælges som Revisor, 37.
- OVERSIGT OVER SELSKABETS FORHANDLINGER, udk., 174.
- PALLIS, S. A., Underbibliothekar, Dr. phil., Afhdl. »Den babyloniske akitu Fest«, opt. paa Engelsk i Medd., 24.
- PEDERSEN, JOHS., forelægger engelsk Udgave af sin Bog »Israel«, 38.
- PERSIENS HISTORIE I ARSAKIDETIDEN, Prisopgave derom stilles, 31, trykt 94—95, fransk Overs. 185—186.
- PETERSEN, C. G. JOH., Medd. »Hvorledes Hvalerne bærer sig ad med at svømme«, 30, udk. i Medd., 175.
- POULSEN, P. C., Direktør, vælges til Tilforordnet til Carlsberg-laboratoriets Bestyrelse, 31.
- PRISOPGAVER, nye stilles, 31, trykte 94—100, fransk Overs. 185—191, Udvalgsforslag om Regler derfor vedtages, 35.

- PRÆSIDENT, Selskabets, 17, byder Velkommen, 23, bestemmer Optagelse af Afhdl., 24, er frav. 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34.
- PUSA, Imperial Department of Agriculture in India, Bytteforbindelse indgaas dermed, 33.
- RAUNKLÆR, C., Afhdl. »EremitageslettensTjørne. Isoreagentstudier I«, udk. i Medd., 175.
- REDAKTØR, Selskabets, 17, tiltræder Opt. af Afhdl., 24.
- REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, KOMMISSIONEN FOR, 18, afgiver Beretning for 1924, 33, trykt 105—106.
- REGNSKAB forelægges, 34, Uddrag deraf trykt 87—90.
- REVISORER, SELSKABETS, C. H. Ostenfeld genvælges, 37.
- ROSENBERG, OTTO, Prof., Stockholm, opt. som udenl. Medlem, 37.
- SALOMONSEN, CARL JULIUS, Selskabets Medlem, død, 25, Mindeord af Th. Madsen, 28, trykte 59—75.
- SANDFELD, KR., giver Medd. »Græske Elementer i Balkansprogene«, 34.
- SARAUW, CHR., forelægger Afhdl. »Zur Faustchronologie«, 25, udk. i Medd., 174, giver Medd. »Om Accent og Stavelsesbygning i de ældre semitiske Sprog, navnlig Hebraisk«, 36, Afhdl. »Niederdeutsche Forschungen II«, udk. i Medd., 174.
- SCHMIDT, JOHS., giver Medd. »C. Tate Regans Opdagelse af hanlig Parasitisme hos visse Dybvandsfisk«, 34.
- SEKRETÆR, SELSKABETS, 17, 23, 24, 25, 27, 32, 33, 34, 37. Se ogsaa: Knudsen, Martin.
- SOMMERFELDT, G., Direktør, optager levende Billeder fra Orienten, som forevises, 27.
- STARLING, E. H., Professor, London, opt. som. udenl. Medlem, 36.
- STATENS GYMNASTIKINSTITUT, faar tilsendt Overs. og Biol. Medd., 34.
- STOCKHOLM, Kungl. tekniska Högskolan, Bytteforbindelse indgaas dermed, 25.
- STRØMGREN, E., Prof., vælges til Formand for Komitéen for Union Astronomique Internationale, 29.
- SÖDERWALL, K. F., Professor, Selskabets udenl. Medlem, død, 23.
- SØRENSEN, S. P. L., leder Mødet, 27, 28, 30, 32. Se ogsaa: Klasseformænd.
- THALBITZER, W., aflægger Beretning om 21. internationale Amerikanskongres, 24.
- THOMSEN, VILH. Se: Præsident.
- THOTTSKE LEGAT, Prisopgave derfor (om Mycorrhizer) stilles, 31, trykt 98—100, fransk Overs. 189—191.
- TILLIDSHVERV, SELSKABETS, OG INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER, 17—21.
- TRIPOLIS, Arkæologmøde i Maj 1925, 36.
- TROLLE, BIRGIT, se: Hartmann, Jul.
- UDVALGET FOR DET INTERNATIONALE KATALOG, opløses, 31.
- UDVALGET FOR ZOOLOGICAL RECORD, stiftes, 31, 18.
- UDVALG, KOMMISSIONER OG KOMITÉER, 17—21.

- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL
DANSK HISTORIE, KOMMISSIONEN TIL, 18, aflægger Beretning for
1924, 38, trykt 107—11.
- UNDERVISNINGSMINISTERIET giver Medd. om Statstilskud til Selsk., 37.
- UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, Udvalget vedrørende denne,
18, Delegerede ved Mødet i Maj 1925 vælges, 30.
- UNION ASTRONOMIQUE INTERNATIONALE, Komité for denne, 19, kon-
stituerer sig, 29, stiller Forslag om Valg af Delegerede ved
Mødet i Cambridge i Juli 1925, 33.
- UNION GÉODÉSIQUE ET GÉOPHYSIQUE INTERNATIONALE, Komité for
denne, 19, Oberst N. P. Johansen indvælges heri, 37, N. E.
Nørlund aflægger Beretning om Unionens Møde i Madrid
Sept.—Okt. 1924, 26, trykt 164—169.
- UNION INTERNATIONALE DE PHYSIQUE PURE ET APPLIQUÉE, Komité
for denne, 19, Martin Knudsen vælges til Delegeret ved Unionens
Møde i Bruxelles i Juli 1925, 38.
- VEDTÆGTER, SELSKABETS, Udvalgsforslag til Ændring af § 4 ved-
tages ikke, 29, Forslag om Udvalg til Drøftelse af Ændring af
§ 8 vedtages ikke, 29.
- VULKANOLOGISK UDVALG, 19.
- WASSERMANN, AUG. V., Prof., Selskabets udenl. Medlem, død, 34.
- WESENBERG-LUND, C., forelægger Afhdl. »Contributions to the Bio-
logy of Zoothamnium geniculatum Ayrton«, 23, udk. i Skrif-
terne, 175, forelægger Afhdl. af Prof. H. Micoletzky: »Beiträge
zur Kenntnis der dänischen Nematoden«, 23.
- ZÜRICH, Antiquarische Gesellschaft, Bytteforbindelse indgaas der-
med, 28.

SKRIFTER

UDGIVNE AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

1924—25:

	Kr. Ø.
NØRLUND, N. E.: Stirlings Interpolationsrække. 1924 (8. Række, Naturvidensk. og mathem. Afd. VII, 2)	4.50
WESENBERG-LUND, C.: Contributions to the Biology of <i>Zoothamnium geniculatum</i> Ayrton. With 14 plates. 1925. (8. Række, Naturvidensk. og mathem. Afd. X, 1.)	14.00

HISTORISK-FILOLOGISKE MEDDELELSER

9. BIND:

	Kr. Ø.
3. ISAAC TZETZAE de metris Pindaricis commentarius. Edidit A. B. DRACHMANN. Adiecta est tabula phototypica. 1925	4.60
4. NYROP, KR.: Études de grammaire française (20. Une rime de J.-M. de Heredia. 21. Accord fautif. 22. Pronoms réfléchis. 23. Pronoms allocutoires). 1924	1.15
5. KRISTENSEN, MARIUS: » <i>Nokkur blöð úr Hauksbók</i> «. Et færøsk håndskrift fra o. 1300. Undersøgt og bestemt med Hensyn til dets sprogform. 1925	2.50
6. CHRISTENSEN, ARTHUR: Le règne du roi Kawādh I et le communisme mazdakite. 1925	4.00

10. BIND:

1. SARAUW, CHR.: Niederdeutsche Forschungen II. Die Flexionen der mittelniederdeutschen Sprache. 1924	9.00
2. SARAUW, CHR.: Zur Faustchronologie. 1925	3.00
3. Papyrus Lansing. Eine ägyptische Schulhandschrift der 20. Dynastie. Herausgegeben und erklärt von AD. ERMAN und H. O. LANGE. 1925	4.25

11. BIND:

1. CORTSEN, S. P.: Die etruskischen Standes- und Beamtentitel, durch die Inschriften beleuchtet. 1925	5.00
---	------

MATHEMATISK-FYSISKE MEDDELELSER

6. BIND:

	Kr. Ø.
3. BØGGILD, O. B.: On the Labradorization of the Feldspars. With one plate. 1924	3.00
5. JUEL, C.: Über Flächen von Maximalindex. 1924	1.25
7. HEVESY, G. DE: Recherches sur les propriétés du Hafnium. Avec 2 planches. 1925	6.25
8. BOHR, HARALD: Neuer Beweis eines allgemeinen Kronecker'schen Approximationsatzes. 1924	0.50
9. BJERRUM, NIELS and EBERT, LUDWIG: On some recent Investigations concerning Mixtures of Strong Electrolytes (Transference Numbers and Amalgam Equilibria). 1925	0.75
10. LANDAU, EDM.: Die Ungleichungen für zweimal differentierbare Funktionen. 1925	1.60

7. BIND:

1. BOHR, HARALD: Unendlich viele lineare Kongruenzen mit unendlich vielen Unbekannten. 1925	1.40
2. HARTMANN, JUL., and TROLLE, BIRGIT: On Beat-phenomena in Cylindrical Tubes exposed to Sound-waves. With three plates. 1925	2.85

BIOLOGISKE MEDDELELSER

4. BIND:

	Kr. Ø.
4. BOAS, J. E. V.: Die verwandtschaftliche Stellung der Gattung <i>Lithodes</i> . (Med 4 Tavler). 1924	2.35
5. BÁRÐARSON, GUÐMUNDUR G.: A Stratigraphical Survey of the Pliocene Deposits at Tjörnes, in Northern Iceland. With two maps. 1925	9.75
6. ANKER, JEAN: Die Vererbung der Haarfarbe beim Dachshunde nebst Bemerkungen über die Vererbung der Haarform. 1925	2.25

5. BIND:

1. RAUNKJÆR, C.: Eremitageslettens Tjørne. Isoreagentstudier I. 1925	2.50
2. PETERSEN, C. G. JOH.: Hvorledes Hvalerne bærer sig ad med at svømme. 1925	0.50